

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อาชีวศึกษา)

ปริญญา

อาชีวศึกษา

อาชีวศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

Causal Model Affecting Academic Achievement of Mandarin
Chinese for Vocational Students

นามผู้วิจัย นางมุขรินทร์ หวง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์สุวรรณา นาควิบูลย์วงศ์, ศษ.ด.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์สมภพ สุวรรณรัฐ, ศศ.ด..)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์สุรัชย์ จิวเจริญสกุล, ศศ.ด.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง
ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

Causal Model Affecting Academic Achievement of Mandarin Chinese for
Vocational Students

โดย

นางมุขรินทร์ หวง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อาชีวศึกษา)

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มุขรินทร์ หวง 2555: รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา
ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อาชีวศึกษา) สาขาวิชาอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์สุวรรณา นาควิบูลย์วงศ์, ศษ.ด. 216 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาเป็นการวิจัย
เชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณรวมกับการวิเคราะห์
ข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นอาจารย์สอนภาษาจีนกลาง
จำนวน 8 คน และนักเรียนจำนวน 436 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และ
ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษากับข้อมูลเชิงประจักษ์
เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย แนวคำถามสนทนากลุ่ม (Focus Group) และแบบสอบถาม
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's
Product Moment Correlation) การวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor
Analysis) การวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง (Structure Equation Model) และการวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
ในเกณฑ์ดี ($\chi^2=73.63$ $df=82$ $p=.73$ $GFI=0.98$ $AGFI=0.96$ $RMR=0.01$ $RMSEA=0.00$)
2) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง
ประกอบด้วย ปัจจัยคุณลักษณะครู ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ปัจจัยคุณลักษณะเพื่อน
ปัจจัยคุณภาพการเรียนการสอนและปัจจัยคุณลักษณะของผู้เรียน ปัจจัยทั้งหมดในรูปแบบสามารถ
อธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางได้ร้อยละ 40 โดยคุณลักษณะ
ของผู้เรียนเป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนสูงสุด รองลงมาคือ คุณภาพ
การเรียนการสอน คุณลักษณะของครู และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว

ลายมือชื่อผู้เขียน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Mukkarin Huang 2012: Causal Model Affecting Academic Achievement of Mandarin Chinese for Vocational Students. Doctor of Philosophy (Vocational Education), Major Field: Vocational Education, Department of Vocational Education. Thesis Advisor: Mrs. Suwanna Narkwiboonwong, Ed.D. 216 pages.

The objectives of the research were to analyze and examine causal model affecting academic achievement of Mandarin Chinese for vocational students. The study was correlational research used qualitative data and quantitative data. The samples were eight Chinese teachers collected as a qualitative method and 436 students collected as a quantitative method in vocational schools in 2011 academic year. The research instruments were structured questions and schedule questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, means, standard deviations, Pearson's product moment correlation, confirmatory factor analysis, structural equation model and content analysis. The research results showed that the causal structural relationship model was conformed to empirical data. ($\chi^2=73.63$ $df=82$ $p=.73$ $GFI=0.98$ $AGFI=0.96$ $RMR=0.01$ $RMSEA=0.00$) The causal model revealed 40 percent on the variance of Mandarin Chinese academic achievement. The Mandarin Chinese academic achievement related to the factors as followed ; student characteristics, quality of teaching, teacher characteristics, and family status.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ดร. สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ได้เสียสละเวลาและทุ่มเท แรงกายแรงใจอย่างมากตลอดเวลากว่า 2 ปี ในการชี้แนะแนวทางในการเขียนงานที่เหมาะสม ตรวจสอบและแก้ไขงานอย่างละเอียดและประณีตเพื่อคุณภาพของงานวิจัยนี้ และ ดร. สมภพ สุวรรณรัฐ กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก ได้ตรวจสอบความถูกต้อง เสริมจุดอ่อนของงานวิจัยและ เติมประเด็นสำคัญเพื่อเพิ่มความสมบูรณ์และคุณค่าของงานวิจัย ได้แนะนำการวิเคราะห์ข้อมูลและ สถิติ ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องของงานนี้อย่างละเอียด ท่านมีพระคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณ รศ.ดร.สุรัชย์ จิวเจริญสกุล หัวหน้าภาค อาชีวศึกษาที่ท่านได้ให้ความกรุณาและให้กำลังใจกับผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ รศ.ดร.พิรพงศ์ ทิพนาค ที่ได้กลั่นกรองและแก้ไขงานวิจัยจนสมบูรณ์ด้วยความเมตตา อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้งานวิจัยมีความสำเร็จ และผู้เชี่ยวชาญที่ได้ให้ความช่วยเหลือใน การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตลอดจนคณะผู้บริหารที่กรุณาให้ความช่วยเหลือใน การประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ ประสาทความรู้

ท้ายที่สุดขอขอบคุณ ครอบครัวที่อบอุ่น บิดา มารดา ลูกหญา ลูกหวา ที่ให้เวลาและกำลังใจ เสมอมา และเพื่อนๆ รุ่นที่ 12 ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีตลอดมา คุณความดี และประโยชน์อัน พึงมีอันเป็นผลจากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอขอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

มุขรินทร์ หวง

มีนาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์	7
ประโยชน์ที่จะได้รับ	10
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	11
แนวคิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	11
ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom	16
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura	20
ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน	21
ทฤษฎีออตม โนทสัน	22
ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของ Sullivan	23
ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข	25
ทฤษฎีการสอนภาษาต่างประเทศ	31
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง	38
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546)	72
สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในสถาบันอาชีวศึกษา	78
รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ	85
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	90
กรอบแนวคิดการวิจัย	100
สมมติฐานการวิจัย	106

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	108
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	108
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	111
เครื่องมือในการวิจัย	111
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	118
คุณภาพของเครื่องมือวิจัย	119
วิธีดำเนินการ	119
การเก็บรวบรวมข้อมูล	119
การวิเคราะห์ข้อมูล	120
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	120
บทที่ 4 ผลและข้อวิจารณ์	122
ผลการวิจัย	124
ข้อวิจารณ์	148
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	157
สรุปผลการวิจัย	158
ข้อเสนอแนะ	162
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	165
ภาคผนวก	191
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	192
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	194
ภาคผนวก ค เครื่องมือวิจัย : แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	196
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย	205
ภาคผนวก จ เครื่องมือวิจัย : แนวคำถามกลุ่มสนทนา	207
ภาคผนวก ฉ รายนามผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา (Focus Group)	210
ภาคผนวก ช หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์	212
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	216

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาจีนกลาง ทั้งที่เป็นวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเสริมในระดับอาชีวศึกษา	79
2	จำนวนหน่วยกิตและชั่วโมงการเรียนต่อสัปดาห์ในหมวดวิชาสามัญ	80
3	จำนวนหน่วยกิตและชั่วโมงการเรียนต่อสัปดาห์ในหมวดวิชาชีพ	80
4	จำนวนครู-อาจารย์สัญชาติไทยและสัญชาติจีนที่สอนภาษาจีนกลาง ในโรงเรียนอาชีวศึกษา	83
5	แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง	95
6	แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง (แยกตามตัวแปร)	97
7	การสุ่มตัวอย่างนักเรียนจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนภาษาจีนกลาง	116
8	จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	129
9	แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวอย่าง	131

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภาษาจีนกลาง	134
11	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อม ทางครอบครัว	136
12	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะครู	138
13	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงด้านคุณภาพ การเรียนการสอน	139
14	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะ ของนักเรียน	140
15	ผลการวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง และการวิเคราะห์ อิทธิพลของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาจีนกลาง	145

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบของทฤษฎีการเรียนรู้ในโรงเรียนของ Bloom	14
2	รูปแบบผลการเรียนรู้ในโรงเรียนของ Hanischeger and Wiley	15
3	รูปแบบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในโรงเรียนของสำเร็จ บุญเรืองรัตน์	16
4	พฤติกรรมเนื่องมาจากบุคคลและสิ่งแวดล้อม	20
5	ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผล	21
6	แผนภูมิกระบวนการเห็นคุณค่าเกี่ยวกับตนเองของ Comb and Snygg	22
7	ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	96
8	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากตัวแปรหลัก: รูปแบบโครงสร้าง	100
9	กรอบแนวคิดการวิจัย : แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัย	104
10	กรอบดำเนินการวิจัย	109
11	รูปแบบการวิจัยตามสมมติฐาน	110
12	รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางครอบครัว	137

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
13	รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะของครู	138
14	รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงด้านคุณภาพการเรียนการสอน	139
15	รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะของนักเรียน	141
16	รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง สมมติฐาน	142
17	รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนภาษาจีนกลาง	146

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์โลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมีอัตราเร่งที่เพิ่มขึ้น มีผลกระทบต่อทุกด้านทั้งด้านบุคคล สังคมและพฤติกรรม ส่งผลให้การทำงานและอาชีพมีการเปลี่ยนแปลง นำไปสู่ความต้องการทักษะใหม่ๆ ในการทำงาน ความจำเป็นที่ต้องเตรียมคนเพื่องานอาชีพและมีการศึกษาตลอดชีวิตมากยิ่งขึ้นทำให้ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทักษะการเรียนรู้เพิ่มขึ้นหลายประการ เช่น ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะในการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ เป็นต้น จึงมีการจัดการศึกษาเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม โดยการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 18)

ภาษาจีนกลางในยุคปัจจุบันนี้ นับว่ามีความสำคัญและมีบทบาทอย่างมากในการติดต่อสื่อสารทางด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการค้า ธุรกิจ การเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากประเทศจีนมีบทบาทสำคัญในเวทีการค้าโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2548 เมื่อประเทศจีนมีเศรษฐกิจได้อย่างมั่นคงและได้เข้าเป็นสมาชิกในองค์การการค้าโลก (World Trade Organization) ยิ่งทำให้อิทธิพลของประเทศจีนทวีความสำคัญต่อประเทศต่างๆ มากขึ้นด้วยความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศจีนจึงเกิดขึ้น พร้อมๆ กับการเรียนรู้ภาษาจีนกลาง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่ไขไปสู่ความเข้าใจ วัฒนธรรมที่ชัดเจนของการใช้ประโยชน์จากภาษาจีนกลาง คือ ด้านการเจรจาธุรกิจ การเรียนภาษาจีนกลางจึงเป็นสิ่งสำคัญในประเทศไทย โดยเฉพาะในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชน เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาดแรงงาน จึงนำมาสู่แนวทางการจัดการเรียนการสอนทักษะการเรียนรู้วิชาภาษาจีนกลางในสถานศึกษา นอกจากนี้ภาษาจีนกลางยังได้รับการพิจารณาว่าเป็นวิชาที่สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานและแข่งขันเพื่อเป็นกำลังในเศรษฐกิจของประเทศ และสามารถแข่งขัน

ในประชาคมโลกได้ (กรมวิชาการ, 2544: 1) และได้บรรจุวิชาภาษาจีนกลางไว้ในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสถานศึกษาหลายแห่งได้ดำเนินการสอนอย่างแพร่หลายเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา (โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย, 2543: 3) นอกจากนี้ ผู้เรียนภาษาจีนกลางส่วนใหญ่มองเห็นถึงประโยชน์ระยะยาวของพินอินความรู้ภาษาจีนกลางที่เรียนมาว่าจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต และคิดว่าทำให้ตนเองมีโอกาสได้งานที่ดีและมีรายได้ที่มากกว่าผู้ที่ไม่รู้ภาษาจีนกลาง (พัชนี ตั้งยืนยง, 2552: 2)

กระแสความนิยมการเรียนการสอนภาษาจีนกลางแพร่หลายอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งประเทศไทยมีครูไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ในขณะเดียวกัน สถาบันการสอนภาษาจีนกลางสำหรับคนต่างชาติในประเทศจีนปัจจุบันยังคงขาดแคลนครูภาษาจีนกลางถึง 5 ล้านคน และในปี ค.ศ. 2020 คาดว่าจะขาดแคลนครูสอนภาษาจีนกลางถึงจำนวน 100 ล้านคนทั่วโลก (Xu Lin, 2549: 10) และในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2547-พ.ศ. 2551) รัฐบาลได้ขอกำลังครูจากประเทศจีนมาทำการสอนภาษาจีนกลางในประเทศไทย (Chen Zhi Li, 2005: 5) แต่ปรากฏว่าครูจีนที่มาสอนในประเทศไทยยังไม่สามารถสื่อสารกับผู้เรียนซึ่งไม่มีพื้นฐานทางภาษาจีนกลางได้ดี เป็นผลให้นักเรียนเกิดปัญหาในด้านประสิทธิภาพการเรียนรู้

อาชีวศึกษามีเป้าหมายในการผลิตกำลังคนเข้าสู่อาชีพและเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งฝึกให้คนมีความรู้ความชำนาญในอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน มุ่งเน้นให้สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ตามควรแก่วัยและความสามารถ การจัดการอาชีวศึกษาจึงมุ่งผลิตกำลังคนที่มีทักษะในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ และระดับผู้ชำนาญเฉพาะอย่างให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงผลิตแรงงานตามความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และสืบเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาทั้งผู้เรียนเพื่อเข้าสู่อาชีพ และเพื่อสร้างสังคมฐานเศรษฐกิจที่อาศัยภาษาจีนเป็นเครื่องมือของการสื่อสาร จึงได้ทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและก้าวสู่มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเพื่อพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ตลอดจนมีทักษะ การฟัง พูด อ่านและเขียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ความสามารถทางภาษาจีนไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง ตามนิยามความหมายของการอาชีวศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ แต่การเรียนการสอนภาษาจีนกลางระดับอาชีวศึกษายังไม่บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ อรสา รัตนอมรภิรมย์ (2550: 27) ที่พบว่า ผลผลิตของนักเรียนอาชีวศึกษา เกี่ยวกับความสามารถในการ

พูด-ฟัง-อ่าน-เขียนภาษาจีนกลางของผู้เรียนในโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 43 แห่ง และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 19 แห่ง ซึ่งได้ประเมินความรู้ทั้ง 4 ทักษะ โดยนับเป็น “คำ” ได้ผลดังนี้ ระดับ ปวช. 1 ได้ 10-50 คำ ระดับ ปวช. 2 ได้ 51-100 คำ ระดับ ปวช. 3 ได้ 151-200 คำ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีพัฒนาการที่สูงขึ้นตามลำดับชั้นเรียน แต่ที่น่าสังเกตก็คือ เมื่อขึ้นระดับ ปวส. แล้ว แทนที่ความรู้จะต่อยอดสูงขึ้น กลับพบว่าเกิดการถดถอย กล่าวคือ ระดับ ปวส. 1 ได้ 10-50 คำ ระดับ ปวส. 2 ได้ 101-150 และ มากกว่า 500 คำ เนื่องจากนักเรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศมีโอกาสดูน้อยมาก ขาดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง เมื่อเรียนแล้วไม่ได้นำมาใช้ จึงขาดแรงจูงใจที่จะใช้ภาษานอกห้องเรียน ขาดทักษะเชิงภาษาจากการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน (กรรณิการ์ สงวนนาม, 2546) ซึ่ง Schoenberg (2000: 18) ได้ระบุว่าปัญหาของการเรียนภาษาต่างประเทศ คือ ผู้เรียนอยู่ในภาวะที่ไม่ใช้ภาษา และไม่สามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อการสื่อสารในชีวิตจริงได้ ขาดทักษะเชิงภาษาจากการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาจีนกลาง ผลการวิจัยยังพบว่าสถานศึกษาต่างๆ ยังไม่มีนโยบายรองรับผู้ที่เคยมีพื้นฐานภาษาจีนกลางมาบ้างแล้ว โดยเกือบทั้งหมดต้องเริ่มต้นใหม่ มีเพียงส่วนน้อยที่มีมาตรการรองรับเรื่องนี้ จากโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 124 แห่ง ระบุว่าต้องเริ่มต้นเรียนใหม่ถึง 92 แห่ง นอกจากนั้น จุดด้อยที่พบจากการเรียนภาษาจีนกลางในระดับอาชีวศึกษา คือ คำร่ายยังไม่ต่อเนื่อง มีไม่ครบตลอดหลักสูตร และขาดคู่มือครู อันจะเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้สอนที่มีพื้นฐานต่างกัน สามารถสอนในเป้าหมายและแนวทางเดียวกันได้ (อรสา, 2552: 3) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้นักเรียนเพื่อให้ให้นักเรียนสามารถที่จะศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางที่สูงขึ้น หรืออยู่ในเกณฑ์ที่สถาบันกำหนด

ทั้งนี้ จากแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนกลาง (พ.ศ. 2548-2553) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (ปี ค.ศ. 2006-2010) ตั้งเป้าหมายให้ผลิตนักเรียนระดับอาชีวศึกษาที่ “เรียนภาษาจีนกลางอย่างมีคุณภาพและผ่านเกณฑ์มาตรฐาน” เป็นจำนวนร้อยละ 20 ของจำนวนนักเรียน/ นักศึกษาทั้งหมดกล่าวคือ ตั้งเป้าหมายจะเพิ่มผู้เรียนในระดับ ปวช. ร้อยละ 20 หรือ 35,000 คนต่อปี ซึ่งเท่ากับว่าเมื่อสิ้นสุดแผนฯ ในปี ค.ศ. 2010 ประเทศไทยจะมีผู้เรียนภาษาจีนกลางในระดับ ปวช. ถึง 175,000 คน เนื่องด้วยเหตุผลที่ว่าไทยได้รับความช่วยเหลือจำนวนมากจากประเทศจีน (อรสา, 2552: 4) ซึ่งการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีทางวิชาชีพในสาขาใดสาขาหนึ่ง และต้องการให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไปแล้วนั้น มีความรู้ทางด้านวิชาชีพสามารถประกอบอาชีพและอยู่ใน

สังคมได้อย่างมีความสุข สามารถพึ่งตนเองได้ (จิรายุ เมืองฮาม, 2547: 82-83) ดังนั้น จะเป็นผลประโยชน์ของชาติ หากเปลี่ยนเป้าหมายการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนกลางจากเชิงปริมาณมาเน้นเชิงคุณภาพมากขึ้น ส่งเสริมให้มีศักยภาพอย่างแท้จริง (คณะวิจัยศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550: 7) ย่อมจะเป็นคุณูปการต่อวงการวิชาชีพ อันจะเป็นกำลังคนในประเทศอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาผู้เรียนนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนนั้นมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่สูงหรือต่ำ

สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ คือ ครู การเรียนการสอน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และเพื่อนในกลุ่ม โดยครูต้องให้ความเมตตา เข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจ อยากติดตามค้นหาความรู้เพิ่มเติม สิ่งที่เรียนรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สามารถประยุกต์ใช้ได้ในสภาพความเป็นจริง พ่อแม่ยอมรับในความแตกต่างของเด็กแต่ละคน เข้าใจศักยภาพของเด็ก และส่งเสริมความสามารถของเด็ก นอกจากนี้ เพื่อนในกลุ่มควรช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน มีความรักใคร่สามัคคีกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540: 34-39)

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นประเด็นที่ควรให้ความสนใจศึกษาเป็นอย่างยิ่งว่า มีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ประเด็นของการวิจัยนี้ จึงมุ่งเน้นให้ความสนใจต่อการวิเคราะห์ เพื่ออธิบายในเชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางในระดับอาชีวศึกษา โดยพยายามสำรวจองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวคิด (Conceptualization) ซึ่งผู้วิจัยนำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของแบนดูรา ทฤษฎีอ้อมโนทัศน์ของโรเจอร์ ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของซัลลิแวน ทฤษฎีการเรียนรู้มีความสุขของกิตยวดี บุญซื่อ มาผสานรวมกันเป็นกรอบในการวิเคราะห์

ดังนั้น การแสวงหาคำตอบถึงแก่นแท้ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษารุ่นนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่าการอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางจะอธิบายจากสาเหตุที่มาจากตัวแปรด้านคุณลักษณะของครู ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ตัวแปรด้านคุณลักษณะของเพื่อน ตัวแปรด้านคุณภาพการเรียนการสอน และตัวแปรด้าน

คุณลักษณะผู้เรียน น่าจะมีความสอดคล้องกับสภาพจริงในสังคม ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาจีนกลางมีประสิทธิภาพที่ชัดเจน ตลอดจนเป็นแนวทางหนึ่งที่จะพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถนำสิ่งที่เรียนไปประกอบอาชีพหรือนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเข้าสู่อาชีพมากขึ้น และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 2 ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนควรเป็นอย่างไร
3. ปัจจัยที่นำมาศึกษา มีน้ำหนักของอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนมากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
2. เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตเชิงประชากร

การวิจัยครั้งนี้ศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นอาจารย์สอนภาษาจีนกลางโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 22 แห่ง และนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 2 ที่เรียนสาขาพาณิชยกรรม จำนวน 1,434 คน

ขอบเขตเชิงเนื้อหา

ตัวแปรในการศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรต้นจำนวน 16 ตัวแปร และตัวแปรตาม 1 ตัวแปร โดยนำมาสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายใน 2 ตัวแปร และตัวแปรแฝงภายนอก 3 ตัวแปร ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายใน 2 ตัวแปร และตัวแปรแฝงภายนอก 3 ตัวแปร ดังนี้

1.1 ตัวแปรแฝงภายใน 2 ตัวแปร ได้แก่

1.1.1 คุณภาพการเรียนการสอน

1.1.2 คุณลักษณะของนักเรียน

1.2 ตัวแปรแฝงภายนอก 3 ตัวแปร ได้แก่

1.2.1 คุณลักษณะของครู

1.2.2 คุณลักษณะของเพื่อน

1.2.3 สภาพแวดล้อมทางครอบครัว

2. **ตัวแปรตาม** ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายใน 1 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

นิยามศัพท์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ ดังนี้

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ หมายถึง โครงสร้างที่อธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Casual Relationship) ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ปัจจัยเชิงสาเหตุ หมายถึง ตัวแปรหรือกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ในรูปที่เป็นสาเหตุทางตรงหรือทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

สาขาวิชาพาณิชยกรรม หมายถึง สาขาหนึ่งในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งมีการเรียนการสอนในวิชาเกี่ยวกับการค้าขาย ติดต่อธุรกิจการค้าในประเทศและต่างประเทศ ในสถาบันอาชีวศึกษาบางแห่งเรียกว่า “สาขাবริหารธุรกิจ”

นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาจีนกลาง ปีการศึกษา 2554 ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546)

ภาษาจีนกลาง หมายถึง วิชาภาษาจีนกลางในหลักสูตรพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ครูสอนภาษาจีนกลาง หมายถึง ครู อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาจีนกลางในหลักสูตรพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนกลาง หมายถึง ความรู้หรือทักษะของผู้เรียนอันเกิดจากการเรียนรู้ตามมาตรฐานของโรงเรียน โดยพิจารณาจากเกรดเฉลี่ยในภาคต้น ปีการศึกษา 2554

คุณภาพการเรียนการสอน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับบทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ บรรยากาศในการเรียนที่ผ่อนคลาย กิจกรรมในการเรียนที่น่าสนใจ ใช้สื่อในการเรียนการสอนที่เหมาะสมและประเมินผลการเรียนการสอน โดยประเมินภาพรวมที่พัฒนาการของนักเรียน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร คือ

1. บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ
2. บรรยากาศในการเรียนการสอน หมายถึง การจัดบรรยากาศในการเรียนที่ผ่อนคลาย
3. กิจกรรมในการเรียนการสอน หมายถึง มีกิจกรรมหลากหลาย ชวนให้นักเรียนเกิดความสนใจ
4. สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน หมายถึง สื่อที่เหมาะสม ใ้ใจให้เกิดการเรียนรู้
5. การประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง การประเมินพัฒนาการของนักเรียนในภาพรวม

คุณลักษณะของนักเรียน หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย พฤติกรรม ความตั้งใจเรียน อึดทนโ้ทน และความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่

1. สุขภาพ หมายถึง สุขภาพร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ
2. พฤติกรรมความตั้งใจเรียน หมายถึง นักเรียนมองเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้
3. อึดทนโ้ทน หมายถึง การที่นักเรียนรู้สึกว่าคุณค่า และภูมิใจในตนเอง
4. ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น หมายถึง การยอมรับความคิดและความสามารถของผู้อื่น เข้าใจ และเห็นใจผู้อื่น

สภาพแวดล้อมภายในครอบครัว หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนต่อการแสดงออกของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีความเข้าใจในศักยภาพของนักเรียน ส่งเสริมความสามารถของนักเรียน และเอาใจใส่ต่อนักเรียน ซึ่งวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่

1. **เข้าใจศักยภาพของนักเรียน** หมายถึง พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าใจว่านักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน และยอมรับในความสามารถเท่าที่นักเรียนทำได้
2. **ส่งเสริมความสามารถของนักเรียน** หมายถึง พ่อแม่ผู้ปกครองส่งเสริมนักเรียนให้เรียนหนังสือด้วยความสุข จัดหาประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆ สนับสนุนให้นักเรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัดและสนใจ
3. **เอาใจใส่ต่อนักเรียน** หมายถึง พ่อแม่ผู้ปกครองดูแลความเป็นอยู่ของนักเรียน สนใจคอยดูแลช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา และเป็นกำลังใจให้แก่นักเรียน

คุณลักษณะของครู หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนต่อการปฏิบัติและการแสดงออกของครูที่บ่งบอกถึงความเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน มีทักษะในการสื่อสาร รักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ

1. **เข้าใจธรรมชาติของนักเรียน** หมายถึง ครูเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนว่านักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน มีจุดเด่นและจุดด้อย ต้องการกำลังใจ และการยอมรับ
2. **ทักษะในการสื่อสาร** หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน การเลือกใช้คำพูดในด้านบวกที่เปี่ยมด้วยความเมตตา ความเห็นอกเห็นใจแก่นักเรียน
3. **รักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน** หมายถึง ครูให้ความรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียนเท่าเทียมกัน มีความยุติธรรม ให้ความสนใจต่อนักเรียน เป็นมิตร และพร้อมที่จะช่วยเหลือนักเรียนทุกคน

คุณลักษณะของเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมของเพื่อนที่คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ชวนกันศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม รักใคร่ปรองดองกัน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 1 ตัวแปร คือ พฤติกรรมเพื่อนในกลุ่ม

ตัวแปรแฝง หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นนามธรรมไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง

ตัวแปรสังเกตได้ หมายถึง สิ่งที่สามารถวัดหรือสังเกตได้เพื่อบอกสภาพทั้งในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ อย่างเป็นรูปธรรม วัดหรือสังเกตได้อย่างชัดเจน

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. สถาบันอาชีวศึกษาได้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางเพื่อหาแนวทางในการวางแผนงานและนโยบายเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาจีนกลางให้มีประสิทธิผล
2. อาจารย์ผู้สอนสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการปรับปรุงกลยุทธ์การสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนภาษาจีนกลาง และพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่อาชีพมากขึ้น ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางดังนี้

1. แนวคิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom
3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura
4. ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน
5. ทฤษฎีอัตมโนทัศน์
6. ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของ Sullivan
7. ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข
8. ทฤษฎีการสอนภาษาต่างประเทศ
9. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง
10. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546)
11. สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในสถาบันอาชีวศึกษา
12. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ
13. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
14. สมมติฐานการวิจัย

แนวคิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เบญจลี้ ไชยแสน (2544: 54) ได้ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้หรือทักษะซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกัน และต้องอาศัยความพยายามอย่างมากทั้งองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาแสดงออกในรูปของ

ความสำเร็จ สามารถวัดได้โดยใช้แบบทดสอบ หรือคะแนนที่นักเรียนได้รับ เช่นเดียวกันกับ
 ธีระยุทธ รัชชะ (2544: 15) ที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง กระบวนการเรียนการสอน
 ที่ส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย
 และจิตพิสัย ซึ่งความสำเร็จด้านการเรียนนี้ต้องอาศัยความพยายามและความสามารถเฉพาะบุคคล
 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ วัดได้จากแบบทดสอบหรือ การสังเกต สอดคล้องกับ เกตุสุดา มนिरะพงค์
 (2537: 21) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการที่จะพยายามเข้าใจถึง
 ความรู้ ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกันและต้องอาศัยความพยายามอย่างมากทั้งองค์ประกอบที่
 เกี่ยวข้องกับสติปัญญาและที่ไม่ใช่สติปัญญา แสดงออกมาในรูปของความสำเร็จ ซึ่งสามารถสังเกต
 และวัดได้ด้วยเครื่องมือทางจิตวิทยา หรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทั่วไป ซึ่งต้องอาศัย
 องค์ประกอบทางด้านต่างๆ เข้ามาช่วยและสามารถที่จะฝึกฝนได้ อีกทั้ง Good (1959: 7) ก็ได้ให้
 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า หมายถึง การเข้าถึงความรู้ การพัฒนาทักษะในการ
 เรียน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้ และคะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายหรือ
 ทั้งสองอย่างประกอบกัน

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสามารถกำหนดเป็นนิยามเชิงปฏิบัติการได้ว่า ผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จที่ได้จากการเรียนที่อาศัยความสามารถเฉพาะบุคคล หรือ
 ความสำเร็จของบุคคลในการเข้าถึงความรู้ต่างๆ จากการเรียนรู้การสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการ
 เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถวัดได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป กล่าวอีกนัย
 หนึ่งก็คือ ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานของ โรงเรียนในการวัดที่เป็นคะแนนสอบหรือ
 เกรดเฉลี่ยนั่นเอง

ปัจจัยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัจจัยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย ปัจจัยภายในและภายนอก ดังนี้
 (Good, 1959: 7)

ปัจจัยภายใน มี 3 ประการ คือ

1. ความถนัดทางการเรียน เป็นความสามารถเฉพาะของแต่ละบุคคลที่สามารถจะเรียนได้
 ดีในบางวิชา

2. ความสามารถที่จะเข้าใจในคำสอน ซึ่งเป็นส่วนผสมผสานกันระหว่างทฤษฎีปฏิบัติทั่วไป และความเข้าใจภาษา เป็นความสามารถที่จะเรียนรู้ได้เร็ว เข้าใจคำอธิบายของครู สามารถตอบปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชานั้นๆ ได้อย่างคล่องแคล่ว

3. การอุทิศเวลาให้กับการเรียนรู้ เป็นความพยายามของผู้เรียนที่จะทุ่มเทความตั้งใจ ความสนใจ และเวลาให้กับการเรียนรู้อย่างจริงจัง

ปัจจัยภายนอก มี 2 ประการ คือ

1. ความเหมาะสมของระยะเวลาที่โรงเรียนจัดการศึกษาให้ตามความสามารถของแต่ละคน คือจัดเวลาให้พอเหมาะกับการเรียนวิชานั้น หรือไม่จัดเวลาเรียนให้นักเรียนมากเกินไปจนนักเรียนไม่สามารถที่จะรับได้ เป็นต้น

2. ประสิทธิภาพในการสอน เป็นประสิทธิผลซึ่งผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียน ซึ่งเป็นผลจากครูผู้สอนและการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

รูปแบบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

1. รูปแบบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในโรงเรียนของ Coleman

รูปแบบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในโรงเรียนของโคลแมนและคณะ (Coleman *et al*, 1966: 73) โคลแมนได้ศึกษารูปแบบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถเขียนในรูปฟังก์ชัน ได้ดังนี้

$$Y = f(X_1, X_2)$$

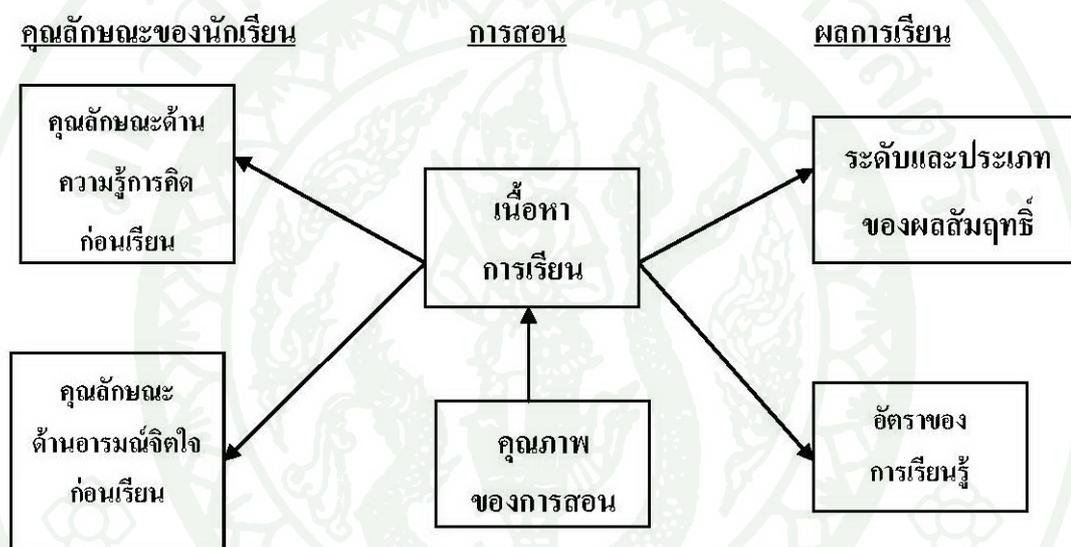
เมื่อ X_1 เป็นกลุ่มของตัวแปรที่เกี่ยวกับพื้นฐานและสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน

X_2 เป็นกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวกับ โรงเรียน

Y เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. รูปแบบการเรียนรู้ของ Bloom

Bloom (1976: 10 - 15) ได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยมีข้อตกลง 2 ประการ คือ ประการแรก พื้นฐานของผู้เรียนเป็นหัวใจของการเรียนในโรงเรียน ด้วยพื้นฐานที่จะช่วยให้เรียนได้สำเร็จแตกต่างไปจากคนอื่น ถ้าแต่ละคนเข้าเรียนที่ชั้นด้วยพื้นฐานที่คล้ายกันมาก แล้วก็จะมีผลสัมฤทธิ์ไม่ต่างกันมาก ประการที่สอง คุณลักษณะของแต่ละคน (ความรู้ที่จำเป็นก่อนเรียน แรงจูงใจในการเรียน) และคุณภาพของการสอนเป็นสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ เพื่อให้แต่ละคนและทั้งกลุ่มมีระดับการเรียนรู้ที่สูงขึ้น รูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้ในโรงเรียนของ Bloom ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบของทฤษฎีการเรียนรู้ในโรงเรียนของ Bloom

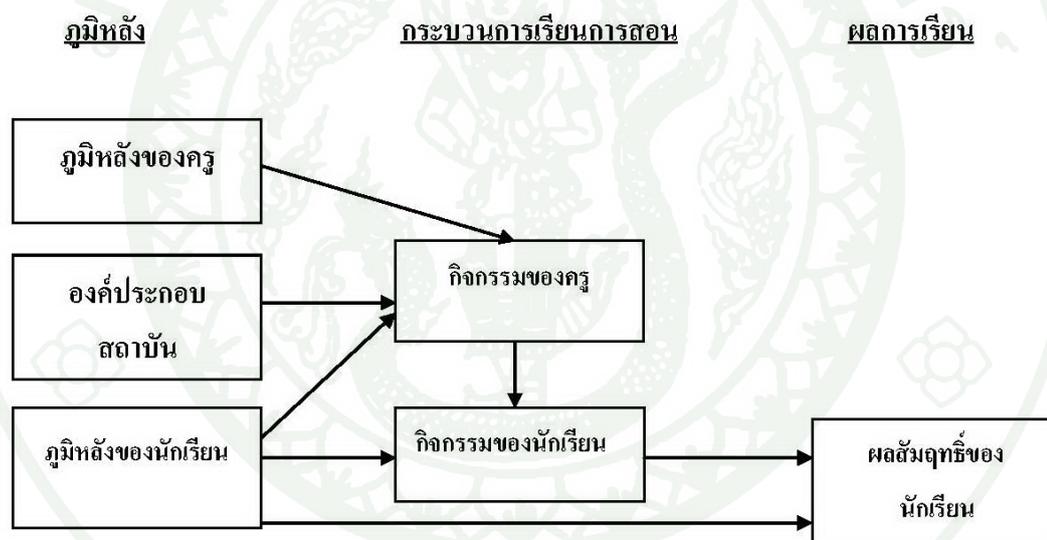
ที่มา: Bloom (1976: 10 - 15)

รูปแบบการเรียนรู้แบบนี้มีจุดเด่นคือ มองผลการเรียนที่ครอบคลุมมากขึ้น ไม่พิจารณาเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์เพียงอย่างเดียว ในด้านความเที่ยงตรงของรูปแบบของทฤษฎีการเรียนรู้ในโรงเรียนของ Bloom ได้นำเอาผลงานวิจัยของตนเองและคนอื่นๆ ที่ผ่านมาสสนับสนุนทฤษฎี สรุปได้ว่าพฤติกรรมด้านความรู้ความคิดก่อนเรียน สามารถอธิบายความแปรปรวนในผลสัมฤทธิ์ประมาณ 50% ขณะที่คุณลักษณะด้านอารมณ์ – จิตใจ อธิบายได้ 25% คุณภาพการสอน อธิบายได้ 25% ด้านความรู้ – ความคิดและด้านอารมณ์ จิตใจประกอบกันอธิบายได้ 65% เมื่อใช้คุณภาพการสอนร่วมด้วยจะสามารถอธิบายความแปรปรวนในระดับผลสัมฤทธิ์ หรืออัตราของผลสัมฤทธิ์ได้มากกว่า 80% ถ้าอยู่ในสถานการณ์ที่ตีพร้อมทุกตัวแปร ตัวแปรทั้งสามสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ถึง

90% จุดเด่นอีกประการหนึ่ง คือ ความง่ายไม่ซับซ้อนของรูปแบบ และสามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และชี้แนะการปฏิบัติหรือการทำกิจกรรมในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียน

3. รูปแบบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของ Hanischeger and Wiley

Hanischeger and Wiley (1978: 224) เสนอรูปแบบของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในโรงเรียน โดยได้วางแนวคิดที่สำคัญเรื่องเวลาจากรูปแบบของแคร์โรล เพราะได้รับอิทธิพลจากรูปแบบของบลูม มีข้อตกลงว่า หัวใจของการเรียนรู้คือ กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ครูใช้หลักสูตรผ่านทางกิจกรรมของนักเรียน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้รูปแบบของ Hanischeger and Wiley ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบผลการเรียนในโรงเรียนของ Hanischeger and Wiley

ที่มา: Hanischeger and Wiley (1978: 224)

จากรูปแบบของ Hanischeger and Wiley ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้จะได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบห้าประการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้านใหญ่ๆ ได้แก่ ภูมิหลัง และกระบวนการเรียนการสอน ด้านภูมิหลังประกอบด้วย ภูมิหลังของครู ภูมิหลังของนักเรียน และองค์ประกอบสถาบันทางหลักสูตร ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย กิจกรรมหรือการสอนของครูและ กิจกรรมของนักเรียน

4. รูปแบบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในโรงเรียนของสำโรง บุญเรืองรัตน์

สำโรง บุญเรืองรัตน์ (2521) ได้ศึกษาและพัฒนารูปแบบของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในโรงเรียน ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 รูปแบบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในโรงเรียนของสำโรง บุญเรืองรัตน์
ที่มา: สำโรง บุญเรืองรัตน์ (2521)

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้จะขึ้นกับกระบวนการเรียนการสอนและปัจจัยทางสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนการสอนเป็นกลไกสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนและตัวแปรที่เกี่ยวข้อง กระบวนการเรียนการสอนที่สำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน ครู เพื่อน และครอบครัว

จากรูปแบบที่ได้เสนอข้างต้น ผู้วิจัยสนใจตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่นำมาศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ คุณภาพการเรียนการสอน คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของครู คุณลักษณะของเพื่อน และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว

ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Bloom

Bloom (1976) เชื่อว่าการเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ผู้สอนกำหนดและจัดกิจกรรมการเรียน รวมทั้งวัดประเมินผลได้ถูกต้อง และได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาพื้นฐานว่า มนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ และนำหลักการนี้จำแนกเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเรียกว่า Taxonomy of Educational Objectives (Bloom, 1976: 18) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นจุดประสงค์ด้านเขาวนัปัญหา หรือด้านความรู้ ความคิด ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถที่ซับซ้อนจากน้อยไปหามาก ดังนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge) เป็นความสามารถในการจดจำ จำแนกประสบการณ์ต่างๆ และระลึกเรื่องราวต่างๆ ออกมาได้ถูกต้องแม่นยำ

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถบ่งบอกใจความสำคัญของ เรื่องราวโดยการแปลความหลัก ดีความได้ สรุปใจความสำคัญได้

1.3 การนำความรู้ไปประยุกต์ (Application) เป็นความสามารถในการนำหลักการ กฎเกณฑ์และวิธีดำเนินการต่างๆ ของเรื่องที่รู้มา นำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ให้ กระจายออกเป็นส่วนย่อยๆ ได้อย่างชัดเจน

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็น เรื่องราวเดียวกัน โดยปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้นและมีคุณภาพสูงขึ้น

1.6 การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการวินิจฉัยหรือตัดสินกระทำ สิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป การประเมินเกี่ยวข้องกับการใช้เกณฑ์คือ มาตรฐานในการวัดที่กำหนดไว้

2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นพฤติกรรมด้านจิตใจที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้น ทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดคล้อง สิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ ด้านจิตพิสัย จะประกอบด้วย พฤติกรรมย่อยๆ 5 ระดับ ได้แก่

2.1 การรับรู้ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์ หรือสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.2 การตอบสนอง เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ยินยอม และพอใจต่อสิ่งเร้า นั้น ซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรรแล้ว

2.3 การเกิดค่านิยม การเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม การยอมรับนับถือในคุณค่านั้น ๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนกลายเป็นความเชื่อ แล้วจึงเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น

2.4 การจัดระบบ การสร้างแนวคิด จัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความสัมพันธ์ถ้าเข้ากันได้ก็จะยึดถือต่อไป แต่ถ้าขัดกันอาจไม่ยอมรับ อาจจะยอมรับค่านิยมใหม่โดยยกเลิกค่านิยมเก่า

2.5 บุคลิกภาพ การนำค่านิยมที่ยึดถือมาแสดงพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัว ให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต้องดีงาม พฤติกรรมด้านนี้จะเกี่ยวกับความรู้สึกและจิตใจ ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับรู้จากสิ่งแวดล้อมแล้ว จึงเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบ ขยายกลายเป็นความรู้สึกด้านต่าง ๆ จนกลายเป็นค่านิยม และยังพัฒนาต่อไปเป็นความคิด อุดมคติ ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ควบคุมทิศทางพฤติกรรมของคน คนจะรู้ตัวรู้ชั้วอย่างไรนั้น ก็เป็นผลของพฤติกรรมด้านนี้

3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะด้านทักษะพิสัย (Psychomotor) ประกอบด้วย พฤติกรรมย่อยๆ 5 ชั้น ดังนี้

3.1 การรับรู้ เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือเป็น การเลือกหาตัวแบบที่สนใจ

3.2 กระทำตามแบบหรือเครื่องชี้แนะ เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายามฝึกตามแบบที่ตนสนใจและพยายามทำซ้ำ เพื่อที่จะให้เกิดทักษะตามแบบที่ตนสนใจให้ได้หรือสามารถปฏิบัติงานได้ตามข้อแนะนำ

3.3 การหาความถูกต้อง พฤติกรรมสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะ เมื่อได้กระทำซ้ำแล้วก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ

3.4 การกระทำอย่างต่อเนื่อง หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เป็นของตัวเองจะกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่อง จนปฏิบัติงานที่ย่างยากซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง คล่องแคล่ว การที่ผู้เรียนเกิดทักษะได้ ต้องอาศัยการฝึกฝนและกระทำอย่างสม่ำเสมอ

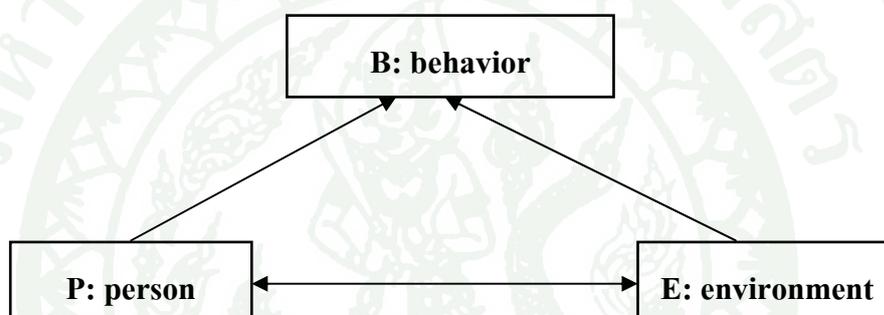
3.5 การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ พฤติกรรมที่ได้จากการฝึกอย่างต่อเนื่องจนสามารถปฏิบัติได้คล่องแคล่ว่องไวโดยอัตโนมัติเป็นไปอย่างธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นความสามารถของการปฏิบัติในระดับสูง

นอกจากนี้ Bloom (1976: 167-169) ยังได้ศึกษาในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนและการเรียน สรุปได้ว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มี 3 ตัวแปร

1. ตัวแปรที่เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย หมายถึง การเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียน และมีมาก่อนการเรียน ได้แก่ ความถนัด และความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน
2. ตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะด้านจิตพิสัย (Affective Entry Characteristics) หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้เรียนจะแสดงออกเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ซึ่ง ได้แก่ ความสนใจ และเจตคติต่อเนื้อหาที่เรียนไปในโรงเรียน การยอมรับความสามารถและบุคลิกภาพ
3. คุณภาพการสอน (Quality of Instruction) หมายถึง ประสิทธิภาพซึ่งผู้เรียนจะได้รับผลสำเร็จในการเรียน ซึ่งได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนการเสริมแรงจากครู การแก้ไขข้อผิดพลาด และการรู้ผลสะท้อนกลับของการกระทำว่าถูกต้องหรือไม่

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura

Bandura (1977) อธิบายถึงพฤติกรรมของบุคคลส่วนมากเป็นผลจากการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) ซึ่งอาจจะเป็นตัวแบบที่มีชีวิตหรือสัญลักษณ์ก็ได้ โดยให้ความสำคัญของการปฏิสัมพันธ์ของอินทรีย์และสิ่งแวดล้อม และถือว่าการเรียนรู้เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม โดยผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน ซึ่ง Bandura ถือว่าทั้งบุคคลที่ต้องการจะเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเป็นสาเหตุของพฤติกรรม อธิบายได้ดังภาพที่ 4

โดยที่ B คือ พฤติกรรม (Behavior)
 P คือ บุคคล (Person)
 E คือ สิ่งแวดล้อม (Environment)

ภาพที่ 4 พฤติกรรมเนื่องมาจากบุคคลและสิ่งแวดล้อม

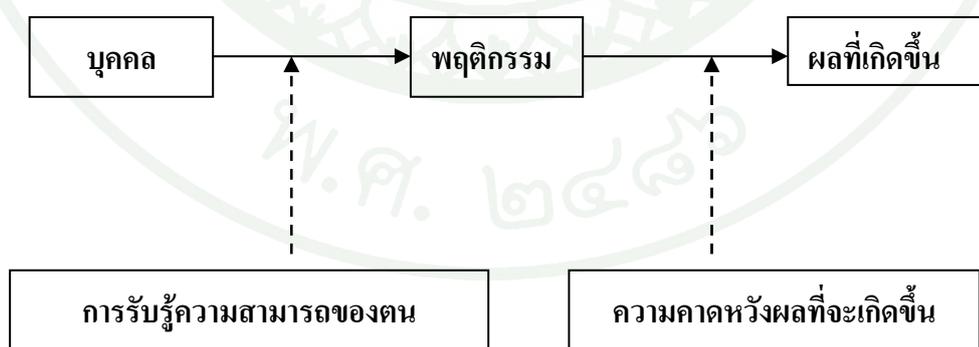
ที่มา: Bandura (1977)

ทฤษฎีนี้เสนอแนวคิด 3 ประการ คือ แนวคิดของการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) แนวคิดของการกำกับตนเอง (Self Regulatory) และแนวคิดของการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยการรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีบทบาทที่ก่อให้เกิดความรู้สึกว่า “ฉันทำได้” และเป็นการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะแสดงพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งการเรียนรู้จากเหตุการณ์ต่างๆ ถือว่าเป็นประสบการณ์ที่มีผลควบคุมพฤติกรรมของบุคคล คือ จะใช้ประสบการณ์เดิมมาคาดคะเนอีกเหตุการณ์หนึ่งที่จะเกิดตามมา ทำให้เกิดความมั่นใจในการที่จะลงมือกระทำหรือตัดสินใจไม่กระทำก็ได้

Bandura (1997: 191-193) พบว่า พฤติกรรมของบุคคลยังเป็นผลมาจากการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งอาจเป็นประสบการณ์ตรงหรืออ้อมกล่าวคือ มนุษย์เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับ เหตุการณ์และระหว่างพฤติกรรมกับผลที่เกิดจากพฤติกรรมนั้น ซึ่งการเรียนรู้เหล่านี้จะกลายเป็น ความเชื่อที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ นอกจากนี้ Bandura (1977: 6) กล่าวว่า บุคคล มักใช้เงื่อนไขของสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์หรือผลลัพธ์ที่เกิดจากพฤติกรรมเป็นข้อมูลใน การตัดสินใจที่จะแสดงพฤติกรรมในครั้งต่อไป หรืออาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลจะ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดข้อมขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ที่ได้รับจากสังคมในเงื่อนไขดังกล่าว โดย เปรียบเสมือนเป็นตัวเสริมแรงในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน

จากแนวคิดการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล Bandura (1997: 21) ได้พัฒนาเป็น ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy Theory) โดยกล่าวถึงอิทธิพล ที่มีผลต่อการตัดสินใจกระทำพฤติกรรม 2 ประการ คือ 1) การรับรู้ความสามารถของตนหมายถึง ความเชื่อหรือความมั่นใจว่ามีความสามารถที่จะแสดงพฤติกรรมที่ต้องการนั้นได้จนประสบความสำเร็จ ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ 2) ความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น เป็นการประเมินของบุคคลว่า พฤติกรรมที่ตนเองกระทำจะนำไปสู่การกระทำที่ตนคาดหวังไว้ โดยเสนอภาพแสดงความสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผล

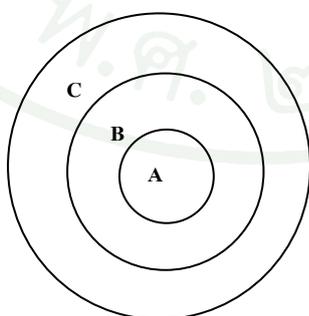
ที่มา: Bandura (1997: 21)

ทฤษฎีอัตมโนทัศน์

Rogers (1978: 429) ได้แบ่งการเห็นอัตมโนทัศน์ซึ่งแบ่งตามความรู้สึกตามสมองต่อตนเองในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านค่านิยมเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผล คือความรู้สึกต่อตนเองในด้านสติปัญญา นิัยการเรียนรู้ แรงจูงใจ ทักษะในการอ่าน แรงกดดันจากบ้าน การแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถการเลือกอาชีพ
2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คือความรู้สึกต่อตนเองในด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับผู้อื่น ความสามารถในการคบคน
3. ด้านการปรับตัวทางอารมณ์ คือความรู้สึกต่อตนเองทางด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียด ความเบื่อหน่าย

ทฤษฎีอัตมโนทัศน์ของ Comb and Snygg (1959: 171–173) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์เป็นความคิดและการรับรู้ในความสามารถของบุคคลและทุก ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องตนเองโดยมีความเชื่อว่าบุคคลพยายามที่จะไปสู่ความสำเร็จในการปรับอัตมโนทัศน์ จึงมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยบุคคลจะปฏิเสธ หรือบิดเบือนการรับรู้ที่ไม่สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์แต่จะเลือกรับรู้และแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์เท่านั้น Comb and Snygg อธิบายกระบวนการของอัตมโนทัศน์ตามแผนภูมิการเห็นคุณค่าในตนเอง ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แผนภูมิกระบวนการเห็นคุณค่าเกี่ยวกับตนเองของ Comb and Snygg
ที่มา: Comb and Snygg (1959: 171–173)

จากภาพที่ 6 สามารถอธิบายโดยสรุปได้ดังนี้

1. วงกลม A เป็นบริเวณรับรู้สำหรับสิ่งที่เป็นแก่นแท้ของตน
2. วงกลม B รวมบริเวณวงกลม A เข้าไปด้วย เป็นบริเวณการรับรู้ปรากฏการณ์ทั้งสิ้นเกี่ยวกับตนเอง (Phenomenal Self หรือเป็น Physical Self) ทั้งในขณะรู้ตัวและขณะไม่รู้ตัว
3. วงกลม C เป็นการรับรู้ในภาพรวมทั้งหมดเกี่ยวกับตนทั้งด้านร่างกาย จิตใจความรู้สึกนึกคิด โดยรวมเอาการรับรู้ของวงกลม A และ B เข้าไว้ด้วยกัน (Inner Cell and Phenomenal)

นอกจากนี้ การรับรู้ในส่วนนี้ยังรวมถึงการรับรู้ที่บุคคลอื่นมีต่ออัตมโนทัศน์ของบุคคล ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมหรือคุกคามได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระทำหรือความคาดหวัง

ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของ Sullivan

Sullivan (1930: 112) มีความเชื่อว่าตลอดเวลาที่มนุษย์เราดำรงชีวิตอยู่ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน (Interpersonal Relations) กับสิ่งแวดล้อม การก่อรูปลักษณะของบุคลิกภาพนั้นเป็นไปในทำนองถ้อยที่ถ้อยอาศัยระหว่างบุคคลกับโลกภายนอกเป็น “กระบวนการเปลี่ยนแปลงพลัง (Dynamicism) ในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล” ซึ่งหมายความว่า พลังที่แสดงออกถึงทำที่ที่คนเราปฏิบัติต่อกันและกัน เนื่องจากมนุษย์ปรารถนาที่จะมีความพอใจและความปลอดภัยนั่นเองคือ มนุษย์เราปรารถนาความอบอุ่นจึงมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ Sullivan แบ่งกระบวนการของบุคลิกภาพออกเป็น 3 ประเภท

1. กระบวนการปรับเปลี่ยนพลัง (Dynamicism) เป็นตัวกำหนดลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหนึ่งจะแสดงต่อบุคคลอื่น เช่น วัยรุ่นชอบเที่ยวเตร่ แต่คิดอยากจะให้พ่อแม่รัก จึงเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นสงบเสงี่ยม เลิกเที่ยว กระบวนการปรับเปลี่ยนพลังเกิดขึ้น เพราะกระบวนการนี้จะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการพื้นฐานในชีวิต (Basic Needs) ตัวการสำคัญที่ทำให้ต้องใช้กระบวนการปรับเปลี่ยนพลังก็คือ ความวิตกกังวลและเมื่อคนเราได้มีการปรับเปลี่ยนพลังได้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมก็จะเกิดระบบตัวตน (Self – System) ขึ้น

2. กระบวนการสร้างภาพบุคคล (Personification) เป็นกระบวนการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งรับรู้ภาพพจน์ของตนเองหรือของผู้อื่น โดยภาพพจน์นี้จะมีความเกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้งกับความรูสึก เจตคติ และความคิดที่บุคคลมีขึ้น เนื่องจากได้รับประสบการณ์ทางด้านความพึงพอใจ และความวิตกกังวล

3. กระบวนการพัฒนาการรู้คิด (Cognitive Process) ซึ่งบุคคลจะได้เรียนรู้ตามพัฒนาการในด้านความคิดความรู้สึกที่มีต่อบุคคลอื่นๆ และจะค่อยๆ เรียนรู้รูปแบบของความสัมพันธ์ภายในสังคมของตนเอง

ความสำคัญของสัมพันธภาพของนักเรียนกับครู

สัมพันธภาพของนักเรียนกับครูนั้นมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ครูกับนักเรียนจะต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อกันจึงจะเกิดการเรียนได้เป็นอย่างดี ครูต้องสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าอยู่และน่าเรียน ไม่น่าเบื่อหน่าย และไม่ตึงเครียด จนทำให้นักเรียนนั้นรู้สึกกลัวหรือเครียด ขณะที่กำลังเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้นักเรียนรู้สึกมีความสุขขณะที่อยู่ในห้องเรียนหรือขณะเรียน และครูจะต้องไม่รู้สึกเบื่อหน่ายนักเรียน หรือท้อแท้ที่จะอบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดีในสังคม ซึ่งระดับของความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ดังที่ได้มีการกล่าวถึงความสำคัญของสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูไว้ดังนี้

นารี โนภระ (2536: 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสัมพันธภาพของนักเรียนกับครูไว้ว่า สัมพันธภาพของครูกับนักเรียนถือว่าสำคัญที่สุด นอกจากด้านการเรียนการสอนและการให้การอบรมแก่นักเรียนแล้ว ครูยังต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ มีความเมตตา กรุณา มีเหตุผล มีบุคลิกภาพดี ให้ความรัก ความอบอุ่น เพื่อช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดี เสริมสร้างความสมบูรณ์ทางจิตใจให้แก่เด็ก นอกจากนั้น พรณี ช.เจนจิต (2538: 253) ยังพบว่า ครูมีหน้าที่ในการสร้างบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีลักษณะผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด ให้เด็กรู้สึกว่าเป็นสถานที่ปลอดภัยสำหรับเขา พยายามมองสถานการณ์ต่างๆ ตามที่เด็กมองอย่าเห็นว่า ความกลัว ความวิตกกังวลของเด็กเป็นเรื่องไร้สาระ การสอนจึงไม่ควรบังคับให้เด็กต้องทำแต่ควรให้มีบรรยากาศแห่งความอบอุ่นปลอดภัย ซึ่งจะทำให้เด็กมีความตั้งใจเรียนเป็นอย่างดี

จากความสำคัญของการรับรู้พฤติกรรมการสอนครูดังได้กล่าวมาแล้วนั้น ครูจึงควรสร้างบรรยากาศให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย ผ่อนปรน ไม่ตึงเครียด ให้นักเรียนนั้นรู้สึกได้ว่าครูให้ความสำคัญกับตนเองและจริงใจต่อนักเรียน ครูแสดงถึงความรัก ความห่วงใย ความเข้าใจในตัวนักเรียน พร้อมทั้งยอมรับและให้กำลังใจแก่นักเรียนอย่างจริงใจ เพราะจะเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดพัฒนาการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ครูควรสร้างบรรยากาศให้นักเรียนใช้ความสามารถของตนเองและให้อิสระแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนนั้นได้เกิดความมั่นใจในตนเอง เชื่อในความสามารถในตนเอง โดยให้นักเรียนนั้นรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าทั้งต่อตนเองและผู้อื่น และนักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนและทำงานกลุ่มได้อย่างมีความสุข

ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นแนวคิดของนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา โดยมี กิติยวดี บุญชื้อ และคณะ (2540: 7-22) ได้ร่วมกันสร้างทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุขขึ้น จากแนวคิดพื้นฐานของกระบวนการเรียนการสอน โดยหนึ่งในองค์ประกอบของผู้เรียนที่จะเรียนได้อย่างมีความสุขและนำมาซึ่งสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ประกอบไปด้วย 6 ทฤษฎี ดังนี้

ทฤษฎีที่ 1 สร้างความรักและศรัทธา (Love and Respect) การเรียนรู้บนฐานแห่งความรักและศรัทธาของนักเรียนที่มีต่อครูและวิชาที่เรียน ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จำเป็น เพราะเมื่อนักเรียนเกิดความรักและสนใจต่อบทเรียน ต่อครู และต่อผู้ร่วมเรียน ทำให้เกิดความรักและความเข้าใจตรงกันในระหว่างครูและนักเรียนด้วยกัน ก็จะทำให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้ที่มีความสุขได้ โดยมีแนวคิด การเรียนบนฐานแห่งความรักและมีแนวทางดำเนินการดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจตรงกันระหว่างครู วิชาที่สอน นักเรียน ตัวครูเอง และธรรมชาติของมนุษย์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ครูและวิชาที่สอน คือ ครูต้องเข้าใจวิชาที่สอน สามารถสร้างบทเรียนที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับสภาพนักเรียน

1.2 ครูและนักเรียน คือ ครูต้องเข้าใจนักเรียน รู้ภูมิหลัง จุดเด่นและจุดด้อย และพร้อมที่จะช่วยเหลือสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาไปในทางที่ถูกต้อง

1.3 ครูและตัวครูเอง คือ ครูต้องเข้าใจตนเองเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ

1.4 ครูและธรรมชาติของมนุษย์ คือ ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ไม่ว่านักเรียนหรือผู้ใหญ่ ต้องการมีมิตรที่เชื่อใจได้ ความเป็นกัลยาณมิตรของครูเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการสร้างให้นักเรียนเกิดความรักและศรัทธา

2. การให้กำลังใจและให้โอกาส โดยครูยอมรับนักเรียนในสภาพที่เขาเป็นอยู่ เปิดโอกาสให้ได้แสดงออก รักษาความยุติธรรม จริงใจและอดทน มุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา และแก้ปัญหาอย่างนุ่มนวลด้วยเหตุผล โดยไม่ใช้อารมณ์

ทฤษฎีที่ 2 เห็นคุณค่าการเรียนรู้ (Learning Appreciation) แนวคิดนี้ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าในการเรียนรู้ รู้ว่าเรียนไปทำไม เรียนไปเพื่ออะไร เรียนแล้วได้อะไร เรียนแล้วจะเป็นอะไร และเรียนแล้วจะเป็นอย่างไร เมื่อนักเรียนเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน จะทำให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียนและสนใจในการเรียนรู้

ทฤษฎีที่ 3 เปิดประตูสู่ธรรมชาติ (Naturalization) นักเรียนจะมีความรู้สึกสดชื่นและมีชีวิตชีวาขึ้น หากได้มีการออกไปนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความรู้สึกเสรีไม่กดดันและเป็นธรรมชาติมากขึ้น โดยมีแนวคิดเน้นให้นักเรียนเกิดความรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน มีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

1. บทเรียนในห้องเรียนจะน่าสนใจเมื่อมีสภาพห้องเรียนที่น่าเรียน ป้ายนิเทศที่สะดุดตา และเร้าความคิด มีสื่อการเรียนที่ใช้ในการสอน

2. บทเรียนนอกห้องเรียนจะมาช่วยเสริมการเรียน ทำให้นักเรียนได้เปลี่ยนบรรยากาศการเรียน ได้สัมผัสของจริง การออกไปสู่ที่โล่งและกว้างจะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกที่เสรีไม่กดดันและเป็นธรรมชาติ

3. การนำธรรมชาติมาเป็นบทเรียน อาจทำได้โดยจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ จัดห้องเรียนกลางสวน ใต้ร่มไม้ ริมน้ำ ฯลฯ เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาสนทนาแลกเปลี่ยน ความรู้กัน

4. เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม โดยให้คนในท้องถิ่นร่วมรับรู้กิจกรรมของโรงเรียน ส่งเสริมกิจกรรมที่สัมพันธ์กับชุมชน

ทฤษฎีที่ 4 มุ่งมั่นและมั่นคง (Willing and Firm) การรู้จักตนเอง รู้จุดเด่นและจุดด้อย ของตนเอง ยอมรับสภาวะแห่งตนไม่ดูถูกตนเอง ไม่โทษคนรอบข้าง ใจกว้างและพร้อมจะปรับปรุง แก้ไข รู้จักระงับอารมณ์ มั่นใจ และตั้งใจจริง ย่อมจะนำความสำเร็จในชีวิตมาให้แก่ตน ซึ่งจะ นำไปสู่ความภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าตนเอง ทั้งยังมีหลักการและเหตุผลพอที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับเวลา บุคคลและสภาพการณ์

ทฤษฎีที่ 5 คำรกรักไม่ตรีจิต (Friendship) จากแนวคิดที่ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมและมี สัญชาตญาณการอยู่ร่วมกันเป็นพวกเป็นหมู่ ไม่ชอบอยู่โดดเดี่ยว แต่อีกด้านหนึ่งของสมองก็แออัด ไปด้วยความคิดเกี่ยวกับตัวเอง ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงให้รู้ว่าคนเราคิดถึงแต่ตนเองนั้น จะเห็นได้ชัด ในนักเรียน ยิ่งเล็กเท่าไรยิ่งชัดเท่านั้น เมื่อโตขึ้นก็ค่อยๆ ลดลง การที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ได้อย่างมี สุข จะต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดเห็นและ ความสามารถของผู้อื่น เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น มีความอ่อนโยนและผ่อนปรน รู้จักประมาณ ความสามารถแห่งตน ไม่มุ่งเอาชนะ โดยคิดเรียนรู้หลักที่ว่า คนเราแม้จะคิดต่างกัน แต่ถ้ามีจุดหมาย ปลายทางเดียวกัน ยอมรับฟังกันและกัน สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน จริงใจและให้เกียรติ ให้ กำลังใจกันและกันแล้ว ความสำเร็จย่อมจะอยู่ไม่ไกล การมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นทำได้โดย

1. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ยอมรับความคิดและความสามารถของผู้อื่น
3. เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น
4. มีความอ่อนโยนและผ่อนปรน
5. รู้จักประมาณตนเองไม่มุ่งเอาชนะ

ทฤษฎีที่ 6 ชีวิตที่สมดุล (Equilibrium of life) การรักษาสสมดุลของชีวิต คือการปรับตัวเอง ให้อยู่ในความพอเหมาะพอดี รู้ขีดจำกัดของความปรารถนาส่วนตน มีการประพฤติปฏิบัติที่งดงาม ไม่มากไม่น้อย มีความสำรวม ไม่หลงตัวเอง และขณะเดียวกันก็ไม่ดูถูกตัวเอง ผู้ที่ปฏิบัติเช่นนี้ได้ ย่อมมีความสุข โดยมีแนวดำเนินการดังนี้

1. ความสุขทางใจ จะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนมีความรักและเป็นที่รัก ได้รับการยอมรับว่ามี ความสามารถ ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ
2. ความสุขทางกาย เกิดจากความรู้สึกว่าตนเองปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีที่อยู่ที่สงบและ สบาย
3. การเรียนรู้ที่นำไปสู่ความสำเร็จ แบ่งออกเป็น

3.1 การเรียนเพื่อใหู้ (learn to know) คือ รู้ได้ชัด รู้ให้กระจ่าง ในสิ่งที่ไม่เคยรู้ ไม่เคยเห็น และไม่เคยสัมผัส เกิดความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง สามารถคาดคะเนได้ใกล้เคียงและสร้าง จินตนาการตามที่ได้เรียนรู้ได้

3.2 การเรียนเพื่อให้เชี่ยวชาญ (learn to do) คือ ต้องฝึกฝนจนสามารถทำได้เข้าใจ ขึ้นตอน บอกขั้นตอนการปฏิบัติได้ครบถ้วน ตอบคำถามหรืออธิบายได้ และสามารถแสดงให้เป็น ตัวอย่างได้

3.3 การเรียนเพื่อให้เป็น (learn to be) คือ เข้าใจธรรมชาติของสิ่งนั้น มีระบบในการคิด และการปฏิบัติอย่างผู้ที่อยู่ในวิชาชีพนั้น ตลอดจนมีความรับผิดชอบในผลงานของตนเอง

นอกจากนี้ ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544: 124-141) ได้กล่าวถึง การที่เด็กจะเรียนรู้ด้วยความ สุขจะต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

สิ่งสำคัญประการแรก คือ สุขภาพร่างกาย และความปลอดภัยจากยาเสพติด ถ้าเด็กมีสุขภาพ ร่างกายที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บก็จะมีมีความสุข แต่ถ้าเด็กป่วยเป็น โรคบางอย่างที่ทำให้เกิด ความเจ็บปวด ก็จะทำให้ไม่มีความสุข นอกจากนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ ความปลอดภัยจาก

ยาเสพติด นอกจากนี้ ยังมีผลการวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าบทบาทของพ่อแม่และครูมีความสำคัญอย่างมากต่อการติดยาเสพติดของเด็ก เด็กที่มีความสัมพันธ์ที่ดีและแนบแน่นกับพ่อแม่และครู จะมีโอกาสที่จะติดยาน้อยกว่า เพราะความสัมพันธ์ที่ดีและแนบแน่น จะทำให้เด็กมีความสุข จึงไม่แสวงหาความสุขจากยาเสพติด ดังนั้นการที่พ่อแม่และครูให้ความรัก ความเข้าใจ ความใส่ใจ และความเอื้ออาทร ก็เป็นการเพิ่มความสุขลดความทุกข์ในชีวิตเด็ก

สิ่งสำคัญประการที่สอง คือ ภาวะทางจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ การที่เด็กจะเรียนรู้อย่างมีความสุข เด็กจะต้องไม่เกิดความเบื่อหน่าย ไม่รู้สึกว่าเป็นความจำเป็นที่จะต้องเรียน หรือถูกบังคับให้เรียน หน้าที่สำคัญของครูและพ่อแม่ คือ พยายามให้เด็กเกิดความสนใจ เกิดความรู้สึกว่าสิ่งที่กำลังเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความหมาย เรียนแล้วรู้ว่าจะนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้ หน้าที่สำคัญของครูคือ พยายามให้เด็กเกิดความสนใจ โดยมีแนวทางดังนี้

1. ครูต้องกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในสิ่งที่จะต้องศึกษา สิ่งที่มีอยู่ในหลักสูตร ครูต้องใช้จิตวิทยาในชั้นเรียนที่จะช่วยให้เด็กเรียนอย่างมีความสุข สิ่งที่จะทำให้เด็กมีความสุขก็คือ ความคิดในทางบวก และการที่เด็กมีความคิดในทางบวกได้ เด็กจะต้องมีความรู้สึก เชื่อมมั่นในตัวเองว่าเขามีความสามารถที่จะทำได้ ซึ่งครูสามารถช่วยให้เด็กคิดเอง ทำเอง และแก้ปัญหาเอง นอกจากนี้ คำพูดของครูมีอิทธิพลอย่างมากในการทำให้เด็กมีความสุข

2. การเรียนรู้อย่างมีความสุขต้องคำนึงถึงระเบียบวินัยในชั้นเรียนด้วย ไม่ใช่ให้เด็กทำสิ่งต่างๆ ตามใจชอบ การที่เด็กมีอิสระทางความคิด มีความเป็นตัวของตัวเองสามารถที่จะเสนอแนวคิดกับผู้ใหญ่กับเพื่อนๆ นั้นเป็นสิ่งที่ดี แต่การมีอิสระทางความคิดไม่จำเป็นต้องมีอิสระทางร่างกาย หรือมีอิสระทางพฤติกรรม เด็กจะต้องมีระเบียบวินัยในชั้นเรียน มีความรับผิดชอบ และมีวินัยในตนเอง เคารพในสิทธิของผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะทำให้คนๆ นั้น มีการเรียนรู้ที่ดี และประสบความสำเร็จในชีวิต นอกจากนี้ การพัฒนาอารมณ์หรือการสร้างอารมณ์ที่เป็นสุข (EQ) ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เรียนรู้มีความสุข

สิ่งสำคัญประการที่สาม คือ กระบวนการศึกษาโดยเฉพาะการประเมินผล ควรมีการประเมินความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กในส่วนเนื้อหา และกระบวนการที่ควรจะเป็นตามระดับชั้นเรียน และความสอดคล้องกับอายุ เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กจะต้องได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมมาก

น้อยเพียงไร จึงจะทำให้เขาทำได้เต็มตามศักยภาพมากกว่าที่จะมีการประเมินผลและนำมาจัดอันดับให้เด็ก ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกไม่ดี และทำให้ไม่เกิดความสุขในชั้นเรียน

สิ่งสำคัญประการที่สี่ คือ ครูและผู้บริหาร โรงเรียน การเรียนรู้ที่มีความสุขส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับตัวบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือครู เด็กสนใจเรียนวิชานั้นๆ เพราะว่ารักครู เมื่อเด็กรักครู เด็กก็อยากทำตัวเป็นคนดี อยากทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อที่ครูจะได้ชื่นชม การที่ครูรักและเข้าใจเด็ก ไม่ได้หมายความว่าครูต้องตามใจเด็กทุกอย่าง ครูที่รักเด็กไม่ใช่ครูที่ตามใจเด็ก แต่เป็นครูที่ทราบเวลาไหนควรเข้มงวด เวลาไหนควรจะอ่อนโยน และที่สำคัญ คือ เป็นครูที่ทำให้เด็กรู้สึกได้ถึงเมตตาของเขายังไม่สำเร็จ มีข้อบกพร่อง แต่ก็มีความสามารถระดับหนึ่ง และให้กำลังใจว่าเรามีความสามารถที่จะทำต่อไปได้ ความรู้สึกที่รักเด็กเข้าใจเด็กของครู คือ สิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กรักครูชอบครูและสนใจอยากเรียน ทำให้เด็กมีความสุขในการเรียน

สิ่งสำคัญประการที่ห้า คือ พ่อแม่และผู้ปกครอง พ่อแม่และผู้ปกครองต้องเข้าใจระบบการศึกษา ว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีถ้ามีความสุข ดังนั้นพ่อแม่และผู้ปกครองต้องเข้าใจศักยภาพของเด็ก และส่งเสริมตามความสามารถที่เด็กมี ต้องเข้าใจว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จึงควรมีความคาดหวังในตัวลูกตามความเป็นจริง คาดหวังให้เขาพยายามเต็มที่ และยอมรับในความสามารถเท่าที่จะทำได้ ไม่ควรคาดหวังและเคี่ยวเข็ญให้เด็กทำในสิ่งที่เขาทำไม่ได้และไม่อยากทำ

แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นแนวทางหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยที่มุ่งให้เด็กไทยเก่ง ดีและมีความสุข ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุขมากำหนดเป็นกรอบในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีน เพราะว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน กล่าวคือ ในด้านความรักและศรัทธาที่เกิดขึ้นได้จากสัมพันธ์ภาพที่มีความจริงใจ เข้าใจและยอมรับระหว่างครูกับนักเรียน ครูคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การให้ความสนใจ และติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ให้นักเรียนได้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ต่อเนื่องอย่างมั่นใจ การที่ครูได้บอกแหล่งค้นคว้าที่สามารถหาได้สะดวกมีความทันสมัย การยกตัวอย่างนอกตำรามาเชื่อมโยงให้เห็นเป็นรูปธรรม สามารถติดตามได้ง่าย การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เสนอทางเลือกด้วยตนเองภายในกิจกรรมกลุ่ม จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดความสุขในด้านเปิดประตูสู่ธรรมชาติ ด้านมุ่งมั่นและมั่นคง ด้านดำรงรักษาไม่ตรีจิตเป็นอย่างดี และท้ายที่สุดเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนนักเรียนจะ

ได้รับความสุขในการเรียนมีชีวิตที่สมดุล คือสามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ง่าย เปิดเผยตนเองมากขึ้น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักตนเอง ตระหนักในตนเอง สามารถยอมรับและแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้จนเกิดความภูมิใจในตนเอง สามารถเรียนรู้ที่จะปรับตนเองให้เกิดความสมดุลรู้จะผ่อนคลาย ให้การยอมรับ และให้โอกาสตนเอง ดูแลเอาใจใส่และตระหนักรู้ภายในตนเองได้เป็นอย่างดี

เมื่อผู้เรียนหรือนักเรียนมีความสุขและเกิดความรู้สึกดีต่อผู้อื่นก็จะทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนที่มีความสุข กล่าวคือ ในด้านความรักและศรัทธาที่เกิดขึ้นได้จากสัมพันธภาพที่มีความจริงใจ เข้าใจและยอมรับระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับเพื่อนร่วมชั้น ก็จะทำให้ให้นักเรียนเกิดความสุขใจ รู้สึกเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ทำให้สร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ง่าย เปิดเผยตนเองมากขึ้น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถยอมรับและแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้จนเกิดความภูมิใจในตนเอง สามารถเรียนรู้ที่จะปรับตนเองให้เกิดความสมดุล ผ่อนคลาย และสามารถทำให้ตนเองเรียนรู้ได้มีประสิทธิภาพและมีความสุขมากขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดให้คุณลักษณะของครู ได้แก่ การเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน ความมีทักษะในการสื่อสาร ความรักและเอาใจใส่นักเรียน และคุณลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ สุขภาพ การเห็นคุณค่าการเรียน การเห็นคุณค่าในตนเอง และความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

ทฤษฎีการสอนภาษาต่างประเทศ

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้นเป็นไปเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถวิสัยในการสื่อสาร (Communicative Competence) ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching-CLT) ซึ่งเน้นที่การสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับจุดประสงค์ที่ตนเองต้องการ ตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (กรมวิชาการ, 2544) ที่ว่า ให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนตลอดจนมีทักษะในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ การเรียนรู้จึงมีการส่งเสริมให้มีการแสดงออกทางภาษาโดยใช้สถานการณ์ต่างๆ เข้าช่วยให้มีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ซึ่งกันและกัน การเรียนเช่นนี้เน้นการเรียนที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered) ส่วนหน้าที่ครูผู้สอนจะเป็นแค่ผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ให้ (Richards and Roger, 1988: 76-77)

นอกจากนั้น ยังเป็นการเรียนเพื่อการสื่อสารความคล่องในการใช้ภาษา (Fluency) มากกว่า ความถูกต้องของภาษา (Accuracy)

แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching)

กรมวิชาการ (2544: 132-136) ได้กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ที่หลากหลายวิธี แต่ที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางเพื่อการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (พ.ศ. 2544) ดังนี้

การสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นการจัดการเรียนการสอนตาม ทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน จัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตาม กระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจจดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนไปใช้

ความสำคัญ

กลุ่มนักจิตวิทยาการเรียนรู้เชื่อว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในการเรียน ผู้เรียนจะสามารถ เรียนได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความเข้าใจเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะเรียนได้ดี ถ้าเข้าใจจุดประสงค์ ของการเรียน เห็นประโยชน์ของการนำสิ่งที่เรียนไปใช้ โดยสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนไปแล้วให้ เข้ากับสิ่งที่กำลังเรียนอยู่ และสิ่งที่จะช่วยให้เรียนภาษาต่างประเทศได้ดี นอกเหนือจากสองเรื่องนี้ แล้วยังคือ ต้องเข้าใจหลักภาษาที่ใช้ในการวางรูปประโยคด้วย การสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบัน ได้หันมายึดแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมากขึ้น มีการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่มีโอกาสพบได้จริงใน ชีวิตประจำวัน โดยยังคงให้ความสำคัญกับโครงสร้างไวยากรณ์ตามที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาที่ใช้สื่อ ความหมาย ดังที่ Littlewood (1990) กล่าวไว้ ซึ่งสรุปได้ว่า แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็น แนวการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนไว้เพียงแต่ความรู้โครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้น แต่ สนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาทุกทักษะ โดยสัมพันธ์กับความสามารถทาง ไวยากรณ์ เข้ากับยุทธศาสตร์การสื่อสารด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในชีวิต จริงของผู้เรียนต้องสัมพันธ์กับการสื่อสาร ซึ่งเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆ มากมาย ดังนั้น การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารควรสอนให้ผู้เรียนคุ้นกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน และนำภาษาที่

คุ้นเคยนั้น ไปใช้ได้ คำกล่าวนี้สอดคล้องกับความเห็นของ Violeta (2002) ที่ว่า ความสามารถในการเรียบเรียงประโยคมิใช่เป็นความสามารถในการสื่อสาร การสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเราสามารถเลือกใช้ประโยคได้หลายชนิดในรูปแบบต่างๆ เช่น การอธิบาย การแนะนำ การถาม-ตอบ การขอร้อง การออกคำสั่ง ความรู้ในการแต่งประโยคเป็นสิ่งที่เราเรียกว่าความรู้ความเข้าใจภาษาเท่านั้น มันอาจจะเป็นประโยชน์อยู่บ้าง แต่ถ้าจะให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ก็ต้องสามารถนำความรู้ในการใช้ประโยคไปใช้ให้เป็นปกติวิสัยได้ตามโอกาส

ขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

จากแนวคิดในการสอนเพื่อการสื่อสารจึงทำให้เกิดขั้นตอนการสอนต่างๆ 3 ขั้นตอน ที่ใช้จัดการสอนทั่วไปในขณะนี้ขึ้น และขั้นตอนการสอนนี้มีผลเชื่อมโยงต่อไปถึงสถานการณ์การสอน เทคนิคการสอน สื่ออุปกรณ์ และหน่วยการสอนด้วย ครูผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนเพื่อจะได้จัดการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

1. ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ในขั้นการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ การนำเสนอเนื้อหาใหม่จัดเป็นขั้นการสอนที่สำคัญขั้นหนึ่ง ในขั้นนี้ครูจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน ซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่ โดยจะมุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริง โดยทั่วไปทั้งวิธีการใช้ไม่ว่าจะเป็นด้านการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และโครงสร้าง ไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์

2. ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เพิ่งจะเรียนรู้ใหม่จากขั้นการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะการฝึกแบบควบคุมหรือชี้แนะ (Controlled Practice, Directed Activities) โดยมีผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึก ไปสู่การฝึกแบบค่อยๆ ปลดปล่อยให้ทำเองมากขึ้น เป็นแบบกึ่งควบคุม (Semi Controlled) การฝึกในขั้นนี้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้ จึงเน้นที่ความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก แต่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้รูปแบบภาษานั้นๆ ด้วยเช่นกัน ในการฝึกนั้นครูผู้สอนจะเริ่มด้วยการฝึกปากเปล่า (Oral) ซึ่งเป็นการพูดตามแบบง่ายๆ ก่อน จนได้รูปแบบภาษาแล้วค่อยเปลี่ยนสถานการณ์ไป สถานการณ์เหล่านี้จะเป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้นภายในห้องเพื่อฝึกการใช้โครงสร้าง

ประโยคตามบทเรียน ทั้งนี้ครูผู้สอนต้องตรวจสอบความเข้าใจด้านความหมายได้ (ไม่ควรใช้เวลา
มากนัก) ต่อจากนั้นจึงให้ฝึกด้วยการเขียน (Written) เพื่อเป็นการฝึกความแม่นยำในการใช้

3. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร นับเป็น
ขั้นที่สำคัญที่สุดขั้นหนึ่ง เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้
ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียนไปสู่การนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน การฝึกการใช้ภาษาเพื่อ
การสื่อสารโดยทั่วไปมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง
หรือเป็นสถานการณ์จริงด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะแนวทางเท่านั้น การฝึกการใช้
ภาษาในลักษณะนี้มีประโยชน์ในแง่ที่ช่วยให้ทั้งครูผู้สอน และผู้เรียนได้รู้ว่าผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้
ภาษาไปมากน้อยเพียงใด สามารถนำไปปรับใช้ตามความต้องการของตนเองแค่ไหน ซึ่งการที่จะ
ถือว่าผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วอย่างแท้จริงก็คือ การที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองโดย
อิสระภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ที่พบในชีวิตจริง นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้มีโอกาสนำความรู้ทางภาษา
ที่เคยเรียนแล้วมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในการฝึกในขั้นตอนนี้อีกด้วย เพราะผู้เรียนไม่จำเป็นต้อง
ใช้ภาษาตามรูปแบบที่กำหนดให้ เหมือนดังการฝึกในขั้นฝึกและการได้เลือกใช้ภาษานี้เองจะ
ช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี วิธีการฝึกมักฝึกใน
รูปของการทำกิจกรรมแบบต่างๆ โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้กำหนดภาระงานหรือสถานการณ์ต่างๆ

เทคนิคการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching - CLT)

Scarcella and Oxford (1992) เสนอแนะหลักการในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. ครูนำเหตุการณ์นอกห้องเรียนเข้าไปสู่ชั้นเรียน โดยใช้ บทบาทสมมติ (Role Play)
การเลียนแบบ (Simulation) และกิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem Solving Activity)
2. ครูใช้ภาษาที่เป็นสภาพจริง (Authentic Language) ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ คือ
ภาษาที่เป็นธรรมชาติไม่ใช่ภาษาที่ดัดแปลงใช้เฉพาะในชั้นเรียน แต่เป็นภาษาที่ใช้ได้ทั้งในห้องเรียน
และนอกห้องเรียน
3. ครูเน้นความหมายของภาษา (Meaning) เพื่อการสื่อสารเพื่อช่วยให้นักเรียนคาดเดา
เจตนาของผู้พูดหรือผู้เขียนได้

4. ครูให้โอกาสนักเรียนแสดงความรู้สึกและความคิดและทัศนคติส่วนตัวของนักเรียน
5. ครูกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนเรียนแบบร่วมมือและทำงานเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม
6. ครูออกแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ภาษาในการสื่อสารให้ครอบคลุมสมรรถนะทางการใช้ภาษาด้านการสื่อสารให้มากที่สุด

ครู-อาจารย์ เป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปสู่การสอน การเอาใจใส่ต่อการสอนของครูให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร และการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม เป็นปัจจัยที่จะส่งผลให้การใช้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ งานที่เกี่ยวข้องกับการสอน ได้แก่ การวางแผน การสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร การพัฒนาและการใช้สื่อการสอน การจัดซ่อมเสริม การวัดผลและการประเมิน การเรียนรู้งานวิจัยจำนวนมากชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนภาษาที่สองที่เชี่ยวชาญจะเลือกใช้กลวิธีการเรียนที่เหมาะสมในการเรียนภาษาที่สองอย่างมีประสิทธิภาพ กลวิธีและคุณลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ เช่น เป็นนักเดาที่เก่ง มีความต้องการสื่อสารอย่างแรงกล้า ไม่ค่อยกลัวจะผิด ชอบวิเคราะห์หาโอกาสที่จะฝึกฝนตนเองอย่างต่อเนื่อง และสนใจความหมายของการสื่อสาร

CLT มักถูกเรียกว่าเป็นแนวคิด (Approach) มากกว่าวิธีสอน (Method) เพราะ CLT ส่วนมากแล้วจะกล่าวถึงแนวคิดที่กว้างๆ ยึดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน ลักษณะพื้นฐานของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) มีดังนี้

1. เน้นการเรียนโดยวิธีสื่อสารผ่านการปฏิสัมพันธ์โดยใช้ภาษาเป้าหมาย (Target Language)
2. เน้นการใช้สื่อและเนื้อหาที่เป็นจริง (Authentic Material)
3. เน้นทั้งทักษะภาษา (Language Skill) และกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process)

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการเรียนรู้
 ในชั้นเรียน (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง) เชื่อมต่อระหว่างการเรียนภาษาในชั้นเรียนกับการเรียนและ
 การใช้ภาษาในห้องเรียน

บทบาทหน้าที่ของผู้เรียน ครูผู้สอน และสื่อการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักด้านการสื่อสารมีผลต่อการปรับเปลี่ยนบทบาทของ
 ผู้เรียนและครูผู้สอน ฐปทอง กว้างสวัสดิ์ (2544: 19-20) กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของผู้เรียน ครูผู้สอน และ
 สื่อการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ดังนี้

บทบาทของผู้เรียน (Learner Roles)

บทบาทของผู้เรียนตามแนว CLT ผู้เรียน คือผู้เจรจาต่อรอง (Negotiator) การเรียนรู้เกิดจาก
 การปรึกษาหารือในกลุ่มผู้เรียน โดยผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
 เล็กๆ จุดมุ่งหมายหลักในการทำกิจกรรมกลุ่ม คือ มุ่งให้ผู้เรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักการให้
 พอๆ กับการรับ

บทบาทของครู (Teacher Roles)

ในทัศนะของ Allen (1980) และ Rivers (1986) ครูตามแนวการสอนแบบ CLT เป็นครูที่
 เป็นศูนย์กลางน้อยที่สุด (Least Teacher Centered) นั่นคือ ครูมีหน้าที่ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการ
 สื่อสาร และในช่วงที่นักเรียนทำกิจกรรมครูจะกระตุ้นให้กำลังใจช่วยเหลือให้ผู้เรียนสามารถใช้
 ภาษาเพื่อการสื่อสารให้ได้ความหมายและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ อันเป็นการเชื่อมช่องว่าง
 ระหว่างความสามารถทางไวยากรณ์ (Grammar Competence) และความหมายทางด้านการสื่อสาร
 (Communicative Competence) ของผู้เรียน

บทบาทของสื่อการเรียนการสอน (The Role of Instructional Materials)

การสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) จำเป็นที่จะต้องใช้สื่อที่หลากหลาย เพราะสื่อมีความสำคัญต่อการเรียนแบบปฏิสัมพันธ์หรือการเรียนแบบร่วมมือ และการฝึกภาษาเพื่อการสื่อสารสำคัญ 3 อย่าง ที่ใช้สำหรับการสอนตามแนว CLT ได้แก่ เนื้อหา (Text-Based) ในปัจจุบันมีตำราเรียนจำนวนมากมายที่สอดคล้องกับการเรียนสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (CLT) ซึ่งการออกแบบกิจกรรมและเนื้อหาแตกต่างจากตำราที่แต่งขึ้นมาเพื่อสอนไวยากรณ์ ตัวอย่างเช่น แบบเรียน CLT จะไม่มีแบบฝึกหัด (Drill) หรือโครงสร้างประโยค ส่วนมากแบบเรียนที่เน้น CLT จะประกอบไปด้วย ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติหรือกิจกรรมคู่ หรืออาจกำหนดเรื่อง (Theme) ที่จะเรียนแล้วมีกิจกรรมที่ออกแบบขึ้นมาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ งานกิจกรรม (Task-Based Material) เกมส์ต่างๆ บทบาทสมมติ การเลียนแบบและกิจกรรมอื่นๆ เช่น กิจกรรมการสนทนาแบบแลกเปลี่ยนข้อมูล (Gap Conversation) กิจกรรม Jigsaw ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทำงานเป็นกลุ่มร่วมมือกัน สื่อที่เป็นของจริง (Really) CLT เน้นการใช้สื่อที่เป็นของจริง (Authentic Material) เช่น ป้ายประกาศโฆษณา หนังสือพิมพ์รูปภาพ แผนที่ เป็นต้น

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

กรมวิชาการ (2544: 173) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญในการประเมินผลที่พึงพิจารณาพอสรุปได้ดังนี้คือ

1. การประเมินผลควรมีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. เน้นคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียนเป็นภาพรวม
3. ผลการประเมินต้องชี้ให้เห็นผลการปรับปรุงการสอนของครูผู้สอนและความสำเร็จของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร
4. บ่งบอกถึงความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตจริง

5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่หลากหลายไม่แยกเด็ดขาดจากการเรียนการสอน

6. เน้นที่การวัดกระบวนการ (Process) เท่าๆ กับการวัดผลผลิต (Product) ของกระบวนการ และเน้นการวัดที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง รวมถึงการใช้เหตุผลและการแก้ปัญหา

เนื่องจากการวัดผลทางภาษา สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลนักเรียนในทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน กล่าวคือ เมื่อนักเรียนจบหลักสูตรการเรียนวิชาภาษาจีนกลางแล้วนักเรียนสามารถฟัง พูดอ่าน เขียน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดคุณภาพการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) เป็นกรอบแนวคิดทางการศึกษาในการกำหนดตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางในการทำวิจัยครั้งนี้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

คุณลักษณะของครู

จากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข (กิตติวดี บุญเชื้อ และคณะ, 2540) โดยหนึ่งในปัจจัยของคุณลักษณะของครูที่จะทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพ และนักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขและจะนำมาซึ่งความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ได้แก่ ทฤษฎีที่ 1 การสร้างความรักและศรัทธา (Love and Respect) การเรียนรู้บนฐานแห่งความรักและศรัทธาของนักเรียนที่มีต่อครูและวิชา ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จำเป็น เพราะเมื่อนักเรียนเกิดความรักและสนใจต่อบทเรียนต่อครู และต่อผู้ร่วมเรียน ทำให้เกิดความรักและความเข้าใจตรงกันในระหว่างครูและนักเรียนด้วยกัน ก็จะทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ ดังนั้น ครูผู้สอนควรมีความเข้าใจในวิชาที่สอน นักเรียน ตัวครูเอง และธรรมชาติของมนุษย์ นอกจากนั้น ยังควรให้กำลังใจและให้โอกาส โดยครูควรยอมรับเด็กในสภาพที่เขาเป็นอยู่ เปิดโอกาสให้ได้แสดงออก รักษาความยุติธรรม จริงใจและอดทน มุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือนักเรียน

Kounin (1990) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของครูมีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในห้องเรียนที่มีบรรยากาศเอื้อการเรียนรู้ มักจะมีครูที่มีความสามารถและพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. ครูจะต้องเป็นผู้ที่ทราบความเคลื่อนไหวของห้องเรียนอยู่ตลอดเวลา ทราบว่านักเรียนแต่ละคนกำลังทำอะไรบ้าง มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร เรียกคุณสมบัตินี้ว่า “With-it-Ness” หรือมีความรู้ลึกไวต่อบรรยากาศในห้องเรียน
2. ครูเป็นผู้ที่สามารถที่จะดูแลชั้นเรียนได้ทั่วถึง
3. ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะรักษาระดับความสนใจ และความใส่ใจบทเรียนที่ครูกำลังสอนอย่างราบรื่น โดยสามารถที่จะเปลี่ยนกิจกรรมต่างๆ ที่ครูสอน เพื่อให้ นักเรียนทุกคนมีความสนใจในบทเรียน
4. ครูเป็นผู้ที่สามารถเปลี่ยนแปลงเทคนิคของการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและวิชาที่เรียน มีความกระตือรือร้นในเรื่องที่ตนสอน และพยายามเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองเพื่อไม่ให้พุดสิ่งที่ซ้ำ ๆ เป็นประจำ
5. ครูควรพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการพุดหุยมหิมเกี่ยวกับการสั่งงานให้นักเรียนทำ หรือให้นักเรียนประกอบกิจกรรมที่ไม่จำเป็นต่อสิ่งที่นักเรียนต้องการ หรือคาดหวังที่จะทำให้เกิดขึ้นเร็วๆ
6. ครูจะต้องระวังที่จะไม่ทำโทษหรือคาดโทษนักเรียนคนใดคนหนึ่งอย่างไม่มีเหตุผลแล้วเป็นผลกระทบกระเทือนต่อนักเรียนทั้งชั้น ทำให้นักเรียนทั้งชั้นไม่มีความสุข

คุณลักษณะครูที่ประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับของผู้เรียน (Sheffield, 1974: 82)

10 อันดับแรก ประกอบด้วย

1. มีความสามารถ และรอบรู้ในวิชาที่สอน
2. เตรียมการสอนมาอย่างดี และเป็นขั้นตอน
3. สอนเนื้อหาวิชาที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง และสามารถนำไปปฏิบัติได้

4. กระตุ้นและให้กำลังใจนักเรียนในการถามและแสดงความคิดเห็น
5. มีความกระตือรือร้นในวิชาที่สอน
6. เข้าพบสะดวกและมีความเป็นกันเอง
7. มีส่วนเกี่ยวข้องในความก้าวหน้าของนักเรียน
8. มีอารมณ์ขัน
9. ใจดีและให้ความอบอุ่นแก่ผู้เรียน
10. สามารถใช้เครื่องช่วยสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูควรมีความชำนาญการสอนในสาขาของตน มีความกระตือรือร้นหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ มีความเชื่อมั่น มีมนุษยสัมพันธ์และปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี

การจัดการเรียนการสอนของครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ครู ต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ระบุในหมวด 4 ทั้งนี้ครูต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถทางวิชาการ ด้วย โดยเน้นความสำคัญทั้งกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ คุณธรรม และบูรณาการ ในเรื่องต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน และคำนึงถึงความแตกต่างกันของผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออก และคิดอย่างสร้างสรรค์
3. จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ให้คิดเป็น คิดชอบ ทำได้ และทำเป็น รวมทั้งรักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกต ส่งเสริมส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน

5. ผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน และสอดแทรก คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

6. จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่ปลูกเร้า จูงใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และรู้ออบ รวมทั้งใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้

7. ครูและผู้เรียนเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานแห่งชาติ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ ฯลฯ

8. ประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนา ผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

การสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นจะมุ่งเน้นที่กิจกรรมในชั้นเรียน โดยเฉพาะการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียน และการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นพิจารณาได้จากตัวแปร ที่สำคัญ 3 ชนิด คือ

1. **ตัวแปรด้านบริบท** หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ ของบริบทในกิจกรรมการเรียนรู้ บทเรียน ผลของความสำเร็จในกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นตัวแปรนี้จะครอบคลุมคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ คุณลักษณะของครู เช่น อายุ ประสบการณ์ คุณลักษณะของนักเรียน เช่น อายุ ความสามารถ คุณลักษณะของชั้นเรียน เช่น ขนาด สภาพสังคม คุณลักษณะของวิชา เช่น ระดับความยากง่าย เนื้อหา คุณลักษณะของโรงเรียน เช่น ความน่าเชื่อถือ สิ่งอำนวยความสะดวก คุณลักษณะของชุมชน เช่น ความมั่งคั่ง ความหนาแน่น และคุณลักษณะของโอกาส เช่น เวลา ความรู้ที่มีมาก่อน

2. **ตัวแปรด้านกระบวนการ** หมายถึง คุณลักษณะของพฤติกรรมการสอนของครู และ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียน คุณลักษณะของงานและกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งอาจส่งผลถึง ความสำเร็จของกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นตัวแปรนี้จะรวมถึงความกระตือรือร้นของครู ความชัดเจน ในการสอน การใช้คำถาม การใช้คำชมและการวิจารณ์ การสื่อสารแบบไม่มีถ้อยคำ กลยุทธ์ การจัดการ วิธีการอบรม บรรยายของชั้นเรียน ความเหมาะสมของภาระงานชนิดของการให้

ข้อมูลป้อนกลับแก่นักเรียน การรวมเนื้อหา นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียน นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครู กลยุทธ์การเรียนรู้ของนักเรียน สิ่งเหล่านี้อาจไม่จำเป็นต้องมีครบตามรายละเอียด

3. **ตัวแปรด้านผลผลิต** หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นในภายหลังที่เกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ ความรู้ทักษะต่าง ๆ ความสนใจในวิชา การจูงใจทางด้านสติปัญญา ความมั่นใจในการเรียนและการนับถือตนเอง การพัฒนาความเป็นอิสระของนักเรียนและการพัฒนาทางสังคม ผลที่ปรากฏในภายหลังนี้สามารถทดสอบได้ด้วยการทดสอบทั่วไปจากสภาพภายนอกและทดสอบโดยเฉพาะเจาะจง ซึ่งการทดสอบนี้จะขึ้นอยู่กับรูปแบบของการประเมิน เช่น ความเชื่อของครูในการประเมินเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

คุณภาพการสอนของครู

Kyriacou (1993) ได้กล่าวถึง ส่วนสำคัญของคุณภาพการสอนของครูในชั้นเรียน ที่มีความสำคัญห้าประการ คือ

1. คุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและการจัดชั้นเรียน ประกอบด้วย (1) ครูต้องมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน (2) ครูต้องจัดชั้นเรียนได้ดี
2. คุณภาพของการวางแผนและการเตรียมงาน ประกอบด้วย (1) ความมุ่งหมายและจุดประสงค์ของบทเรียนต้องเหมาะสม (2) มีการวางแผนบทเรียนเป็นอย่างดี (3) บทเรียนต้องมีความสอดคล้องกับความรู้เดิม (4) ครูควรเลือกแบบเรียน สื่อและอุปกรณ์ที่ดี (5) ควรมีการสังเกตการทำงานของนักเรียน (6) ความมุ่งหมายและจุดประสงค์ของบทเรียนต้องบรรลุผล
3. คุณภาพของกระบวนการสอนและงานที่มอบหมายให้แก่นักเรียน ประกอบด้วย (1) ครูปรับแบบการสอนที่เหมาะสมมาใช้ (2) ครูมีความรู้ในวิชานั้นๆ (3) นักเรียนมีโอกาสในการร่วมกันทำงาน (4) ควรจัดให้ตามความต้องการและความสามารถของแต่ละกลุ่ม (5) ความสามารถของนักเรียนควรเพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสม (6) ควรมีการสังเกตความสนใจของนักเรียน (7) นักเรียนควรได้รับความสนุกสนานจากบทเรียนหรือกิจกรรม

4. คุณภาพของภาษาที่ใช้ในชั้นเรียน ประกอบด้วย (1) การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน (2) ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกทางความคิด (3) การใช้ภาษาของนักเรียนต้องเหมาะสม (4) การใช้ภาษาของครูต้องเหมาะสมกับโอกาส

5. คุณภาพของการใช้เทคนิคการถามคำถาม ประกอบด้วย (1) การถามคำถามควรมีความหลากหลายและเหมาะสม (2) ครูควรถามคำถามนักเรียนให้ทั่วถึง (3) ครูควรใช้วิธีการที่ดีต่อการตอบสนองของนักเรียน

Hood (2002) ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่องการเรียนรู้สู่การเอาใจใส่: การศึกษาเชิงคุณภาพสัมพันธภาพระหว่างครูที่มีประสบการณ์ในการสอนทั้ง 12 คนกับนักเรียนของพวกเขา วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้หญิงจำนวน 12 คน ที่มีประสบการณ์สอนตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จากโรงเรียนประถมศึกษาในภาวะวันออกเฉียงเหนือของรัฐคาโรไลนา โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการเยี่ยมชมการสอนในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า พื้นฐานครอบครัว และชั้นเรียนครอบครัวของครอบครัวของครู การเอาใจใส่ครอบครัวของครูมีอิทธิพลต่อการดูแลเอาใจใส่ต่อวิถีครอบครัวและนักเรียนของพวกเขา การสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักเรียน สร้างชั้นเรียนให้มีความเป็นกันเองแบบครอบครัว และเอาใจใส่ต่อการสอน ครูมีคุณลักษณะ 7 ประการ ที่ช่วยทำให้ชั้นเรียนมีความเป็นกันเองแบบครอบครัว ดังนี้ (1) ครูต้องทำให้นักเรียนมีความสุขทั้งที่อยู่ในโรงเรียนและที่บ้าน (2) ครูมีความคาดหวังที่ดีสำหรับอนาคตของนักเรียน (3) ครูต้องการให้นักเรียนมีความรู้ที่ดี (4) ครูสร้างโอกาสให้นักเรียนมีประสบการณ์ที่สำคัญอันนำมาสู่ความทรงจำที่ดี (5) ครูยึดมั่นในกฎระเบียบ ข้อบังคับและเห็นความสำคัญ (6) ครูสอนให้นักเรียนมีระเบียบวินัย (7) ครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้กับนักเรียนและช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง หลังการตรวจสอบข้อมูลจากแนวคิด 3 ประการ คือ 1) ความสำคัญของครอบครัวในการสร้างครูและนักเรียนและทำให้พวกเขาเป็นพลเมืองที่ควรจะเป็น 2. ความสำคัญของโรงเรียนในการนำครูและนักเรียนไปด้วยกัน 3. ความสำคัญของการเอาใจใส่ของครูต่อนักเรียน ทั้ง 3 แนวคิดมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจำเป็นสำหรับการสร้างความสำเร็จชั้นเรียนที่มีความเป็นกันเองแบบครอบครัวสอดคล้องกับ Paul Ramsden (1993: 73-81) ยังพบว่า วิธีการสอนที่ใช้ชีวิตชีวา การนำเสนอที่ไม่ดี ยากที่จะทำให้นักเรียนเรียนรู้โดยการทำความเข้าใจ และการไม่ให้อิสระในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน จะทำให้นักเรียนมีวิธีการเรียนแบบผิวเผิน แต่วิธีการสอนที่ดี โดยการยกตัวอย่างและเชื่อมโยงกับสภาพการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้โดยการทำความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ การให้อิสระในการ

เรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดเนื้อหา กิจกรรม และประเภทของงานในการเรียนรู้ ตลอดจนมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อนักเรียนในด้านทัศนคติในการเรียนอย่างมาก และจากผลการศึกษาของ Paul Ramsden (1993) ศึกษาพบว่าวิธีการสอนมีผลกระทบต่อวิธีการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศของผู้เรียน ผู้เรียนจะมีวิธีการเรียนแบบผิวเผินถ้ารับรู้ว่าคุณสอนโดยวิธีบรรยายแบบส่งผ่านความรู้ด้านเดียว ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนจะมีวิธีการเรียนแบบรู้ลึก ถ้ารับรู้ว่าคุณสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และพบว่า วิธีการสอนที่ครูเป็นศูนย์กลางสนับสนุนให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนแบบผิวเผินและวิธีการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสนับสนุนให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนแบบรู้ลึกหรือแบบใฝ่สัมฤทธิ์ รวมทั้งงานวิจัยของ Worley (2005) ที่ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่องสัดส่วนที่เหมาะสมที่จะสร้างความเกี่ยวพันระหว่างศาสตราจารย์และนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในการศึกษาชั้นสูง การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปรากฏการณ์นิยามอธิบายและบรรยายถึงสัดส่วนที่เหมาะสมของความเข้าใจของศาสตราจารย์ 3 ท่าน แห่งมหาวิทยาลัย ในรัฐทางตะวันตกเฉียงใต้ของอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ประการแรก การพบปะและการสนับสนุนจากพวกเขาและจัดหาความต้องการพื้นฐานทางด้านจิตใจทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน/พลัง เอาใจใส่/ความเป็นเจ้าของ สนุก และมีอิสระ ความช่วยเหลือที่สนับสนุนและช่วยเหลือนักศึกษาโดยให้เหตุผลว่า ถ้าความต้องการทางด้านจิตใจของศาสตราจารย์มีความสมบูรณ์ก่อนเข้าห้องเรียน พวกเขาสามารถนำพานักศึกษาให้มีความเฉลียวฉลาดเพิ่มขึ้น มีความไว้วางใจมากขึ้นและมีความสุข ประการที่สอง เปิดโอกาสและยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและความต้องการของนักศึกษา ประการที่สาม หัวเรื่องที่มีความสนุกและตกลงขบขัน หนึ่งหรือสองหัวเรื่องจะต้องมีความชัดเจนและโดดเด่น ซึ่งศาสตราจารย์ ทั้ง 3 ท่าน ได้ใช้และเชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาของพวกเขา สิ่งสำคัญทั้ง 3 ประการนี้ถูกใช้อย่างเหมาะสม โดยศาสตราจารย์ที่ทำให้นักศึกษาของพวกเขามีโอกาสอย่างมากที่จะประสบความสำเร็จ นอกจากนี้งานวิจัยของเดมส์คัต คทวณิช (2540) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พบว่า สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักศึกษามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีนิสัยดี มีบุคลิกและความสัมพันธ์ที่ดีกับครู จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียน และทำให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเรียน อยากใกล้ชิดครู และจะตั้งใจเรียน ซึ่งทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการเรียน

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงพอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูจะส่งผลต่อคุณภาพของการสอน ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนกลาง

สภาพแวดล้อมทางครอบครัว

ครอบครัวมีบทบาทเกี่ยวข้องทั้งทางด้านการเป็นที่พักทางใจและเป็นกำลังใจให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ แต่ขณะเดียวกันครอบครัวก็อาจเป็นต้นเหตุของปัญหาทางสุขภาพจิตของเด็กด้วย แสดงให้เห็นว่า สถาบันครอบครัวนั้น มีความสำคัญและมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมของเด็ก เป็นต้นแบบนิสัย เป็นผู้หล่อหลอมความคิด ค่านิยม ทักษะคิดให้กับเยาวชนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ฉะนั้น นิสัยที่ถูกปลูกฝังมาจากการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองหรือปัญหาของเด็กที่เป็นผลต่อเนื่องมาจากปัญหาลักษณะต่าง ๆ ภายในครอบครัวของเด็กก็อาจจะส่งผลกระทบต่อ การเรียน ทำให้เด็กไม่สามารถเรียนหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะบิดามารดาเป็น ตัวกระตุ้นและเป็นแรงผลักดันบุตรในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Lindgren (1980) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางบ้านว่าเป็นบรรยากาศทางอารมณ์ภายในบ้านและเป็นเจตคติทั่วไป ถ้าเด็กเกิดความมั่นคงปลอดภัยทางจิตกับครอบครัวแล้ว จะช่วยให้เด็กฝ่าอุปสรรคได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านการเรียนและการแก้ปัญหาอื่น ๆ ในโรงเรียน แต่ถ้าบรรยากาศในครอบครัวไม่เป็นระบบระเบียบขบถลงโทษหรือเข้มงวดเกินไป จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาอย่างมาก ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางบ้านจึงมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ และผลการเรียนของเด็ก

Freud (1969: 26-29) กล่าวว่า วัฒนธรรมจากสิ่งแวดล้อมของครอบครัวเป็นองค์ประกอบสำคัญ ร่างกายซึ่งพัฒนามาจากพันธุกรรมเป็นเพียงเครื่องช่วยให้บุคคลแสดงพฤติกรรมบางอย่างที่บุคคลจะกระทำได้นั้น แต่ถ้าขาดวัฒนธรรมจากสิ่งแวดล้อมแล้ว เด็กเหล่านี้จะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ไม่ได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว การอบรมเลี้ยงดูจึงมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็ก

Stan (1989: 191) ได้กล่าวถึงความต้องการของเด็กวัยรุ่นว่า นอกจากความต้องการพื้นฐานทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และทางการปรับตัว เด็กยังมีความต้องการบุคลิกภาพอีกด้วย ที่สำคัญคือ

คือ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น ซึ่งจะเริ่มปรากฏตั้งแต่วันแรกของชีวิต และต้องการมากในวัยรุ่น

ดังนั้น สภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง การเล็งดูเอาใจใส่ของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ทำให้เด็กเกิดความปลอดภัย จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางจิตใจและส่งเสริมให้เด็กแก้ปัญหาทั้งด้านการเรียนและปัญหาอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม ตลอดทั้งเป็นแรงผลักดันเด็กในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัจจัยสำคัญต่อสภาพแวดล้อมในครอบครัว

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539) ได้อธิบายเรื่องสภาพแวดล้อมทางบ้านที่มีความอบอุ่นมีปัจจัยสำคัญคือ ความรักที่พ่อแม่มีต่อบุตรและมีลักษณะพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. การให้ความสำคัญแก่บุตรเป็นอันดับแรก ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู โดยการให้สิ่งที่บุตรต้องการจริงๆ พอกๆ กับการให้โดยที่พ่อแม่คิดว่าบุตรต้องการ และพ่อแม่หวังว่าบุตรอาจจะมีความต้องการ
2. การให้ตรงตามพัฒนาการ ได้แก่ พ่อแม่ตั้งความมุ่งหมายและการเรียกร้องไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถทางอารมณ์ สังคม ร่างกาย และทักษะของบุตรที่พึงมีได้ตามขั้นตอนของพัฒนาการ
3. การยอมรับและยกย่องบุตร ได้แก่ การแสดงออกโดยพ่อแม่แสดงความรักบุตร และยอมรับบุตรแต่ละคนตามความสามารถและขีดจำกัดของสมอง อารมณ์และร่างกาย

กุหลาบ รัตนจักรธรรม และคณะ (2540: 13-15) ได้สรุปแนวคิดของสัมพันธภาพในครอบครัวไว้ว่า ครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีจะต้องมีพฤติกรรมที่แสดงความรักและความผูกพันในลักษณะต่อไปนี้

1. ต้องเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาหารต่อกัน หมายถึง การดูแลสุขภาพของกันและกัน อาหารการกิน การเล่าเรียนของบุตร ความทุกข์และความสุขที่ต้องการระบาย เป็นต้น

2. ต้องรู้จักคนที่เรารัก สำหรับบุตร บิดา มารดา ก็ต้องเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับบุตร อุปนิสัยบุตร จุดเด่นจุดด้อยเป็นอย่างไร
3. ต้องเคารพซึ่งกันและกัน หมายถึง การเคารพที่มาจากใจ ซึ่งพฤติกรรมการแสดงออก หลายอย่าง เช่น การฟังกัน การเกรงใจกัน การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เป็นต้น
4. ต้องมีความรับผิดชอบ หมายถึง การยอมรับความผิดหรือความชอบ
5. ต้องมีความไว้วางใจกันและกัน ควรมีต่อทั้งกายและทางใจ
6. ต้องให้กำลังใจกันและกัน อาจเป็นคำพูดหรือท่าทางที่ทำให้การสนับสนุน
7. ต้องให้อภัยกันและกัน ถ้ามีความรักอยู่ก็อภัยกัน ยกโทษให้กัน
8. ต้องรู้จักสื่อสารในครอบครัว ควรใช้ปัญหาจา ระหว่างบิดามารดากับบุตร
9. ต้องใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณค่าและคุณภาพ มีกิจกรรมร่วมกัน ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่มี
10. ต้องมีการปรับตัวตามภาวะที่เปลี่ยนแปลง
11. ต้องรู้จักภาระหน้าที่ในครอบครัวและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การอยู่ด้วยกัน ทุกคน ต้องมีบทบาทหน้าที่ที่ทั้งต่อตนเองและต่อสมาชิกในครอบครัว
12. มีความใกล้ชิดทางสัมผัส การสัมผัส เช่น การโอบกอดกันบ้างเป็นการแสดงความรัก ความอบอุ่นตามธรรมชาติของคน

อัสรา อวารณ์ (2540: 45) กล่าวว่าสัมพันธภาพในครอบครัว หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกได้ว่าได้รับความรัก การดูแลอย่างดีในครอบครัว มีความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย มั่นใจในตนเองถึงความสัมพันธ์กับคนอื่นในบ้าน ดังนั้นสัมพันธภาพในครอบครัวจึงมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม ถ้าครอบครัวสมบูรณ์ด้วยระเบียบและคุณธรรม

อันดีทุกประการแล้ว สมาชิกทุกคนก็จะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สัมพันธภาพที่ดีของสมาชิก ในครอบครัวขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ร่วมใจของสมาชิกแต่ละคน เพราะความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ในครอบครัว จะช่วยให้ความเป็นอยู่ในครอบครัวราบรื่น และทุกคนมีความสุขกายสุขใจ และมี สุขภาพจิตที่ดี

สภาพแวดล้อมทางครอบครัวจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะ ครอบครัวเป็นส่วนที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด การปลูกฝังต่างๆ มักจะเริ่มต้นจากครอบครัว คือ ผู้ปกครอง และการให้การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง จึงส่งผลอย่างยิ่งต่อการเรียนและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

พิไลวรรณ แดงขาว (2545: 68-70) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ ทางบวกต่อการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการศึกษาของสมลวย สุกขิโย (2541: 68) และมิญช์มนัส วรรณมรินทร์ (2544: 86) พบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวมีอิทธิพลโดย ทางอ้อมต่อผลการเรียน และทศพล สังข์ทิพนุ (2533: 53) พบว่าความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมี ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 สอดคล้องกับ เกษม วัฒนชัย (2539: 20-25) ซึ่งกล่าวว่า ประเทศในกลุ่มเอเชียจะให้ความสำคัญกับการศึกษาสูง มาก ดังนั้นผู้ปกครองที่คาดหวังในตัวบุตรสูงก็จะให้ความสำคัญใส่เรื่องการศึกษาของบุตร โดยการ ถ่ายทอดความเชื่อและค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาไปยังบุตร โดยที่บุตรจะรับความเชื่อ ค่านิยมนั้น และรับรู้ความต้องการความคาดหวังของผู้ปกครองว่าต้องการให้บุตรตั้งใจเรียนมีความ มานะพยายามในการเรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสม จากผลงานวิจัยของศรีธรรม ธนะภูมิ (2535: 71-72) ได้กล่าวว่า ครอบครัวมีส่วนช่วยในการพัฒนาการทางสังคมของเด็ก ซึ่งเป็นลักษณะ เด่นของเด็กในวัยเรียน เพราะเด็กเมื่อออกจากบ้านไปสู่วัยโรงเรียนและภายนอกครอบครัว การเข้าสู่ วัยเรียนจะไม่สู้อำนาจนัก สิ่งสำคัญที่ช่วยเด็กประการหนึ่ง คือ การเตรียมตัวเด็กโดยบิดามารดา ที่ สำคัญคือการสอนและฝึกเด็กให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และสามารถแยกบ้านไปอยู่กับผู้อื่นได้โดย ไม่กังวลมากจนเกินไป เมื่อเด็กไปโรงเรียน ในบางครั้งเด็กมีปัญหาทั้งด้านการเรียนและการปรับตัว ที่โรงเรียน บิดามารดาเห็นใจและให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะเด็กที่เรียนไม่ดี ไม่ควรดูว่าเด็ก หรือคาดหวังในตัวเด็กเกินความสามารถของเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับ โรงเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดความร่วมมือกันในการช่วยเหลือเด็ก ที่สำคัญคือ

การช่วยกันสร้างทัศนคติต่อการเรียนแก่เด็กด้วย สอดคล้องกับศรีนวล วรณสุธี (2536: 95) ที่พบว่า ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียน นอกจากนี้ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2532: 39) ได้ให้ความเห็นสรุปสอดคล้องกันว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ควรจัดกระบวนการสภาพแวดล้อมทางบ้าน ให้เอื้ออำนวยต่อการศึกษเล่าเรียนของบุตร ในบางประการ เช่น การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษา ความอบอุ่นในครอบครัว การสนับสนุนและแนะแนวทางด้านวิชาการ ความคาดหวังของบิดามารดาต่อระดับการศึกษาของบุตร เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถดำเนินการได้ โดยไม่มีเงื่อนไขเรื่องสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ แม้บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำก็สามารถจัดกระบวนการเหล่านี้ให้บุตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบิดามารดาควรให้ความรักความอบอุ่นแก่บุตร พร้อมทั้งการสนับสนุนแนะแนวทางต่าง ๆ มีความใกล้ชิดกับบุตรอย่างแท้จริง ที่สำคัญยิ่งคือ บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องมีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะแนะนำอบรมสั่งสอนบุตรในปกครองของตน กระบวนการเหล่านี้มีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับอรพินธ์ ชูชม (2532: 18) ที่พบว่า เด็กมีความพร้อมในการเรียน ถ้าบ้านมีบรรยากาศที่ส่งเสริมนักเรียน คือ มีความเข้าใจดีต่อกัน ไม่สร้างบรรยากาศหวาดหวั่นวิตกกังวลให้เด็กกับอารมณ์ของเด็ก ยังคงมีงานวิจัยต่างประเทศที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังเช่น งานวิจัยของ Cronbach (1977: 112-115) ซึ่งพบว่า เด็กที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมักมาจากครอบครัวที่บิดามารดามีเจตคติที่ดีต่อลูกและที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ถ้าเด็กมีบิดามารดาที่เอาใจใส่ ดูแล เข้าใจ ให้ความรัก ความอบอุ่นแล้ว จะทำให้เด็กเรียนได้เต็มที่และประสบความสำเร็จในการเรียน สอดคล้องกับ Breckenridge (1966: 80-249) ที่ได้ศึกษาพบว่าเด็กที่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวจะเป็นสาเหตุอันหนึ่งที่ทำให้เด็กพัฒนา ความคิดเรื่องนับถือตนเองและความเชื่อมั่นในตัวเอง และเด็กที่ความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบและความสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย รวมถึงบุตรที่พ่อแม่ยอมรับจะเป็นผู้ที่เพื่อนฝูงรักใคร่และยอมรับเป็นอย่างดี จะชอบเข้าสังคม สนใจการทำงาน มองโลกในแง่ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีมโนคติเกี่ยวกับตนเองสูง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความอบอุ่นและปลอดภัย

จากแนวคิดและงานวิจัยข้างต้นที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางครอบครัว มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในเรื่องเรียนของนักเรียนทำให้นักเรียนนับถือตนเองและเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คุณลักษณะของเพื่อน

อารี พันธุ์ณี (2544:189) กล่าวถึง อิทธิพลของเพื่อนในวัยรุ่นว่าเด็กวัยนี้เห็นเพื่อนเป็น เทวดา เพื่อนคือความสุข ความทุกข์ของเด็ก เด็กจะรักเพื่อน เชื่อเพื่อนและทำตามเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย การใช้คำพูด กิริยามารยาท แบบแผนในการเรียนความคิด ความสนใจ ในกิจกรรมต่างๆ จะเป็นไปตามกลุ่มเพื่อนที่เด็กคบหา ถ้าเด็กคบเพื่อนเรียนก็จะช่วยกันเรียน เป็นต้น

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544: 45-46) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนไว้ว่า ในกลุ่มเพื่อนนั้นเป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่สังคมในสถาบัน การศึกษาทำให้นักเรียน ได้รู้สึกว่าคุณประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อนเป็นกลุ่มที่สนับสนุนและเป็น เครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายทางความรู้ของการศึกษาในห้องเรียนหรือสถาบันการศึกษาที่อาจ ไม่ตรงกับอาจารย์ กลุ่มเพื่อนช่วยสนองอารมณ์จิตใจและเข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ การสมาคมและ การทำงานกับคนที่มีความหลังแตกต่างกันได้ดี และอาจมีการยุยงให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ กระตุ้นให้เกิดความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงหรือในทางกลับกัน กลุ่มเพื่อนก็อาจจะช่วยกันรักษาสภาพที่คงที่ไว้ ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงก็ได้ รวมทั้งนักเรียนที่เรียน ไม่ค่อยดี หรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เขาเลือกทางออกทางอื่น หรือช่วยให้เขามี ภาพพจน์ในทางบวก โดยที่จะสนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่นที่มีใช้การศึกษาและได้สรุป อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ดังนี้

1. เป็นกลุ่มที่ประสานชีวิตจากสังคมในบ้านสู่สังคมโรงเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณประสบความสำเร็จในด้านใดด้านหนึ่ง
2. เป็นกลุ่มที่จะสนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายของพุทธิปัญญาของการศึกษาในโรงเรียน
3. เป็นกลุ่มที่สนับสนุน สนองอารมณ์และจิตใจและความต้องการของนักเรียนซึ่งอาจ ไม่ตรงกับความต้องการของครู และความต้องการของโรงเรียน
4. เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้และเข้าใจการมีชีวิตอยู่ร่วมกัน การสมาคมและ การทำงานกับคนที่มีความหลังแตกต่างกันได้ดี

5. นักเรียนที่เรียนไม่ค่อยดีหรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เขาเลือกทางออกทางอื่น หรือช่วยให้เขามีทางออกทางอื่นที่ไม่ใช่การศึกษา

Garbarino (1985) กล่าวว่า การที่วัยรุ่นได้อยู่ในกลุ่มเพื่อนจะช่วยให้สามารถเข้าใจผู้อื่น เข้าใจความแตกต่างระหว่างตนกับผู้อื่น เกิดความผูกพันและยอมรับซึ่งกันและกัน พัฒนามโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง สังกัดว่าบุคคลคิดอย่างไรกับตนเองหรือเขาคิดอย่างไรกับตนเอง และผู้อื่นมีปฏิกริยาอย่างไรกับตนเป็นการสร้างรากฐานการสร้างเอกลักษณ์แห่งตน ประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้จากการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มทำให้วัยรุ่นมีเป้าหมายในชีวิต มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในบุคคล และมีความหวังที่จะมีชีวิตในอนาคต

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524) ได้เน้นถึงสภาพกลุ่มเพื่อนในวัยรุ่นว่าเกิดจากความสัมพันธ์ใน 2 ด้าน คือ

1. ด้านความสัมพันธ์ทางอารมณ์ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและความสัมพันธ์ต่อกัน เช่น ความรู้สึกระหว่างครอบครัว ความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ หรือเพื่อนกับเพื่อน ซึ่งการตัดสินใจใดๆ ก็อาศัยความรู้สึก อารมณ์ อาจเป็นในเรื่องของการบันเทิงหรือกีฬา เป็นต้น

2. ด้านความสัมพันธ์ทางปัญญา เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผล หลักการอาศัยความรู้ ความคิด เหตุผลและสติปัญญา เป็นเครื่องมือเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อน ร่วมงาน การศึกษารุ่นพี่รุ่นน้องเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การตัดสินใจพิจารณาปัญหาใดๆ ก็อาศัยหลักเหตุผลและความรู้เป็นสำคัญ คนมีเหตุผลดีกว่ามีหลักการดีกว่าย่อมถูกต้อง และได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ได้แก่ การอภิปราย พูดคุยถกเถียง การประชุมสัมมนาในเรื่องความรู้ การเสียดสีกำลังกายกำลังใจร่วมกัน ความสัมพันธ์นี้จะเกิดขึ้นและดำเนินไปด้วยดีอย่างเหมาะสมในสถาบันการศึกษา เป็นความสัมพันธ์ที่มีความยั่งยืนมั่นคง เพราะตั้งอยู่บนรากฐานของปัญญาและเหตุผล

ตัวชี้วัดการสร้างเสริมศักยภาพเยาวชนไทย (Developmental Asset) (กรมสุขภาพจิต, 2552: 3) กล่าวว่า การคบเพื่อน ในวัยรุ่นถือเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากเพื่อนมีอิทธิพลมาก และวัยรุ่นต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน จึงมักเอาอย่างและทำตามค่านิยมของเพื่อน เวลามีปัญหาอะไรวัยรุ่นมักจะ

ปรึกษาตนเองค่อนข้างมาก ถ้าคบเพื่อนดีมีกิจกรรมที่เหมาะสมก็จะเป็นผลดีต่อตัววัยรุ่นและสังคม ถ้าคบเพื่อนที่เกรงีความประพฤติไม่เหมาะสมก็อาจพาไปให้เสียได้ ฉะนั้น ก่อนถึงวัยรุ่นเขาควรจะเป็นคนที่สามารถแยกแยะได้ว่าควรคบคนแบบใดเป็นเพื่อน ขณะเดียวกัน พฤติกรรมของวัยรุ่นมักมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงเร็ว เป็นผลจากความพยายามที่จะแสดงถึงความสามารถพึ่งตนเอง และไม่ต้องการพึ่งผู้อื่น เขาชวนและวัยรุ่นยุคใหม่ก็มีหัวใจ กล่าวคือ วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพลังความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิดและตัดสินใจ รู้ดีรู้ชั่วได้ด้วยตัวของเขาเอง พึ่งพาและตัดสินใจเรื่องส่วนตัวได้ดี ผู้ที่รักการเรียนรู้อะไรก็เกิดแรงกระตุ้นจากภายใน และพยายาม ตั้งใจทำให้ตนเองประสบความสำเร็จ ต้องการเป็นตัวของตัวเองมาก และมีความต้องการรับผิดชอบตัวเอง การค้นหาตัวเอง เนื่องจากต้องเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า วัยรุ่นจะมองว่าตัวเองต้องการเป็นคนอย่างไร ในอนาคต จะมีอาชีพอะไร บทบาทของตัวเองต้องการเป็นคนอย่างไรในอนาคต จะมีอาชีพอะไร บทบาทของตัวเองในฐานะผู้ใหญ่จะเป็นอย่างไร ความรู้สึกมั่นใจในตนเอง จะเกิดขึ้นได้เมื่อวัยรุ่นรู้สึกว่าตัวเองมีความสามารถในงานที่ได้รับมอบหมายหรือรับผิดชอบ คือ ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ต้องการทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของประกอบ คุปรัตน์ (2525: 179-180) ได้สรุปความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อนักเรียนตามแนวคิดของ Feldman and Newcomb (1970) ว่า เพื่อนสามารถให้กำลังใจได้ทั่วไป ซึ่งไม่สามารถหาได้จากอาจารย์ในชั้นเรียน เพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลในด้านวัตถุประสงค์ในการเรียนและวิชาการได้ กลุ่มเพื่อนสามารถช่วยทำให้นักเรียนมีความมั่นใจและพอใจในตนเองมากยิ่งขึ้น และเพื่อนยังช่วยทำหน้าที่ในการฝึกการเข้าสังคมแก่นักเรียน และช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจะส่งผลในการช่วยเหลือกันในระหว่างเรียนและทำงานได้ กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลอย่างมากในเรื่องทัศนคติและค่านิยมที่มีต่อด้านปัญญาธรรม นอกจากนั้น De Coster (1971: 578-A) ได้ศึกษาความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์สูง มีแนวโน้มที่มีความสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ สอดคล้องกับ Boyd (1979: 175) ซึ่งได้ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าทางวิชาการของนักศึกษาพิวดำ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ความเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เห็นได้ชัดเจน โดยวัดจากลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ความเป็นอยู่ของนักศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม ซึ่งตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากนั้น ยังมีงานวิจัยของอดิศักดิ์ พงษ์พูลผลศักดิ์ (2544: 127) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อน มีผลต่อของคุณลักษณะของนักเรียน มีค่าเป็น -0.087 ซึ่งเป็นค่าติดลบ แสดงให้เห็น

ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีคะแนนความสัมพันธ์กับเพื่อนสูง ทั้งนี้ วัยรุ่นที่เรียนด้อย อาจมีการตอบสนองที่ชอบการแสดงออกมากกว่า และมีความสัมพันธ์ตลอดจนพฤติกรรมที่อยู่ร่วมกันกับเพื่อนดีกว่า มักจะมีสังคมที่เก่งกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี แต่มิได้นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่าคุณลักษณะของเพื่อนมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คุณภาพการเรียนการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2524: 26) ให้ความหมายว่า คุณภาพของการสอน หมายถึง การสอนที่ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญที่อำนวยความสะดวกของคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง เช่น ความสามารถในการเสนอบทเรียนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีความรอบรู้ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม การให้แรงเสริมที่สอดคล้องกับผู้เรียน การค้นหาข้อมูลย้อนกลับ และการแก้ไขข้อบกพร่อง การให้คั่นคว้าเพิ่มเติมจากในชั้นเรียน เป็นต้น จะเห็นว่า การสอนที่มีคุณภาพจะอำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูง ดังนั้น คุณภาพการสอนประกอบไปด้วยการให้ความสำคัญในองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ

การเริ่มบทเรียนโดยเริ่มจากง่ายไปยาก คำนึงถึงวุฒิภาวะและความสามารถในการยอมรับของนักเรียนแต่ละวัย มีความต่อเนื่องของเนื้อหาวิชาและขยายวงกว้างไปสู่แขนงความรู้อื่นๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจของชีวิตและ โลกรอบตัว เมื่อบทเรียนสนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเร้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ การที่เด็กได้เรียนบทเรียนที่สนุก แปลกใหม่และเร้าความสนใจนั้น จะทำให้เด็กได้รู้จักคิดและพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับ ขยายวงความคิดไปสู่ความรู้ใหม่ เกิดความตื่นตัวและภาคภูมิใจในข้อค้นพบใหม่ๆ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ และสามารถถ่ายทอดแนวความคิดเหล่านี้ไปสู่ผู้อื่นทราบด้วยความภาคภูมิใจ รักการเรียน มีระบบในการเรียน และเห็นประโยชน์ของการเรียน ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน แต่อาจสัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความเป็นไปในชีวิต และปรากฏการณ์ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น

โดยแท้จริงแล้ว บทเรียนที่มีคุณภาพจะประกอบขึ้นด้วยข้อปฏิกิริยาหลายข้อ แต่ละข้อจะส่งผลให้เด็กเห็นประโยชน์และคุณค่าของสิ่งที่เรียนได้ บทเรียนที่มีคุณภาพ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน (บุญชม ศรีสะอาด, 2524) ได้แก่

1.1 ส่วนเนื้อหาและกิจกรรม

- 1.1.1 มีความแปลกใหม่ที่น่าตื่นเต้น
- 1.1.2 เข้าใจให้ยากติดตามไม่ยากขาดเรียน
- 1.1.3 มีการเชื่อมโยงความรู้จากเก่าไปใหม่
- 1.1.4 มีกิจกรรมสนุกไม่น่าเบื่อ
- 1.1.5 ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น

1.2 ส่วนพัฒนาคน

- 1.2.1 ขยายวงความรู้ออกไปสู่โลกกว้าง
- 1.2.2 จูงใจให้ใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง
- 1.2.3 เรียนรู้การทำงานที่สร้างสรรค์
- 1.2.4 เรียนรู้วิธีทำงานเป็นกลุ่ม
- 1.2.5 ใจกว้างและรู้จักการยอมรับ

1.3 ส่วนสร้างเสริมทัศนคติ

- 1.3.1 ได้ค้นพบตัวเองและความสามารถของตน
- 1.3.2 เข้าใจชีวิตและธรรมชาติตามวัยที่จะรับได้
- 1.3.3 เห็นค่าของความเป็นมนุษย์
- 1.3.4 เข้าใจและเห็นคุณค่าท้องถิ่นของตน
- 1.3.5 รักและเห็นประโยชน์ของการเรียน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งก่อให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลของการเรียน

บรรยากาศของชั้นเรียน

สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาสภาพแวดล้อมที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจนสุดขีดความสามารถ เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ดังที่มั่นกวีวิชาการ ได้ให้ความหมายของบรรยากาศการเรียนที่สัมพันธ์ต่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ระพี สาคริก (2530: 72-79) กล่าวไว้ว่า การจัดการกระบวนการสภาวะแวดล้อมทั้งหลายที่เป็นสิ่งซึ่งชีวิตประจำวันของแต่ละคน จำเป็นต้องมีการสัมผัสและผูกพันเพื่อการพัฒนาไปสู่ความอุดมด้วยความรู้ ความคิดและจิตสำนึก ช่วยให้นักเรียนมีความสุขในการศึกษาหรือมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลดีต่องานด้านวิชาการเป็นผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นได้

Good (1959: 106) กล่าวไว้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางอารมณ์ของครูผู้สอนและนักเรียนร่วมกัน

Moors and Bernice (1978: 263-269) กล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นบรรยากาศหรือสภาพการณ์ที่ครูผู้สอนพยายามสร้างขึ้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ครูผู้สอนได้กำหนดไว้ บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นสภาพหรือสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยาที่ประกอบด้วย พฤติกรรมของครูผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

Lawrenz (1978: 315) กล่าวไว้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นสภาพหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมจิตวิทยา ประกอบด้วย พฤติกรรมของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน บรรยากาศของห้องย่อมส่งผลต่อสุขภาพจิตหรืออารมณ์ของผู้เรียน

สรุปได้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมของการเรียนรู้ทางจิตวิทยาที่ประกอบด้วยพฤติกรรมของครูผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน

ลักษณะบรรยากาศในชั้นเรียน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544: 10-14) แบ่งบรรยากาศในห้องเรียนออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. บรรยากาศทางกายภาพ คือ ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพที่เหมาะสม ควรมีลักษณะดังนี้

1.1 ห้องเรียนควรมีสีสีน้ำตาล สบายตา อากาศถ่ายเทดี แสงพอเหมาะ ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน

1.2 ห้องเรียนควรมีบรรยากาศของความเป็นอิสระของการเรียนรู้การทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท

1.3 ห้องเรียนสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีระเบียบเรียบร้อย วัสดุอุปกรณ์ที่อยู่ภายในห้องเรียนสามารถเคลื่อนย้ายและดัดแปลงเพื่อการจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ได้ การจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง

2. บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศจิตวิทยา มีลักษณะดังนี้

2.1 บรรยากาศของความคุ้นเคยซึ่งผู้เรียนและผู้สอนเป็นผู้ร่วมกันสร้าง ดังนี้

1) บุคลิกภาพของผู้สอน ได้แก่ การยิ้มแย้มแจ่มใส การแต่งกายสุภาพ และสะอาด มีอารมณ์ขัน ท่าทางเหมาะสม การใช้คำพูดเหมาะสมและมีเสียงน่าฟัง สิ่งเหล่านี้เป็นการเร้าใจและดึงดูดความสนใจผู้เรียน

2) พฤติกรรมการสอน เป็นพฤติกรรมที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง ค้นคว้าด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ซักถามโต้แย้งและถามคำถามหรือการสอนที่ผู้สอนมีความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งจะทำให้ห้องเรียนดำเนินการเรียนการสอนด้วยความสนุกสนานมีชีวิตชีวา

3) พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ซึ่งมีส่วนร่วมสร้างบรรยากาศคือ การเข้าร่วมกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดหรือแนะนำอย่างเต็มที่ โดยปลอดจากการวิพากษ์ วิจารณ์ผู้เรียนด้วยกัน มีการถามคำถาม ตลอดจนโต้แย้งกับผู้สอนและผู้เรียนอย่างมีเหตุผลและถูกต้องตามกาลเทศะ

2.2 บรรยากาศที่เป็นอิสระ คือ บรรยากาศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นอิสระในการค้นคว้าเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่มให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ตลอดจนประสานความคิดเห็นร่วมกัน เป็นบรรยากาศที่จะทำให้การเรียนการสอนมีชีวิตชีวา สนุกสนาน

2.3 บรรยากาศที่ท้าทาย คือ บรรยากาศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกระตือรือร้น สนใจติดตาม ค้นคว้าศึกษา เช่น การถามคำถามที่ต้องใช้ความคิด การค้นคว้า การถามเรื่องราวที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์

2.4 บรรยากาศการยอมรับนับถือ คือ บรรยากาศที่ผู้เรียนยอมรับนับถือผู้สอนในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้และมีความสามารถทั้งด้านเนื้อหา และกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ

2.5 บรรยากาศของการควบคุม เป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนในห้องเรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามเกณฑ์ ระเบียบวินัยของห้องเรียนและผู้สอนเป็นผู้กำหนด โดยผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบ

2.6 บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ คือ ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนด และผู้สอนรู้จักการเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความถี่ของการมีพฤติกรรมในทางที่พึงประสงค์

พรณี ชูทัย เจนจิต (2538: 203-205) กล่าวถึงองค์ประกอบของห้องเรียน 6 ประการที่ครูต้องคำนึงถึงในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอัตโนมัติ

1. บรรยากาศที่ท้าทาย โดยการกระตุ้นให้กำลังใจเพื่อให้เด็กประสบผลสำเร็จในการทำงาน พูดยุติให้เด็กรู้สึกว่าคุณเชื่อในความสามารถของเด็กที่จะทำงานนั้น ๆ แม้ว่าเป็นงานที่ค่อนข้างยากให้เด็กรู้สึกมีอิสระที่จะทำ อย่าให้รู้สึกว่าถูกบังคับ

2. บรรยากาศที่มีอิสระ เป็นบรรยากาศที่จะช่วยให้เด็กมีการยอมรับนับถือในตนเอง คือบรรยากาศที่มีอิสระ เด็กมีโอกาสที่จะเลือก ซึ่งเด็กสามารถตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและคุณค่าซึ่งรวมถึง โอกาสที่จะทำผิดพลาดด้วย บรรยากาศเช่นนี้จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ เด็กจะเกิดความมั่นใจในตนเองที่จะศึกษาค้นคว้าไม่เกิดความตึงเครียด

3. บรรยากาศซึ่งมีการยอมรับนับถือ การที่ครูเห็นคุณค่าในตัวเด็กเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาอัตโนมัติ ถ้าครูมีความรู้สึกเช่นนี้ให้กับเด็กอย่างจริงจัง จะมีผลต่อการทำกิจกรรมต่างๆ ของเด็ก เด็กจะรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าและยอมรับนับถือในตนเองด้วย ความรู้สึกนี้เป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับเด็กที่มีปมด้อย ขาดความมั่นใจในตนเอง

4. บรรยากาศที่มีความอบอุ่น ความรู้สึกทางด้านจิตใจมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน เช่นเดียวกับการที่เด็กตระหนักว่าตนเองมีคุณค่า ดังนั้นการที่ครูมีความเข้าใจ เป็นมิตร ยอมรับ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเด็กรู้ว่าครูเอื้ออาทรกับการกระทำของตน จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกรักโรงเรียน

5. บรรยากาศแห่งการควบคุม ครูต้องฝึกให้เด็กมีวินัย แต่ต้องไม่อยู่ภายใต้การควบคุมลงโทษ ครูต้องชี้แจงว่าทำไมจึงต้องทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ ครูต้องมีวิหิต และต้องไม่ให้สิทธิพิเศษกับเด็กคนใดคนหนึ่ง

6. บรรยากาศแห่งความสำเร็จ ครูควรสร้างให้เกิดขึ้น กล่าวคือ การเห็นชอบจากบุคคลที่มีความสำคัญต่อเด็ก และการไม่ได้รับความเห็นชอบ

Walberg and Anderson (1968: 141-419) ศึกษาถึงผลของบรรยากาศในชั้นเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ โดยกลุ่มตัวอย่าง พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนสัมพันธ์กับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฟิสิกส์ และทัศนคติต่องานในห้องเรียนวิทยาศาสตร์ได้ สอดคล้องกับ Raymond and Jeffrey (1995) ซึ่งได้

พิสูจน์ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ส่งผลต่อเจตคติในการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ของนักเรียน พบว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้กล่าวคือนักเรียนในสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ในทางบวก ต้องมีระดับความเกี่ยวข้อง ความผูกพันระหว่างนักเรียน การสนับสนุนจากครู ความเป็นระบบและระเบียบสูง และครูควรใช้ วิธีการสอนที่แปลกใหม่ มีการควบคุมจากครูน้อย และ Talton and Simpson (1987) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อสภาพแวดล้อมในห้องเรียนกับเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์และ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชีววิทยาเกรด 10 โดยวัดเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ในระหว่างเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ได้จากเกรด การสอบกลางภาค ผลจากการศึกษาพบว่า เจตคติต่อสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ทำนายความแปรปรวน ของเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ได้ร้อยละ 56 ถึง 60 เจตคติต่อสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ทำนายความ แปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ระหว่างร้อยละ 5 ถึง 14 เจตคติต่อวิชา วิทยาศาสตร์และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมทำนายความแปรปรวนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 8 ถึง 18 นอกจากนี้ งานวิจัยของ Bloom (1976: 110-112) ยังได้กล่าวไว้ว่า บรรยากาศทางสังคมใน ชั้นเรียนมีความสำคัญมาก โดยห้องเรียนที่มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ย่อมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ของการเรียนรู้ ในทางตรงกันข้าม ชั้นเรียนที่มีบรรยากาศขัดขวางต่อการเรียนรู้ ย่อมลด ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ นอกจากนี้ ในทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom ยังได้กล่าวถึงความสำคัญ ของบรรยากาศในชั้นเรียนว่าเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพยากรณ์คุณลักษณะของมนุษย์ เช่น สถิติปัญญา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากแนวคิดและงานวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปได้ว่า บรรยากาศในการเรียนส่งผล ต่อความสัมพันธ์ทางการเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอน

สุมิตรา อังกุลวัฒนา (2545) กล่าวว่า การเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนต้อง อาศัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูจะต้อง คำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาหลักสูตรกับการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันเพื่อเป็นการเพิ่มทักษะประสบการณ์ และเจตคติที่ดีให้แก่นักเรียน

ศุมน อมรวิวัฒน์ (2540) กล่าวถึง กิจกรรมการเรียนการสอน ถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุผลตามที่หลักสูตรกำหนด และได้สรุปลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีไว้ดังนี้

1. ควรเป็นไปเพื่อพัฒนาความเจริญทุกด้านให้แก่ผู้เรียน
2. ควรเร้าให้ผู้เรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วมในการเรียน
3. ควรให้โอกาสและเห็นความสำคัญของนักเรียนทุกคนในชั้นเรียน
4. ควรฝึกวิธีการแสวงหาความรู้และวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองให้แก่ผู้เรียน
5. ควรมีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนานและเป็นกันเอง

การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นนำ เพื่อเตรียมให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม ต้องการที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่โดยเนื้อหาเตรียมจะเชื่อมโยงไปสู่สาระสำคัญของบทเรียน จะเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ ใช้เวลาสั้นๆ เมื่อนักเรียนสนใจ สนุกสนาน พร้อมที่จะเรียนก็จะเข้าสู่ขั้นสอน
2. ขั้นสอน เป็นขั้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ เปลี่ยนไปตามสถานการณ์ และความสนใจของนักเรียน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการฝึกกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งเป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วมาใช้ในสถานการณ์ต่างๆ
3. ขั้นสรุป เป็นขั้นสุดท้ายของกิจกรรม เพื่อสรุปความรู้ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนที่ได้รับมาตั้งแต่ต้น

Bilash (2000: 25) ได้เสนอแนวคิดในการออกแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร เรียกว่า การออกแบบกิจกรรมเพื่อการสื่อสารตามเกณฑ์ของบิลาช (Bilash's Criteria for Communicative: BCCA) เพื่อเป็นเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมที่ครูใช้ในชั้นเรียน ประกอบไปด้วยเกณฑ์ 11 เกณฑ์ ดังนี้

1. กิจกรรมนั้นส่งเสริมหน้าที่ของภาษา (Functions of Language)
2. กิจกรรมนั้นได้ใช้สื่อที่เป็นของจริง (Authentic Material) หรือยัง
3. กิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างกว้างขวางเพียงใด
4. กิจกรรมนั้นมุ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้รู้อย่างอื่นนอกจากศัพท์ และหลักการไวยากรณ์หรือไม่
5. กิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังหรือไม่
6. กิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาหรือไม่ (Problem Solving Activity)
7. กิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่อยู่บนพื้นฐานของการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันหรือไม่
กิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดและทัศนคติส่วนตัวของนักเรียนหรือไม่
8. กิจกรรมนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปฏิสัมพันธ์หรือไม่ (Interaction Activity)
9. กิจกรรมที่ดีต้องมีลักษณะเมื่อผู้เรียนปฏิบัติแล้วเกิดการเสี่ยงภัยต่ำ (Low Risk) และเกิดความปลอดภัยสูง (High Security) สร้างความมั่นใจลดความวิตกกังวล
10. กิจกรรมนั้นสนุกสนานน่าสนใจกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากร่วมกิจกรรมหรือไม่

สื่อการเรียนการสอน (The Role of Instructional Materials)

สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน มีความสำคัญและจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน เพราะช่วยทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจบทเรียนได้ชัดเจนขึ้น และยังเป็นสิ่งที่เร้าความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) กล่าวถึง การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนว่า สื่อการสอน มีมากมาย เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงลักษณะวิชาที่สอนเป็นวิชา ทฤษฎีหรือปฏิบัติการใช้สื่อชนิดใดจึงจะทำให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น และ ลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ การเลือกให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ระดับสติปัญญา ระดับชั้น จำนวน นักเรียน เวลาที่เรียน และลักษณะของห้องเรียน หรือถ้านักเรียนในชั้นมีบทบาทในการเรียนการสอนมาก สามารถรับประสบการณ์ใหม่ๆ ได้ด้วยตัวเอง ครูสามารถใช้สื่อในลักษณะสื่อประสม โดยอาศัยหลักการจัดระบบนำเอาสื่อการสอนหลายอย่างๆ มาสัมพันธ์กัน และเป็นสื่อที่มีคุณค่า ส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อเร้าความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้ เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และอีกอย่างอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ซึ่งสอดคล้อง กับชารง บัวศรี (2532) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหะหรือ สื่อที่ช่วยให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติตามจุดประสงค์การเรียนการสอน และตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

กล่าวโดยสรุป สื่อการเรียนการสอนมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนมากช่วยให้ ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้รวดเร็วและแม่นยำขึ้น เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใน การเรียน ช่วยจัดระบบการเรียนรู้ตามลำดับขั้น ซึ่งสื่อการเรียนการสอนจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้จะต้องขึ้นอยู่กับวิธีใช้ การพัฒนา และการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องและ เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่จะสอน วัยของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย ประหยัด หาได้ง่าย และต้องใช้ให้คุ้มค่าที่สุด

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

กรมวิชาการ (2544: 173) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญในการประเมินผลการเรียนการสอน ที่สรุปได้ดังนี้คือ

1. การประเมินผลควรมีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
2. เน้นคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียนเป็นภาพรวม

3. ผลการประเมินต้องชี้ให้เห็นผลการปรับปรุงการสอนของครูผู้สอนและความสำเร็จของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร

4. บ่งบอกถึงความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปใช้ในชีวิตจริง

5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่หลากหลายไม่แยกเด็ดขาดจากการเรียนการสอน

6. เน้นที่การวัดกระบวนการ(Process) การเรียนการสอนเท่าๆ กับการวัดผลผลิต(Product) ของผู้เรียน

7. เน้นการวัดที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง รวมถึง การใช้เหตุผล และการแก้ปัญหา

กรมวิชาการ (2544: 65-66) กล่าวถึง กระบวนการวัดผลและประเมินผลการเรียนเพื่อประเมินความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารนั้น ควรถูกต้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร สามารถบ่งชี้ผลการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ซึ่งจะสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน และชี้ผลสำเร็จของการเรียนการสอนภาษาได้ด้วย และกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดภาพรวมของผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของการเรียนภาษาต่างประเทศตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาต่างประเทศ เห็นประโยชน์และคุณค่าของภาษาต่างประเทศ

2. เพื่อให้สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับวัฒนธรรม

3. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถใช้ภาษาในระดับต้นได้อย่างเพียงพอเพื่อการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพตามความจำเป็น

4. ให้มีนิสัยใฝ่รู้ หากความรู้เพิ่มเติมด้วยการอ่านหนังสือภาษาต่างประเทศและค้นคว้าจากสื่อภาษาต่างประเทศอื่นๆ

5. เพื่อให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีความรับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมภาษาต่างประเทศ

ดังนั้น การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรนั้น จะต้องครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะกระบวนการเรียนรู้ และเจตคติของผู้เรียน ซึ่งจำเป็นต้องใช้เทคนิควิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การวัดภาคปฏิบัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การบันทึกพฤติกรรม แฟ้มสะสมงาน ทั้งนี้วิธีการและเครื่องมือที่เลือกใช้ต้องสอดคล้องกับเนื้อหาภาษาหรือทักษะที่ต้องการวัดด้วย

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2537) ให้ทัศนะของการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ว่าสำหรับการเรียนการสอนภาษานั้น การวัดและประเมินผลถือว่าเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งจึงต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ทางการเรียนการสอน ดังนั้น ถ้าจุดประสงค์ของการเรียนการสอนภาษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การประเมินผลก็ย่อมมุ่งวัดผลและประเมินผลความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนด้วย

Finocchiaro, Mary and Sydney (1983) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาไว้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. เพื่อประเมินวิธีสอนของครูว่าสอนแบบใดช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และวิธีสอนแบบใดที่ต้องการการปรับปรุง
2. เพื่อประเมินสัมฤทธิผลในการเรียนของผู้เรียน
3. เพื่อจำแนกหรือจัดลำดับความสามารถของนักเรียนว่ามีความรู้ความสามารถตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด สมควรที่จะได้เลื่อนชั้นให้สูงขึ้นหรืออยู่ที่เดิม

4. เพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง และจุดเด่นในการเรียนภาษาของแต่ละคน เพื่อประโยชน์ในการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่เรียนอ่อนหรือล่าช้าเพื่อน

5. เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการสอนของครู

6. เพื่อทราบถึงกระบวนการเรียนรู้ภาษาของนักเรียนในแต่ละระดับอายุ

7. เพื่อทดสอบผลการทดลองเกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางด้านภาษานั้น สามารถทำได้ทั้งการใช้แบบทดสอบและไม่ใช้แบบทดสอบ ซึ่งการวัดและประเมินผลโดยไม่มีแบบทดสอบ อาจทำได้โดยการสังเกตความสนใจ และความเอาใจใส่ในการเรียน รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และอาจดูได้จากความถูกต้องของภาษาที่ใช้ในการสอนที่ใช้ในการสนทนาโต้ตอบ หรือการซักถามบทเรียน การทำแบบฝึกหัด ความถูกต้องของการเขียนคำศัพท์และประโยค ส่วนการวัดและประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบครูจะต้องคำนึงถึงการพัฒนาพฤติกรรมหลายด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมจุดมุ่งหมายทั้งทางด้านเนื้อหา เจตคติ และทักษะ ดังนั้น ในการสอนภาษาจึงควรมีการวัดผลอยู่ตลอดเวลา และอาจใช้วิธีวัดหลายๆ แบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือมากที่สุดที่จะใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้

บุญชม ศรีสะอาด (2524: 184) และมิญช์มนัส วรรณมหินทร์ (2544: 86) พบว่า คุณภาพการสอนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรูปแบบที่เป็นสาเหตุทางตรงและทางอ้อม ชูศรี เกิดศิลป์ (2532: 46-47) ศรีนวล วรรณสุธี (2536: 92-95) สุวิมล อุดรรัตนไพโร (2536: 78) และสมลวย สุดิยไธ (2541: 68) พบว่า คุณภาพการสอนมีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่นเดียวกับ ผลวิจัยของประนอม ทวีกาญจน์ (2526: 48) และ ทศพล สังข์ทิตนุ (2533: 33) พบว่า คุณภาพการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของวาสนา พิทักษ์สาลี (2527: 50) พบว่า สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ จุไรรัตน์ สมสุข (2537: 24) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้หลักสูตรปริญญาตรี โปรแกรมวิทยาศาสตร์การกีฬา (การฝึกและการจัดการกีฬา) ของวิทยาลัยพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนควรมีตำรา อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น

ห้องทดลอง และห้องปฏิบัติการที่เพียงพอ 2) ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนมาก มีการให้นักศึกษามีการทำรายงาน สอบกลางภาคและสอบปลายภาค แล้วนำมารวมเป็นคะแนนมาตรฐาน โดยใช้ตารางที่ปกติ และผลการวิจัยของมุขรินทร์ หวง (2551) พบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในชั้นเรียน ควรใช้สื่อการเรียนการสอน เพิ่มการมีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน นอกจากนั้น ควรมีการวัดประเมินผลจากผู้เรียนในหลายด้าน และประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง

จากผลการวิจัยข้างต้น พอสรุปได้ว่า คุณภาพการเรียนการสอน อันประกอบไปด้วย บทเรียน บรรยากาศของการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการสอน และการประเมินผล ล้วนมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดให้คุณภาพของการเรียนการสอนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนกลาง

คุณลักษณะของผู้เรียน

ในกระบวนการเรียนการสอน นักเรียนหรือผู้เรียนนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเมื่อผู้เรียนมีความต้องการ และมีความมุ่งมั่นปรารถนาที่จะเรียน ผู้เรียนก็จะเกิด ความพยายามและตั้งใจ จนนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งคุณลักษณะที่จะศึกษาในนักเรียน ในงานวิจัยชิ้นนี้ประกอบด้วย สุขภาพของนักเรียน พฤติกรรมความตั้งใจเรียน อึดทน โน้ตสนั่น และ ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น

สุขภาพของนักเรียน

สุขภาพแข็งแรงและจิตใจอารมณ์เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ ดังนั้น จึงเป็นคุณลักษณะเบื้องต้นที่นักเรียนพึงมี

อุมามพร ตรังคสมบัติ (2543: 8-14) กล่าวว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใหญ่ๆ 3 ด้าน คือ

1. ความพร้อมทางร่างกาย การเรียนรู้ของเด็กจะเป็นไปด้วยดีเมื่อเด็กมีร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ เด็กที่มีร่างกายแข็งแรงจะมีอารมณ์สดชื่น กระปรี้กระเปร่า มีความจำดี เรียนรู้ได้เร็ว และคิดหรือวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ได้อย่างลึกซึ้งกว่าเด็กที่เจ็บป่วยบ่อยๆ

2. ความพร้อมทางสมอง เนื้อหาจากกระบวนการเรียนรู้มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่สมอง ดังนั้น หากสมองบกพร่องในการทำงาน ก็จะทำให้กระบวนการเรียนรู้เสียไปด้วย

3. ความพร้อมทางอารมณ์ สภาพจิตใจและอารมณ์มีผลอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ เด็กที่มีอารมณ์ดี มีความสุข ไม่มีเรื่องกังวลใจก็จะเรียนรู้ได้ดี เพราะอารมณ์ดีจะทำให้เด็กมีสมาธิแน่วแน่มั่นใจ มีความจำดี และสมองแจ่มใส พอที่จะคิดวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ได้ลึกซึ้งและทะลุปรุโปร่ง ปัญหาทางจิตใจของเด็กอาจแสดงออกมาในรูปของปัญหาพฤติกรรมที่รบกวนการเรียนรู้ เช่น หนีโรงเรียน หรือเกเร เป็นต้น ความพร้อมทางอารมณ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การมีความนับถือตนเองสูง และมีแรงจูงใจใฝ่รู้ หากเด็กเติบโตขึ้นมาด้วยความนับถือตนเองที่สูง รู้สึกมั่นคงในตนเอง รักและภาคภูมิใจในตนเอง เด็กจะมีแรงจูงใจใฝ่รู้ อยากพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น นอกจากนี้เด็กจะมีทักษะทางสังคมดีไปด้วย เช่น เข้ากับคนอื่นได้ดี ในทางตรงกันข้าม เด็กที่เติบโตมาด้วยความรู้สึกที่ว่า ตนเองมีปมด้อยสู้คนอื่นไม่ได้ ไม่มีค่า ไม่เป็นที่รักของใคร จะขาดแรงจูงใจ ไม่มีความพากเพียรพยายาม เพราะคิดว่าตนเองทำไม่ได้ แม้พยายามไปก็ไม่มีความสำเร็จ หรือถึงทำสำเร็จก็ไม่รู้ว่าจะไปเพื่อใคร

พฤติกรรมความตั้งใจเรียน

อเนก นรสาร (2546: 22) กล่าวว่า ความตั้งใจเรียน คือ ความพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าที่กำลังจะมาถึง ซึ่งสอดคล้องกับศรีนวล วรรณสุธี (2536: 30) ที่กล่าวว่า ความตั้งใจเรียน คือ ความจดจ่อของจิตใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความตั้งใจเรียนจะทำให้บุคคลมีสมาธิ การศึกษาวิชาใดก็ตาม ถ้าวิชาที่เรียนตรงกับความสนใจของผู้เรียนแล้วจะทำให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียนจะสูงขึ้นกว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ไม่มีความตั้งใจเรียน เช่นเดียวกันกับสุวิมล อุดรรัตนไพโร (2536: 26) กล่าวถึง ความตั้งใจเรียนว่า หมายถึง แรงผลักดันให้ผู้เรียนพยายามประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนเพื่อบรรลุเป้าหมายด้านการเรียนที่ตั้งไว้เป็นพลังงานอย่างหนึ่งที่แฝงในตัวบุคคล และผลักดันให้ประกอบกิจกรรมต่างๆ อย่างจริงจัง นอกจากนี้ ความตั้งใจเรียนยังหมายถึง ความมีสมาธิในการเรียน และการทำแบบฝึกหัดบ่อย ๆ ซึ่ง

ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น เป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนพยายามประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียน เพื่อบรรลุเป้าหมาย คือ ความรู้ ความสามารถ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (วิมลรัตน์ คล้ายเนียม, 2533: 22)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความตั้งใจเรียน หมายถึง ความพร้อมที่จะผลักดันให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมการเรียนให้บรรลุเป้าหมายด้านการเรียนที่ตั้งไว้

นอกจากนั้น พฤติกรรมของผู้เรียนด้านอื่น เช่น บุคลิกภาพของนักเรียน ยังเป็นส่วนสำคัญที่เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอย่างยิ่ง ดังที่ Kent (1997) ได้กล่าวว่างค์ประกอบส่วนบุคคลที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาประกอบด้วย การปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม (Interaction with a group) นักเรียนที่มักมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องจะเรียนรู้ภาษาเป้าหมายและพัฒนาทักษะได้รวดเร็วกว่านักเรียนที่ไม่ค่อยพูดคุย จะล่าช้าลงเนื่องจากขาดการฝึกฝน การใช้ภาษาดังนั้น ทักษะทางสังคมและการปฏิสัมพันธ์ในสังคม มีอิทธิพลอย่างมาก โดยนักเรียนที่ชอบสื่อสารและเข้าสังคมได้ง่ายมักเรียนรู้ภาษาได้ดีกว่า เพราะฉะนั้นในการเรียน การสอนการจัดกิจกรรมต่างๆ จึงต้องพัฒนาความมั่นใจของผู้เรียนในการฝึกฝนใช้ภาษาทั้งในและนอกชั้นเรียน

นภาพรณ์ จันทรศัพท์ (2548) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่าของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต พบว่า พฤติกรรมการเรียนเป็นปัจจัยสาเหตุหลัก กลุ่มตัวอย่างที่เข้าเรียนทุกครั้ง ขยันเรียนมาก มีการส่งรายงานและมีส่วนร่วมในชั้นเรียนสม่ำเสมอ มีการซักถาม/ตอบคำถามอาจารย์ผู้สอนทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ส่วนปัจจัยด้านกระบวนการเรียนการสอน ขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนมีผลต่อความรู้ความเข้าใจมากที่สุด ปัจจัยด้านความคิดเห็นที่มีต่อระดับความสามารถในตนเองและการตั้งเป้าหมายในชีวิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มิณชัมณัส วรรณมรินทร์ (2544) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ความตั้งใจเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัย พบว่า ความตั้งใจเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความตั้งใจเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม (ศรีนวล วรรณสุธี, 2536: 93-95; ประเสริฐ เทพสร, 2536: 60-61) นอกจากนี้ สมลวย สุธียไท (2541) ได้ศึกษารูปแบบของผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า ความตั้งใจเรียนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ในขณะที่งานวิจัยของมณู ดอนมอญ (2540: 84) พบว่า ความตั้งใจเรียนมี

อิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางเรียน กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546) ได้ศึกษาสภาพ การจัดการเรียน การสอนภาษาต่างประเทศและแนวทางในการพัฒนาการจัด การเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศที่มุ่งเน้นทักษะการสื่อสาร โดยใช้เทคนิคเคลฟายรวบรวมความคิดเห็นจาก กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของนักเรียนที่มี ทักษะในการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน มีพฤติกรรมที่ส่งเสริมของผู้เรียนคือ มีความกล้า แสดงออก มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในตนเอง ใฝ่รู้ และพยายามตั้งใจฝึกฝน สอดคล้องกับงานวิจัย ของ Carter (1982) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า นักเรียนที่มี ความสัมพันธ์ที่ดีกับครู มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีระเบียบวินัยและตระหนักในหน้าที่ตลอดจนมี เป้าหมายในการเรียน สามารถที่จะเรียนได้ดี ดังนั้น นอกจากความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน การเห็นคุณค่าของตนเอง หรืออัตมโนทัศน์ กล่าวคือ รู้จุดดีจุดด้อยของตนเอง ยอมรับสถานะแห่งตน ไม่ดูถูกตนเอง ย่อมจะนำความสำเร็จในชีวิตมาให้แก่ตน

จากผลการวิจัยข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความตั้งใจเรียนมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดให้พฤติกรรมความตั้งใจเรียนเป็นตัวแปร ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

อัตมโนทัศน์หรือมโนภาพแห่งตน

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ปนัดดา โชติการณ์ (2544: 47) กล่าวว่า มโนภาพเกี่ยวกับตน หมายถึง ภาพของตนเองที่เกิด จากความรู้สึก เจตคติ การรับรู้ การตีความเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะความสามารถและคุณค่าของตนเอง ซึ่งสุรางค์ โคว์ตระกูล (2541: 424) ให้ความหมายว่า เป็นการรับรู้ตนเอง กล่าวคือ การรับรู้ ความรู้สึกนึกคิดทัศนคติ และความรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ ทั้งด้านสติปัญญา ความคิด ความสามารถ ทักษะต่างๆ รวมทั้งรูปร่างลักษณะทางด้านร่างกาย อีกทั้งสุธารัตน์ จินดาวงษ์ (2531: 15) ได้กล่าวว่า มโนภาพแห่งตน หมายถึง ความเข้าใจตนเอง จากการมองตนเอง ในพฤติกรรมด้าน ต่างๆ การรับรู้ตนเองเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับ ซึ่งมี มโนภาพแห่งตนเองนี้ มีลักษณะคล้ายการ เจริญเติบโตของต้นไม้ ที่เริ่มมีการพัฒนาตั้งแต่เล็กไปเป็นอันดับ สอดคล้องกับ Combs (1977: 162) ที่กล่าวว่า อัตมโนทัศน์ หรือ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองเป็นการรับรู้ตนเองของบุคคลว่าเป็นอย่างไร เป็นการเชื่อถือเกี่ยวกับตนเอง บุญชม ศรีสะอาด (2524: 50) ได้เพิ่มเติมว่า อัตมโนทัศน์หรือมโนภาพ

เกี่ยวกับตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทุกพฤติกรรมเป็นตัวสำคัญในการกำหนดสติปัญญาการปรับตัวและความสำเร็จในชีวิตมนุษย์

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า อत्मโนทัศน์หรือมโนภาพแห่งตนหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติหรือการรับรู้เกี่ยวกับตนเองในด้านต่างๆ เกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับมา เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมบุคคล

งานวิจัยที่เกี่ยวกับอत्मโนทัศน์หรือมโนภาพแห่งตนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ผลการวิจัยของบุญชม ศรีสะอาด (2524: 17–27) และปาจริย์ วัชชวัลกุ (2527: 69) ซึ่งพบว่า อत्मโนทัศน์มีอิทธิพลที่เป็นสาเหตุต่อผลการเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม สอดคล้องกับ ชูศรี เกิดศิลป์ (2532: 46-47) สมลวย สุธยไท (2541: 68) และมิญช์มนัส วรรณมหินทร์ (2544: 86) ที่พบว่า มโนภาพเกี่ยวกับตนเองส่งผลโดยตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัยข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า อत्मโนทัศน์หรือการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น

จากทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540: 4-31) มีแนวคิดหลักการคือ ต้องการให้เด็กได้แสวงหาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ต่างๆ อย่างมีความสุข จากแนวคิดซึ่งทฤษฎีที่ 5 คำรักย์ไมตรีจิต (Friendship) ได้อธิบายว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคมและมีสัญชาตญาณการอยู่ร่วมกันเป็นพวกเป็นหมู่ ไม่ชอบอยู่โดดเดี่ยว ซึ่งการที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จะต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ขอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ขอมรับความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น มีความอ่อนโยนและผ่อนปรน รู้จักประมาณความสามารถแห่งตน ไม่มุ่งเอาชนะ โดยคิดเรียนรู้หลักที่จะว่า คนเราแม้จะคิดต่างกัน แต่ถ้ามีจุดหมายปลายทางเดียวกัน ขอมรับฟังกันและกัน สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน จริงใจและให้เกียรติให้กำลังใจกันและกันแล้วความสำเร็จย่อมจะอยู่ไม่ไกล การมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นทำได้โดย

1. ขอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ขอมรับความคิดและความสามารถของผู้อื่น
3. เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น

4. มีความอ่อนโยนและผ่อนปรน
5. รู้จักประมาณตนเองไม่มุ่งเอาชนะ

นอกจากนี้ งานวิจัยของธันยากร ช่วยทุกข์เพื่อน (2553) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยและลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักศึกษา ผู้สอน และผู้บริหาร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตพบว่า ปัจจัยด้านนักศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร และสิ่งแวดล้อมอำนวยความสะดวกต่างๆ ล้วนมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์การเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพฤทธิ์ เทียงภักดิ์ และคณะ (2544: 138-143) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยวิธีการเรียนรู้อย่างมีความสุขและเป็นกัลยาณมิตรกับเพื่อนร่วมชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ระหว่างขั้นพัฒนาการที่เรียกว่า “ขั้นการคิดแบบรูปธรรม” (Concrete Operational Stage) และ “ขั้นการคิดแบบนามธรรม” (Formal Operational Stage) ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่ดีต่อเพื่อนร่วมห้องและครู ทำให้เกิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น และพบว่า มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีความตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีความสนใจขณะที่ครูสอน มีความสุขกับการเรียน เอาใจใส่เพื่อนร่วมชั้นเรียน มีทักษะทางด้านสังคมสูง มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกที่เน้นลักษณะของผู้เรียนเก่ง ดี และมีความสุข ในขณะที่ขียวกัน ลักษณะ อินทร์กลับ และคณะ (2542: 59-71) ศึกษาพฤติกรรมใฝ่รู้ทางการเรียนกับความรู้สึกเป็นสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีความรู้สึกเป็นสุขในระดับปานกลาง ความรู้เป็นสุขของนักศึกษาพยาบาลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การใฝ่รู้ทางการเรียน พบว่า ระดับความรู้สึกที่เป็นสุขที่แตกต่างกัน มีผลทำให้พฤติกรรมการใฝ่รู้ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรรัตน์ วงศ์อารีย์สวัสดิ์ (2542: 74-80) ศึกษาผลของการประยุกต์หลักการเรียนรู้ของซิดเคอร์ริงและแกมสันในการเรียนการสอนนักศึกษาการพยาบาลจิตเวชต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล พบว่าการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน ผู้เรียนและผู้สอนมีความเป็นกัลยาณมิตรกัน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และทัศนคติระหว่างผู้เรียนและผู้สอน จะทำให้นักศึกษาพยาบาล มีการเรียนรู้อย่างมีความสุข และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากแนวความคิดและผลการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า สุขภาพของผู้เรียน พฤติกรรม ความตั้งใจเรียน อัตมโนทัศน์หรือการเห็นคุณค่าในตนเอง ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ล้วนเป็น คุณลักษณะของนักเรียน ที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546)

สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (2553) กล่าวถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) มีหลักการจุดมุ่งหมาย และหลักเกณฑ์ในการใช้หลักสูตร ดังนี้

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนา กำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกรเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะ ด้านด้วยการปฏิบัติจริง สามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน ถ่ายโอนผล การเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระได้
3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่น

จากหลักการข้างต้นสรุปได้ว่า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล เพื่อสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพตามความต้องการของท้องถิ่นและประเทศได้

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ นำไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ
2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ
6. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จากหลักการข้างต้น สรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายในการเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพนั้นก็เพื่อเพิ่มความรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพตนเองขึ้นเรื่อยๆ รวมไปถึงให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการทำงานระหว่างเรียนอีกด้วย ทำให้ผู้เรียนมี เจตคติที่ดีในการทำงาน

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545

1. การเรียนการสอน

1.1 การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลรวมกันได้ สามารถโอนผลการเรียน และขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้

1.2 การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง โดยสามารถนำรายวิชาไปจัดฝึกในสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ โดยมีเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต ตามที่กำหนด และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร ประมาณ 5 สัปดาห์

2.2 การเรียนในระบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 วัน คาบละ 60 นาที (1 ชั่วโมง)

3. หน่วยกิต

ให้มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 102 หน่วยกิต การคิดหน่วยกิตถือเกณฑ์ดังนี้

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้บูรณาการการเรียนการสอน กำหนด 2 - 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 40 - 60 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาที่นำไปฝึกงานในสถานประกอบการ กำหนดเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.4 การฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.5 การทำโครงการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา ฝึกงาน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนี้

4.1 หมวดวิชาสามัญ แบ่งเป็น

4.1.1 วิชาสามัญทั่วไป เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

4.1.2 วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานสัมพันธ์กับวิชาชีพ

4.2 หมวดวิชาชีพ แบ่งเป็น

4.2.1 วิชาชีพพื้นฐาน เป็นกลุ่มวิชาชีพสัมพันธ์ที่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นในประเภท วิชา นั้น ๆ

4.2.2 วิชาชีพสาขาวิชา เป็นกลุ่มวิชาชีพหลักในสาขาวิชานั้น ๆ

4.2.3 วิชาชีพสาขางาน เป็นกลุ่มวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเฉพาะ
ด้านในงานอาชีพตามความถนัดและความสนใจ

4.2.4 โครงการ

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

4.4 ฝึกงาน

4.5 กิจกรรมเสริมหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามกำหนดไว้ใน
โครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา ส่วนรายวิชาแต่ละหมวดวิชา สถานศึกษาสามารถ
จัดตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือจัดตามความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้ สถานศึกษาต้อง
กำหนดรหัสวิชา จำนวนคาบเรียน และจำนวนหน่วยกิตตามระเบียบที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

5. โครงการ

5.1 สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนจัดทำโครงการในภาคเรียนที่ 6 ไม่น้อยกว่า 160
ชั่วโมง กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต

5.2 การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชา
อื่นๆ

6. ฝึกงาน

6.1 ให้สถานศึกษานำรายวิชาในหมวดวิชาชีพไปจัดฝึกในสถานประกอบการ
อย่างน้อย 1 ภาคเรียน

6.2 การตัดสินผลการเรียนและให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

7. การเข้าเรียน

พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 พ.ศ. 2546

8. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546)

9. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย ของตนเองและส่งเสริมการทำงาน ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุง ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน

10. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

10.1 ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาสามัญ หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

10.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

10.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

10.4 เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินทุกภาคเรียน

11. การแก้ไขและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

11.1 ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการเพิ่มเติม ปรับปรุง หรือยกเลิก ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน รายวิชา และโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545

11.2 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจเพิ่มเติม แก้ไข เปลี่ยนแปลงรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 โดยต้องรายงานให้ต้นสังกัดทราบ

สภาพและปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในสถาบันอาชีวศึกษา

ในปี พ.ศ. 2512 วิทยาลัยสาขอาชีวได้เกิด “สิ่งตุ้มตุ้ม” ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกการเรียนการสอน ภาษาจีนกลางในระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วย วิทยาลัยพณิชยการพระนคร วิทยาลัย พณิชยการธนบุรี วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน และวิทยาลัยพณิชยการบางนา

ยุครุ่งเรืองของการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในระดับอาชีวศึกษา อยู่ในช่วงระหว่าง ปี พ.ศ. 2525-2533 หลังจากการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศจีน ซึ่งทำให้เกิด การติดต่อกับประเทศจีน ยังส่งผลให้ตลาดแรงงานมีความต้องการผู้มีความรู้ภาษาจีนกลางมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม นโยบายของภาครัฐและผู้บริหารในยุคต่อมา มิได้มุ่งเน้นทักษะภาษา (จีน) แต่หันไปส่งเสริมทักษะวิชาชีพด้านอื่นเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากการขยายตัวของโรงเรียนเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพ และสถาบันเทคโนโลยีต่างๆ กระทั่งนำไปสู่การจัดภาษาจีนกลางไว้ในประเภท “วิชาเลือก” ซ้ำร้ายสถาบันหลายแห่ง ได้นำเอาตำแหน่งข้าราชการครูสอนภาษาจีนกลางที่ทยอย เกษียณอายุ กลับไปบรรจุครูสาขาวิชาอื่นแทน นำไปสู่การขาดช่วงของการเรียนการสอน ภาษาจีนกลาง ในสถาบันอาชีวศึกษาราว 20 ปีต่อมา อีกทั้งยังทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลน ครูผู้สอนภาษาจีนกลางในระดับอาชีวศึกษาจนกระทั่งในปัจจุบัน

จากการสำรวจโดยแบบสอบถามและโทรศัพท์สัมภาษณ์ ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 พบว่า มีวิทยาลัยและโรงเรียนอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนหลักสูตร ภาษาจีนกลางจำนวน 150 แห่ง หรือเพียงร้อยละ 18.2 ของจำนวนสถาบันระดับอาชีวศึกษาทั้งของ

ภาครัฐและเอกชน 823 แห่งทั่วประเทศ แบ่งเป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาของรัฐบาล (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือ สอศ.) 71 แห่ง และ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือ สช.) 79 แห่ง

อย่างไรก็ตาม ในจำนวน 150 โรงเรียนนั้น พบว่าระงับการเรียนการสอนภาษาจีนกลางแล้ว 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 7.3 จากจำนวนสถานศึกษาที่เปิดสอนภาษาจีนกลาง โดยมีสาเหตุหลักจากนโยบายสถานศึกษาไม่แน่นอน ขาดครู และจำนวนนักเรียนมีน้อย รายละเอียดด้านสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในสถาบันอาชีวศึกษามีดังนี้

1. จำนวนนักเรียน

เมื่อรวบรวมจำนวนนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาจีนกลาง ทั้งที่เป็นวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเสริมในระดับอาชีวศึกษา จากสถาบันที่เปิดสอน 139 แห่งทั่วประเทศ ประจำปีการศึกษา 2550 แบ่งเป็นดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนที่เรียนวิชาภาษาจีนกลาง ทั้งที่เป็นวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเสริม ในระดับอาชีวศึกษา

ประเภท	จำนวนโรงเรียนที่ตอบ (แห่ง)	จำนวนนักเรียน (คน)
ปวช.	122	44,085
ปวส.	62	10,261
หลักสูตรพิเศษ(เสาร์-อาทิตย์)	18	1,630
ชมรม	9	389
รวม	211	56,365

ในจำนวนนี้พบว่า เปิดสอนในระดับ ปวช.2 มากที่สุด โดยมีสถาบันอาชีวศึกษา 95 แห่ง จาก 130 แห่งหรือร้อยละ 73 ที่จัดวิชาภาษาจีนกลางไว้ในหลักสูตรระดับ ปวช.2 สำหรับเนื้อหาสาระที่เรียนในชมรมภาษาจีนกลางนั้น ส่วนใหญ่เป็นภาษาจีนกลางระดับพื้นฐาน เน้นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เสริมทักษะภาษาจีนกลางสำหรับการทำงาน ตลอดจนมีเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีน เช่น เพลงจีน ประเพณีจีน ฯลฯ เน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันมากกว่าด้านวิชาการ

2. หลักสูตร

จากการตรวจสอบพบว่า “วิชาภาษาจีนกลาง” ตามโครงสร้างจะมีอยู่ในหมวดวิชาสามัญและหมวดวิชาชีพในบางสาขา แบ่งเป็น

1. หมวดวิชาสามัญ จัดอยู่ในวิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ มักจัดเป็นวิชาเลือกของสาขาต่างๆ ส่วนมากจัดเวลาเรียนให้ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ได้เรียน 2 เทอมๆ ละ 1 หน่วยกิต

ตารางที่ 2 จำนวนหน่วยกิตและชั่วโมงการเรียนต่อสัปดาห์ในหมวดวิชาสามัญ

ระดับ	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	ชั่วโมง / สัปดาห์
ปวช.	2000-1250	ภาษาจีนกลางพื้นฐาน 1	1	(2)
	2000-1251	ภาษาจีนกลางพื้นฐาน 2	1	(2)
ปวส.	3000-1243	ภาษาจีนกลางเบื้องต้น	1	(2)
	3000-1244	ภาษาจีนกลางเพื่อการสื่อสาร	1	(2)

2. หมวดวิชาชีพ อยู่ในสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ ในหลักสูตรประเภทวิชาพาณิชยกรรม ของระดับ ปวช. และในหลักสูตรประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ของระดับ ปวส. โดยใช้ชื่อวิชาภาษาจีนกลาง 1- 4 เช่นเดียวกัน แต่มีจุดประสงค์ มาตรฐาน และคำอธิบายรายวิชาต่างกัน หากเรียนในหมวดวิชาชีพ จะมีเวลาเรียนมากกว่าหมวดวิชาสามัญ คือ ประมาณ 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ มีโอกาสเรียน 3 เทอมๆ ละ 3 หน่วยกิต ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนหน่วยกิตและชั่วโมงการเรียนต่อสัปดาห์ในหมวดวิชาชีพ

ระดับ	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	ชั่วโมง / สัปดาห์
ปวช. และ ปวส.	ภาษาจีนกลาง 1	3	(4)
	ภาษาจีนกลาง 2	3	(4)
	ภาษาจีนกลาง 3	3	(4)
	ภาษาจีนกลาง 4	3	(4)

อีกประเภทหนึ่งคือ สถานศึกษาที่จัดวิชาภาษาจีนกลางไว้เป็นประเภทวิชาเสริมในชั่วโมงกิจกรรม โดยจะไม่คิดหน่วยกิต วิชาผลเพียง ผ่าน / ไม่ผ่าน ดังได้กล่าวมาแล้ว ส่วนใหญ่ได้เรียน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

จากผลการวิจัยพบว่า จำนวนชั่วโมงเรียนสูงสุดที่สำรวจพบ คือ 8 ชั่วโมง/สัปดาห์ มีเพียงแห่งเดียว คือ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี รองลงมาคือ 6 ชั่วโมง/สัปดาห์ คือ โรงเรียนเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา

มีข้อสังเกตว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจะยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอนมากกว่า เช่น โรงเรียนอาชีวศึกษาแม่สาย ที่จัดเวลาเรียนไว้ประมาณ 5 ชั่วโมง/สัปดาห์ หรือบางช่วงจัดมากถึง 10 ชั่วโมง/สัปดาห์

เมื่อพิจารณารายวิชา ภาษาจีนกลางจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพ และการปฏิบัติงานอาชีพ อาทิ การศึกษาและฝึกปฏิบัติการสื่อสารทางธุรกิจ การซื้อ-ขายสินค้า การต่อรองราคา การอ่านและเขียนเอกสารธุรกิจ ฯลฯ

โดยพบว่ามีอยู่ใน “วิชาภาษาจีนกลาง 4” ในระดับ ปวช. หลักสูตรพาณิชยกรรม สาขางานภาษาต่างประเทศ แต่จากการสำรวจสถานศึกษาระดับ ปวช. 122 แห่ง พบเพียง 1 แห่งเท่านั้น ที่เปิดสอนวิชาภาษาจีนกลาง 4

นอกจากนั้น ยังปรากฏอยู่ใน “วิชาภาษาจีนกลาง 3, 4” ของระดับ ปวส. หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาภาษาต่างประเทศธุรกิจ แต่จากการสำรวจสถานศึกษาระดับ ปวส. 62 แห่ง พบเพียงอย่างละ 1 แห่งเช่นกัน ที่เปิดสอนวิชาภาษาจีนกลาง 3 และ 4 โดยทั้งหมดอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. แบบเรียน

แบบเรียนวิชาภาษาจีนกลางที่ใช้ในระดับอาชีวศึกษา ยังขาดเอกภาพและไม่มีมาตรฐาน ส่วนใหญ่เป็นเอกสารประกอบการเรียน ที่ผลิตขึ้นจากการเรียบเรียงตามความถนัด และ

ประสบการณ์ของครูผู้สอน (เจียน ชีระวิทย์, 2551: 61-65) จากการสำรวจ สถาบันอาชีวศึกษา 67 แห่ง ระบุว่า ผลิต-เรียบเรียงหรือจัดหาแบบเรียนเองถึง 42 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 62.7

จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันตำราเรียนในระดับชั้น ปวช. และ ปวส. ยังมีไม่ครบตลอดหลักสูตร ในระดับชั้นสูง อาจเป็นเพราะกลุ่มผู้เรียนยังมีจำนวนน้อย หรือระดับความรู้ของผู้เรียน อาจไม่ถึงมาตรฐานที่กำหนด จึงยัง ไม่มีการผลิตตำราออกมา บางส่วนก็ใช้ตำราเหมือนกันทั้งระดับ ปวช. และ ปวส.

โดยสรุปแล้ว เรื่องแบบเรียนวิชาภาษาจีนกลางในระดับอาชีวศึกษามีจุดเด่นอย่างยิ่ง คือ มีการผลิตตำราเรียนรองรับตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยผู้ผลิตที่เป็นคนไทยเอง และพึงกำลังของตนเองมาตั้งแต่อดีต อันเป็นเรื่องที่น่าชมเชยในความพากเพียรของทุกฝ่าย

อย่างไรก็ตาม จุดด้อยที่พบ คือ ตำรายังไม่ต่อเนื่อง มีไม่ครบตลอดหลักสูตร และขาดคู่มือครู อันจะเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้สอนที่มีพื้นฐานต่างกัน สามารถสอนในเป้าหมายและแนวทางเดียวกันได้ แม้ตำราบางชุดจะผลิตออกมาได้ดี แต่ด้วยข้อจำกัดของการกำหนดชั่วโมงเรียน องค์ความรู้ของผู้สอน และความเอาใจจริงเอาใจของผู้เรียน กลับทำให้สูญเสียสาระประโยชน์ที่เป็นใจความสำคัญของตำรานั้นๆ ไปอย่างน่าเสียดาย เช่น สอนไปไม่ถึงเนื้อหาที่เกี่ยวกับธุรกิจและการประกอบอาชีพ อันเป็นสาระสำคัญของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษา เท่ากับเราได้สูญเสียทั้งกำลังคน กำลังทรัพย์ และเวลาไปกับการเรียนการสอนที่สูญเปล่า

ที่สำคัญภาครัฐยังไม่มีเกณฑ์การควบคุมมาตรฐานแบบเรียน ผู้ผลิตจึงต่างผลิตกันอย่างอิสระ ทั้งยังไม่มีมาตรฐานในการเลือกใช้แบบเรียน ซึ่งส่งผลเสียต่อมาตรฐานการเรียนการสอน ภาษาจีนกลางในระดับอาชีวศึกษาโดยตรง ยังไม่มีมาตรฐานมากเท่าไร ก็ยิ่งทำให้ประสิทธิภาพการเรียนต่ำ

4. ครู-อาจารย์

จากการสำรวจโดยแบบสอบถาม ระหว่างเดือนธันวาคม 2550 จนถึงเดือนพฤษภาคม 2551 ใน 130 โรงเรียนที่เปิดสอนภาษาจีนกลางนั้น มีจำนวนครู-อาจารย์ที่สอนภาษาจีนกลางคิดเป็นสัดส่วน โรงเรียน 1 แห่ง ต่อ ครูชาวไทย 1.5 คน และ ครูชาวจีน 1.4 คน ดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนครู-อาจารย์สัญชาติไทยและสัญชาติจีนที่สอนภาษาจีนกลางในโรงเรียน
อาชีวศึกษา

จำนวนโรงเรียน ที่ตอบ	ครูสัญชาติไทย		ครูสัญชาติจีน	
	ร.ร.ที่มีครูไทย	จำนวนครูไทย	ร.ร.ที่มีครูจีน	จำนวนครูจีน
	(แห่ง)	(คน)	(แห่ง)	(คน)
130	107	156	47	64

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดตำแหน่งวิทยฐานะของครู-อาจารย์ในระดับอาชีวศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาจีนกลางว่า “ผู้ชำนาญภาษาจีนกลาง” เนื่องจากในอดีตยังไม่มีผู้ครุสอนภาษาจีนกลาง จากข้อมูลของ สอศ. ระบุว่าปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 31 คน แบ่งเป็น

1. ครูที่สอนวิชาภาษาจีนกลาง มีจำนวน 25 คน ขณะนี้สอนภาษาจีนกลางอย่างเดียวนี้อยู่เพียง 9 คน ที่เหลือต้องสอนวิชาอื่นด้วย เพื่อให้ครบชั่วโมงสอน 18 คาบ/สัปดาห์ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
2. ครูที่ไม่ได้สอนภาษาจีนกลางจำนวน 6 คน เนื่องจากการบริหารภายในที่ต้องการครูสาขาวิชาอื่นมากกว่า หรือเกิดจากการตัดวิชาภาษาจีนกลางออกไป จึงต้องไปสอนวิชาอื่นแทน เช่น วิชาช่างยนต์ ขณะที่บางคนที่เข้าทำงานโดยใช้ตำแหน่งผู้ชำนาญภาษาจีนกลาง แต่กลับไม่เคยสอนเลย เช่น เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่พัสดุ ส่วนบางคนก็มีปัญหาด้านสุขภาพ จนต้องหยุดสอนไป และที่สำคัญ “ผู้ชำนาญภาษาจีนกลาง” ทั้ง 31 คนเป็นเพียง “ลูกจ้างประจำ” เพราะกระทรวงศึกษาธิการยังไม่มีตำแหน่งข้าราชการให้บรรจุ ซึ่งไม่เพียงทำลายขวัญและกำลังใจของครูภาษาจีนกลางในระดับอาชีวศึกษาเท่านั้น แต่ยังสกัดกั้นโอกาสที่จะให้คนรุ่นใหม่ได้เข้ามาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในระดับอาชีวศึกษาด้วย แม้สถานศึกษาบางแห่งที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของวิชาภาษาจีนกลาง จะหาทางออกโดยใช้ครูอัตราจ้างแทน แต่ปัญหาที่ตามมา คือ หากเป็นผู้ที่ไม่ได้ตั้งใจจะยึดอาชีพครูแล้ว มักสอนอยู่ไม่นาน เมื่อมีช่องทางหารายได้อย่างอื่นที่ดีกว่า ก็มักจะลาออกไป ทำให้สถานศึกษาหลายแห่ง ต้องตกอยู่ในวังวนของการสรรหาครูภาษาจีนกลางอยู่ตลอดเวลา เพราะไม่สามารถหาครูประจำได้ และแน่นอนว่าย่อมส่งผลให้การเรียนการสอนต้องหยุดชะงักเป็นช่วงๆ ขณะที่การเรียนของผู้เรียนย่อมขาดความต่อเนื่อง

จากการสัมภาษณ์ครู-อาจารย์ที่สอนภาษาจีนกลางในระดับอาชีวศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนรวม 31 คน พบว่าผู้ที่ไม่เคยสอนวิชาอื่นมาก่อนมี 11 คน ส่วนผู้ที่เคยสอนวิชาอื่นก่อนมาสอนภาษาจีนกลางมี 20 คน หรือมีส่วนถึงร้อยละ 65 บางคนยังเคยสอนวิชาอื่นมากกว่า 1 วิชา อาทิ บัญชี เลขานุการ การตลาด ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ คหกรรม และพลศึกษา ฯลฯ

ข้อมูลนี้ ยังสอดคล้องกับพฤติบัตรครูที่งานวิจัยสำรวจพบ โดยส่วนใหญ่ไม่ได้จบปริญญาตรี สาขาภาษาจีนกลาง ส่วนมากเพียงแต่ผ่านการอบรมระยะสั้น 1-2 เดือนในระหว่างปิดภาคเรียน แล้วนำความรู้ที่ได้ไปจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า จากจำนวนครูที่ไม่เพียงพอกับกระแสการเรียนภาษาจีนกลางที่เพิ่มมากขึ้น

เมื่อรัฐบาลหาทางออกโดยการขอครูอาสาสมัครจากจีน ดูเหมือนจะเป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น แต่ไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนกลางที่เข้มแข็งในระยะยาว เนื่องจากครูอาสาสมัครชาวจีน เป็นนักศึกษาจบใหม่ ไม่มีประสบการณ์การสอน และไม่สามารถใช้ภาษาไทยสื่อสารได้ เกิดความรู้สึกแตกต่างด้านวัฒนธรรม ส่วนใหญ่เป็นครูระยะสั้น 1 ปีเท่านั้น ทำให้นักเรียนขาดเป้าหมายการเรียนที่ชัดเจน และครูชาวจีนไม่ได้มีแรงจูงใจการสอนภาษาอย่างเพียงพอ เพราะเป็นการเข้ามารับหน้าที่เพียงชั่วคราว และเพื่อมาหาประสบการณ์ชีวิตในต่างแดนมากกว่า

จากปัจจัยข้างต้น ส่งผลให้ครูผู้สอนขาดความเชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาจีนกลางโดยเฉพาะ อีกทั้งการขาดแคลนบุคลากรครู เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สถานศึกษาหลายแห่งไม่สามารถเปิดสอนวิชาภาษาจีนกลางได้ หรือเปิดแล้วจำต้องหยุด เพราะครูลาออก ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่องและด้อยคุณภาพ ส่งผลให้บุคลากรที่ได้มีคุณภาพต่ำ

5. ผลผลิต

เมื่อสอบถามสถานศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับความสามารถในการพูด-ฟัง-อ่าน-เขียนของผู้เรียน มีโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามข้อนี้ในระดับ ปวช. 43 แห่ง และระดับ ปวส. เพียง 19 แห่ง ซึ่งได้ประเมินความรู้ทั้ง 4 ทักษะเมื่อจบโดยนับเป็น “คำ” ได้ผลดังนี้

ระดับ ปวช. 1 ได้ 10-50 คำ

ระดับ ปวช. 2 ได้ 51-100 คำ

ระดับ ปวช. 3 ได้ 151-200 คำ

แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีพัฒนาการที่สูงขึ้นตามลำดับชั้นเรียน แต่ที่น่าสังเกตก็คือ เมื่อขึ้นระดับ ปวส. แล้ว แทนที่ความรู้จะต่อยอดสูงขึ้น กลับพบว่า เกิดอาการ “ถอยหลังเข้าคลอง” กล่าวคือ ระดับ ปวส. 1 ได้ 10-50 คำ ระดับ ปวส. 2 ได้ 101-150 และ มากกว่า 500 คำ ผลการวิจัยยังพบว่าสถานศึกษาต่างๆ ยังไม่มีนโยบายรองรับผู้ที่เคยมีพื้นฐานภาษาจีนกลางมาบ้างแล้ว โดยเกือบทั้งหมดต้องเริ่มต้นใหม่ มีเพียงส่วนน้อยที่มีมาตรการรองรับเรื่องนี้ จากโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 124 แห่ง ระบุว่าต้องเริ่มต้นเรียนใหม่ถึง 92 แห่ง

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ในการดำเนินการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญอันได้แก่ การบรรยาย การอธิบาย และการควบคุมปรากฏการณ์ธรรมชาตินั้น นักวิจัยให้ความสนใจศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร ซึ่งการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในการวิจัยแยกออกเป็น 2 แนวทาง คือ การวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยที่ไม่ใช่การวิจัยเชิงทดลอง การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรในการวิจัยเชิงทดลองมีรูปแบบการวิจัยและวิธีการที่มีประสิทธิภาพอยู่ที่กระบวนการสุ่ม และการจัดกระทำตัวแปรที่เป็นสาเหตุ แต่การวิจัยเชิงทดลองบางครั้งไม่สามารถศึกษาได้ เนื่องจากตัวแปรจัดการกระทำบางตัวแปรไม่อาจจัดกระทำได้เพราะขัดกับจรรยาบรรณของนักวิจัย ทำให้นักวิจัยได้พัฒนาการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดยการวิจัยที่ไม่ใช่การทดลอง โดยการรวมสารสนเทศเชิงปริมาณ (จากค่าสหสัมพันธ์ชนิดต่างๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ) กับสารสนเทศเชิงคุณภาพ (จากทฤษฎี ข้อตกลงเบื้องต้น สมมติฐานการวิเคราะห์เชิงตรรก) เพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีความสมบูรณ์พอที่จะศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุได้ การวิจัยดังกล่าวคือ การวิจัยที่มีการกำหนดและวิเคราะห์ตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 46)

รูปแบบหรือโมเดลเป็นกรอบหรือโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือองค์ประกอบโดยพัฒนามาจากรากฐานทางทฤษฎีที่ดีที่สุด ประกอบกับความรอบรู้ในเนื้อเรื่องของผู้สร้างรูปแบบ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2532) จากทฤษฎีสามารถโยงไปสู่การคัดสรรตัวแปรหรือ

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเชื่อมกันเป็นระบบที่สมบูรณ์ของรูปแบบ อาจเรียกว่า โมเดลเชิงทฤษฎี (theoretical model) ซึ่งหมายถึงรูปแบบที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ งานวิจัยหรือทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว เพื่อหาข้อสรุปที่ใช้อธิบาย ทำนายหรือควบคุม ปรัชญาการค้นคว้าของเรื่องที่ศึกษา เมื่อทดสอบโมเดลกับ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้แล้ว ถ้ามีความสอดคล้องกันรูปแบบนั้นก็มีความน่าเชื่อถือ อันนำไปสู่ การสร้างทฤษฎีในเรื่องนั้นต่อไป

รูปแบบที่ใช้ศึกษาค้นคว้าปรากฏการณ์ทางสังคมศาสตร์ควรมีคุณสมบัติ 2 ประการที่สำคัญ คือ มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์ที่ศึกษา และสามารถนำไปใช้หา ข้อสรุปเพื่อ อธิบาย ทำนายหรือควบคุมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นรูปแบบ ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุหรือ LISREL model เป็นรูปแบบการวิจัยที่แสดงโครงสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สร้างขึ้นตามทฤษฎี แทนปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามธรรมชาติ ซึ่งมีลักษณะซับซ้อนและมีโครงสร้างความสัมพันธ์อันหลากหลาย ซึ่งไม่สามารถศึกษาได้ครบทุก ตัวแปร ดังนั้น รูปแบบการวิจัยที่สร้างขึ้น จึงเป็นการประยุกต์ทฤษฎีเข้ากับสภาพการณ์ที่เป็นจริงใน ธรรมชาติตามระเบียบวิธีอุปนัยเพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างรูปแบบการวิจัยกับข้อมูล เชิงประจักษ์

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเป็นผลของการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญสามวิธี คือ การ วิเคราะห์องค์ประกอบหรือการวิเคราะห์ปัจจัย (factor analysis) การวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) และการประมาณค่าพารามิเตอร์ในการวิเคราะห์การถดถอย (Bollen, 1989; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 47)

ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Linear Structure Relationship Model or LISREL Model) หรือ โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ประกอบด้วยรูปแบบ ที่สำคัญ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการวัด (Measurement Model) และรูปแบบสมการโครงสร้าง (Structural Model) ซึ่งรูปแบบการวัดมีสองรูปแบบ คือ รูปแบบการวัดสำหรับตัวแปรภายนอก และ รูปแบบการวัดสำหรับตัวแปรภายใน รูปแบบการวัดทั้งสองรูปแบบเป็นรูปแบบแสดงความสัมพันธ์ โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ ส่วนรูปแบบสมการโครงสร้างเป็น รูปแบบแสดงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรแฝงในรูปแบบการวิจัย (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2545: 25-29)

หลักการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ คือ การตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เป็นสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การเปรียบเทียบใช้เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมเป็นตัวเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ โดยนำเมทริกซ์ ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่คำนวณได้จากกลุ่มตัวอย่างอันเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มาเทียบกับเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่ถูกสร้างขึ้นจากพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เป็นสมมติฐานการวิจัย ถ้าเมทริกซ์ทั้งสองมีค่าใกล้เคียงกัน หมายความว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เป็นสมมติฐานการวิจัย มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อมีรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เป็นสมมติฐานการวิจัยแล้ว การดำเนินงานเพื่อวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ แบ่งได้เป็น 6 ขั้นตอน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 23) คือ

1. การกำหนดข้อมูลจำเพาะของรูปแบบ
2. การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของรูปแบบ
3. การประมาณค่าพารามิเตอร์จากรูปแบบ
4. การตรวจสอบความตรงของรูปแบบ
5. การปรับรูปแบบ
6. การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบความตรงของรูปแบบ (Validation of the Model)

ขั้นตอนที่สำคัญในการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขั้นตอนหนึ่ง คือ การตรวจสอบความตรงของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เป็นสมมติฐานการวิจัย หรือ การประเมินผลความถูกต้องของรูปแบบ หรือ การตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับรูปแบบนั้น ค่าสถิติที่ช่วยในการตรวจสอบความตรงของรูปแบบมี 5 วิธี (Joreskog and Sorbom, 1989; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 52-57) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและสหสัมพันธ์ของค่าประมาณพารามิเตอร์ (Standard Errors and Correlations of Estimates) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรลจะให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสถิติ และสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณ

ถ้าค่าประมาณที่ได้ไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่า ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานมีขนาดใหญ่ และรูปแบบการวิจัยอาจจะยังไม่ดีพอ ถ้าสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณมีค่าสูงมากเป็นสัญญาณว่ารูปแบบการวิจัยใกล้เคียงไม่เป็นบวกแน่นอน (Non-positive Define) และเป็นรูปแบบที่ไม่ดีพอ

2. สหสัมพันธ์พหุคูณและสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Multiple Correlations and Coefficients of Determination) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสรจะให้ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณและสัมประสิทธิ์การพยากรณ์สำหรับตัวแปรสังเกตได้แยกทีละตัวและรวมทุกตัว รวมทั้งสัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ของสมการ โครงสร้างด้วย ค่าสถิติเหล่านี้ควรมีค่าสูงสุดไม่เกินหนึ่ง และค่าที่สูงแสดงว่า รูปแบบมีความตรง

3. ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Measures) ค่าสถิติในกลุ่มนี้ใช้ตรวจสอบความตรงของรูปแบบเป็นภาพรวมทั้งรูปแบบ ในทางปฏิบัติแล้วนักวิจัยใช้ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนตรวจสอบความตรงของรูปแบบทั้งรูปแบบ แล้วตรวจสอบความตรงของพารามิเตอร์แต่ละตัวโดยพิจารณาค่าสถิติสองประเภทด้วย เพราะในบางกรณีถึงแม้ว่าค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนจะแสดงว่ารูปแบบกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่อาจจะพารามิเตอร์บางค่าไม่มีนัยสำคัญก็ได้ นอกจากนี้ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนยังใช้ประโยชน์ในการเปรียบเทียบรูปแบบที่แตกต่างกัน สองรูปแบบด้วยว่า รูปแบบใดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากกว่ากัน ค่าสถิติในกลุ่มนี้มี 4 ประเภท (Joreskog and Sorbom, 1989; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542: 78) ดังต่อไปนี้

3.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square Statistics) ค่าสถิติไค-สแควร์เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์ การคำนวณค่าไค-สแควร์คำนวณจากผลคูณขององศาอิสระกับค่าฟังก์ชันความกลมกลืน ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าสูงมากแสดงว่า ฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำมากยิ่งมีค่าใกล้ศูนย์มากเท่าไร แสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การใช้ค่าสถิติไค-สแควร์เป็นค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนต้องใช้ด้วยความระวัง เพราะข้อดกลงเบื้องต้นของค่าสถิติไค-สแควร์มีอยู่ 4 ประการ คือ ก) ตัวแปรภายนอกสังเกตได้ ต้องมีการแจกแจงปกติ ข) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นต้องใช้เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมในการคำนวณ ค) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างต้องมีขนาดใหญ่ เพราะฟังก์ชัน

ความกลมกลืนจะมีการแจกแจงแบบไค-สแควร์ ต่อเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่เท่านั้น และ ฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์จริงตามสมมติฐานที่ใช้ทดสอบไค-สแควร์

3.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-Fit-Index = GFI) ดัชนี GFI เป็นดัชนีที่พัฒนาขึ้นเพื่อประโยชน์จากค่าไค-สแควร์ในการเปรียบเทียบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของรูปแบบสองรูปแบบ หลักการพัฒนาดัชนี GFI คือ การนำค่าไค-สแควร์มาพิจารณา ค่าไค-สแควร์มีค่าสูงเมื่อเปรียบเทียบกับองศาอิสระ นักวิจัยปรับรูปแบบใหม่แล้ววิเคราะห์ข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ค่าไค-สแควร์ที่ได้ใหม่นี้ ถ้ามีค่าลดลงมากกว่าค่าแรก แสดงว่ารูปแบบใหม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีขึ้น ดัชนี GFI เป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความกลมกลืนจากรูปแบบก่อนปรับและหลังปรับรูปแบบกับฟังก์ชันความกลมกลืนก่อนปรับรูปแบบ ดัชนี GFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 และเป็นค่าที่ไม่ขึ้นกับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง แต่ลักษณะการแจกแจงขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดัชนี GFI ที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่ารูปแบบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index=AGFI) เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ (df) ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง ค่าดัชนี AGFI นี้ที่คุณสมบัติเช่นเดียวกับดัชนี GFI

3.4 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Root Mean Squared Residual=RMR) เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบระดับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของรูปแบบสองรูปแบบ เฉพาะกรณีที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน ในขณะที่ดัชนี GFI และ AGFI สามารถใช้เปรียบเทียบได้ทั้งกรณีข้อมูลชุดเดียวกันและข้อมูลต่างชุดกัน ดัชนี RMR บอกขนาดของส่วนที่เหลือโดยเฉลี่ยจากการเปรียบเทียบระดับความกลมกลืนของรูปแบบสองรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์และจะให้ได้ดีต่อเมื่อตัวแปรภายนอกและตัวแปรสังเกตได้เป็นตัวแปรมาตรฐาน เพราะค่าของดัชนีแปลความหมายสัมพันธ์กับขนาดของความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรค่าของดัชนี RMR ยิ่งเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่า รูปแบบมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. การวิเคราะห์เศษเหลือหรือความคลาดเคลื่อน (Analysis of Residuals) ในการใช้โปรแกรมลิสเรลนักวิจัยควรวิเคราะห์เศษเหลือควบคู่กันไปกับดัชนีตัวอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้ว ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความคลาดเคลื่อนมีหลายแบบ แต่ละแบบใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบความกลมกลืนของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดังนี้

4.1 เมทริกซ์เศษเหลือหรือความคลาดเคลื่อนในการเทียบความกลมกลืน (Fitted Residuals Matrix) หมายถึง เมทริกซ์ที่เป็นผลต่างของเมทริกซ์ S และ Sigma โปรแกรมลิสเรลจะให้ค่าความคลาดเคลื่อนทั้งในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ ผลหารระหว่างความคลาดเคลื่อนกับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของความคลาดเคลื่อนนั้น ถ้ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล ค่าความคลาดเคลื่อนในรูปคะแนนมาตรฐาน ไม่ควรมีค่าเกิน 2.00 ถ้ายังมีค่าเกิน 2.00 ต้องปรับรูปแบบ นอกจากนี้จะให้ค่าความคลาดเคลื่อนแล้วโปรแกรมลิสเรลให้แผนภาพต้น-ใบ (Stem and Leaf) ของความคลาดเคลื่อนด้วย

4.2 คิวพล็อต (Q-Plot) เป็นกราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อนกับค่าควอนไทล์ปกติ (Normal Quantiles) ถ้าได้เส้นกราฟมีความชันมากกว่าเส้นทแยงมุมอันเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5. ดัชนีตัดแปรรูปแบบ (Model Modification Indices) ดัชนีตัวนี้เป็นประโยชน์มากในการปรับรูปแบบ ดัชนีตัดแปรรูปแบบเป็นค่าสถิติเฉพาะสำหรับพารามิเตอร์แต่ละตัวมีค่าเท่ากับค่าไค-สแควร์ ที่จะลดลงเมื่อกำหนดให้พารามิเตอร์ตัวนั้นเป็นพารามิเตอร์อิสระ หรือมีการผ่อนคลายข้อกำหนดเงื่อนไขบังคับของพารามิเตอร์นั้น ข้อมูลที่ได้นี้เป็นประโยชน์มากสำหรับนักวิจัยในการตัดสินใจปรับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุให้ดีขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เสมอภาณูญ์ โสภณหิรัญรักษ์ (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานส่งผลต่อปัจจัยการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานตัวอื่นๆ และที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง พบว่า ปัจจัยการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (OBJT) การมอบหมายงานการเรียนรู้ (ASSG) และกิจกรรมการเรียนรู้ (LNAC) ส่งอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยการเรียนรู้แบบนำ

ตนเอง มีค่าเท่ากับ 0.18 0.21 และ 0.19 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ประสิทธิภาพของผู้เรียน (LEXP) ประสิทธิภาพของผู้สอน (INXP) การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียน – ผู้สอน (INAC) การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียน – บทเรียน (CTAC) การให้ผลป้อนกลับ (FEEB) การประเมินผลระหว่างเรียน (FORM) และการประเมินผลหลังเรียน (SUMM) มีการส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อปัจจัยการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยมีการส่งอิทธิพลทางอ้อม ดังนี้ ปัจจัยประสิทธิภาพของผู้เรียน (LEXP) เป็นปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อปัจจัยการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (OBJT) และการให้คำแนะนำทางการเรียน (GUID) มีค่าเท่ากับ 1.05 และ 0.15 ตามลำดับ สำหรับปัจจัยประสิทธิภาพของผู้สอน (INXP) เป็นปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อปัจจัยกิจกรรมการเรียนรู้ (LNAC) มีค่าเท่ากับ 0.33 ปัจจัยการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียน – ผู้สอน (INAC) เป็นปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อปัจจัยการมอบหมายงานการเรียนรู้ (ASSG) มีค่าเท่ากับ 0.37 ปัจจัยการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียน – บทเรียน (CTAC) เป็นปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อปัจจัยการให้คำแนะนำทางการเรียน (GUID) และปัจจัยการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียน – ผู้สอน (INAC) มีค่าเท่ากับ 0.17 และ 0.63 ตามลำดับ ปัจจัยการให้ผลป้อนกลับ (FEEB) เป็นปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อปัจจัยการมอบหมายงานการเรียนรู้ (ASSG) และปัจจัยการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียน – ผู้สอน (INAC) มีค่าเท่ากับ 0.27 และ 0.29 ตามลำดับ ปัจจัยการประเมินผลระหว่างเรียน (FORM) เป็นปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อปัจจัยปัจจัยการประเมินผลหลังเรียน (SUMM) มีค่าเท่ากับ 0.28 ปัจจัยการประเมินผลหลังเรียน (SUMM) เป็นปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อปัจจัยการให้ผลป้อนกลับ (FEEB) มีค่าเท่ากับ 0.14

สุนิตตา เรื่องสิริเศรษฐ์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ปัจจัยด้านสถานภาพของผู้เรียน ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 2) ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ อึดทน โทศนน์ในวิชาคณิตศาสตร์ การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากผู้ปกครอง และการรับรู้ การสนับสนุนทางสังคมจากครูคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 4) ปัจจัยที่เป็นตัวทำนายความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ (X_2) ขนาดของโรงเรียน (X_5) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมัธยมศึกษา ($X_{3,3}$) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองประถมศึกษา ($X_{3,2}$) เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ (X_7) รายได้ของ

ผู้ปกครองต่ำกว่า 10,000.00 บาท ($X_{4.1}$) อ้อมโนทัศน์ในวิชาคณิตศาสตร์ (X_8) และเพศ (X_1) โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 80.4

ปัญญา ชูช่วย (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตามสมมติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2) พัฒนารูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า รูปแบบที่ปรับแก้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 23.66 ค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .85 ที่องศาอิสระ 32 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) เท่ากับ .98 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ เท่ากับ .38 แสดงว่า ตัวแปรทั้งหมดอธิบาย ความแปรปรวนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ ร้อยละ 38 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเรียงตามลำดับ คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษา เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม ประเภท โรงเรียน เจตคติต่อการเรียนและรายได้ของครอบครัว

มณิกา เรืองสินชัยวานิช (2551) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ” ผลการวิจัยปรากฏว่า รูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ปรากฏดังนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม และคุณภาพการสอน ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุ โดยทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ ความถนัดทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยทางอ้อม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สภาพแวดล้อมที่บ้าน มโนภาพแห่งตน ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง และความตั้งใจเรียน โดยสรุป ปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญที่สุด และมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม ความรู้พื้นฐานเดิม เจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความถนัดทางการเรียน และคุณภาพการสอน ดังนั้น ครูผู้สอนคณิตศาสตร์จึงควรให้ความสำคัญแก่ปัจจัยดังกล่าวให้มากขึ้น

โกมล ไพศาล (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์” พบว่า 1) รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และความตรงของรูปแบบพิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 1.66 ($p = 0.89$) มีดัชนีความสอดคล้อง GFI เท่ากับ 1.00 และดัชนีความสอดคล้องที่ปรับค่าตามการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมลิสเรล AGFI เท่ากับ 0.96 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 12 ปัจจัย และสามารถร่วมกันอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 45 ปัจจัยที่เป็นสาเหตุโดยตรงอย่างเดียวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ความถนัดทางคณิตศาสตร์ ความตั้งใจเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียน ปัจจัยที่เป็นสาเหตุโดยทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสัมพันธ์ทางครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย คุณภาพการสอน การประเมินผล และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ปัจจัยที่เป็นสาเหตุโดยทางอ้อมอย่างเดียว ได้แก่ ความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อน

แพรวพรรณ พิเศษ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ซึ่งมีความสุขของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2” พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ซึ่งมีความสุขของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดีโดยพิจารณาจากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 40.89 ที่องศาอิสระเท่ากับ 83 ค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ .99 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .98 ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .01 และค่ารากกำลังสองของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการเรียนรู้ซึ่งมีความสุขได้ร้อยละ 87 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเรียนรู้ซึ่งมีความสุขสูงสุด คือ การเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ คุณลักษณะครู คุณลักษณะนักเรียน คุณลักษณะเพื่อนในกลุ่ม และคุณลักษณะพ่อแม่ผู้ปกครอง ตามลำดับ ผลการตรวจสอบความตรงข้ามกลุ่ม พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ซึ่งมีความสุขที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความตรงข้ามกลุ่ม แสดงว่าโมเดลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่นที่มีลักษณะเทียบเคียงกันได้

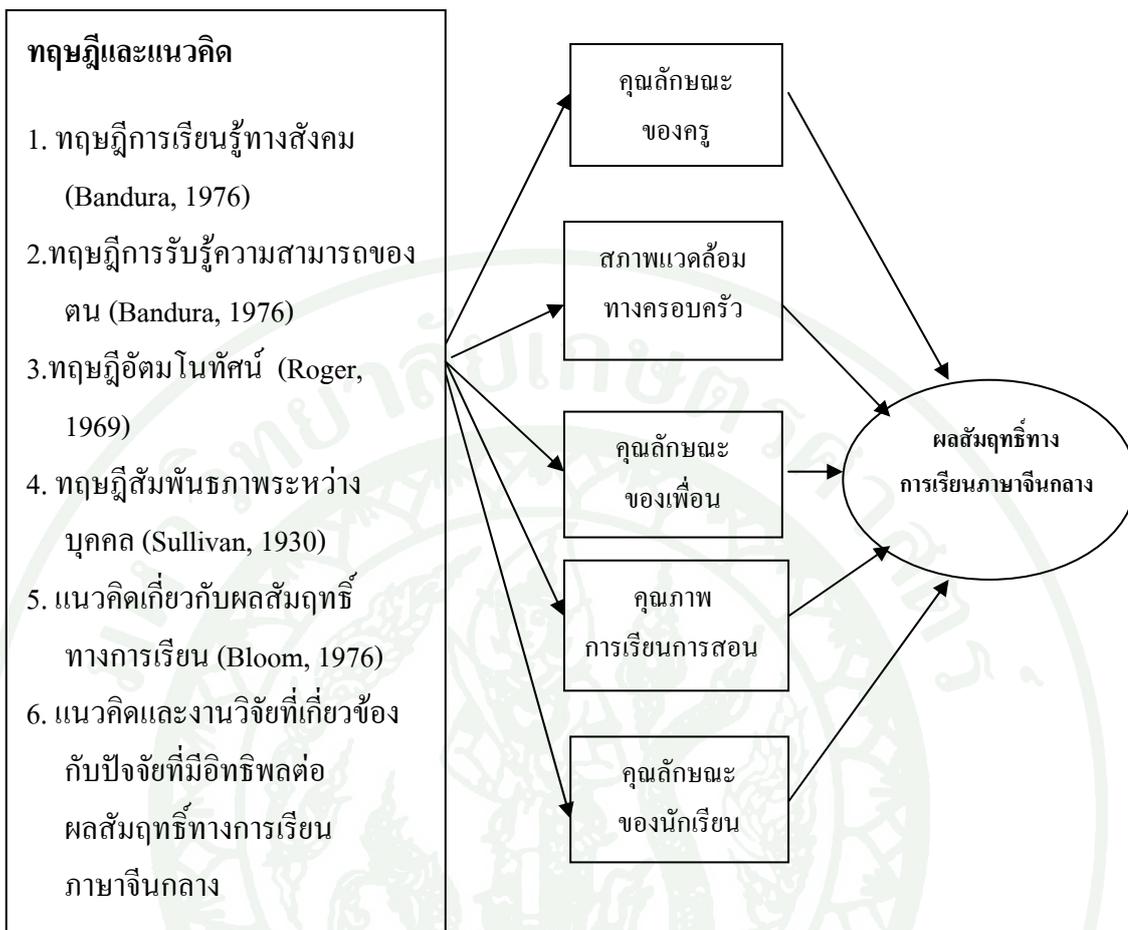
มะลิวรรณ โคตรศรี (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์มีความสอดคล้องกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจาก ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 22.47 ที่องศาอิสระเท่ากับ 67 ค่าความ น่าจะเป็นเท่ากับ 1.00 ดัชนี GFI เท่ากับ 0.99 ดัชนี AGFI เท่ากับ 0.98 ดัชนี CFI เท่ากับ 1.00 ค่า SRMR เท่ากับ 0.01 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.00 ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความ แปรปรวนของความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 63 ตัวแปรที่มีอิทธิพล ทางตรงต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ แบบความคิด ความวิตกกังวลในวิชาคณิตศาสตร์ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์และความรู้พื้นฐานเดิมทางคณิตศาสตร์

กฤษฎา ศรีพานิชย์ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร” พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มี อิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยตัวแปร ที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุโดยตรงอย่างเดียวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ได้แก่ ความถนัดทางภาษาอังกฤษ และอัตมันโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปแบบ ที่เป็นสาเหตุโดยตรงและ โดยทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ได้แก่ เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ และความตั้งใจเรียน ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปแบบที่เป็นสาเหตุ โดยทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ได้แก่ ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง และ คุณภาพการสอน ผลการวิจัยครั้งนี้ ใช้เป็นแนวทางในการปรับเทคนิคการสอน การสร้างบรรยากาศ ในชั้นเรียนการส่งเสริมเจตคติและความตั้งใจเรียนที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียนได้

จากแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางและ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ กำหนดตัวแปร 5 ตัวแปร คือ คุณลักษณะของครู สภาพแวดล้อมทางครอบครัว คุณลักษณะของเพื่อน คุณภาพการเรียนการสอน และคุณลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วย ปัจจัยย่อยที่ได้จากการสังเคราะห์ งานวิจัย ดังภาพที่ 7-8 และตารางที่ 5-6

ตารางที่ 5 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาจีนกลาง

ตัวแปร	แนวคิดและงานวิจัยที่สนับสนุน
คุณลักษณะของครู	ทฤษฎีสัมพันธภาพของ Sullivan (1930) แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) Scarcella and Oxford (1992) Sheffield (1974) Hamischeger and Willey (1978)
สภาพแวดล้อมทาง ครอบครัว	สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2521) กิตติวดี บุญชื้อ และคณะ (2540) กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2535) อารีย์ พันธุ์ณี (2544) สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2521) แพรวพรรณ พิเศษ (2548) Coleman and others(1966)
คุณลักษณะของเพื่อน	กิตติวดี บุญชื้อ และคณะ (2540) แพรวพรรณ พิเศษ (2548) อุมาพร ตรังคสมบัติ (2543) สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2540)
คุณภาพการเรียนการสอน	ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (1976) Kyriacou (1993) Scarcella and Oxford (1992) บุญชม ศรีสะอาด (2524)
คุณลักษณะผู้เรียน	ทฤษฎีของการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1986) ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล Bandura (1986) ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของ Rogers (1978) กิตติวดี บุญชื้อ และคณะ (2540) สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) ธาริณี เจียรวิฒนะ (2532) กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2535) แพรวพรรณ พิเศษ (2548)

ภาพที่ 7 ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 6 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของปัจจัยที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาจีนกลาง (แยกตามตัวแปร)

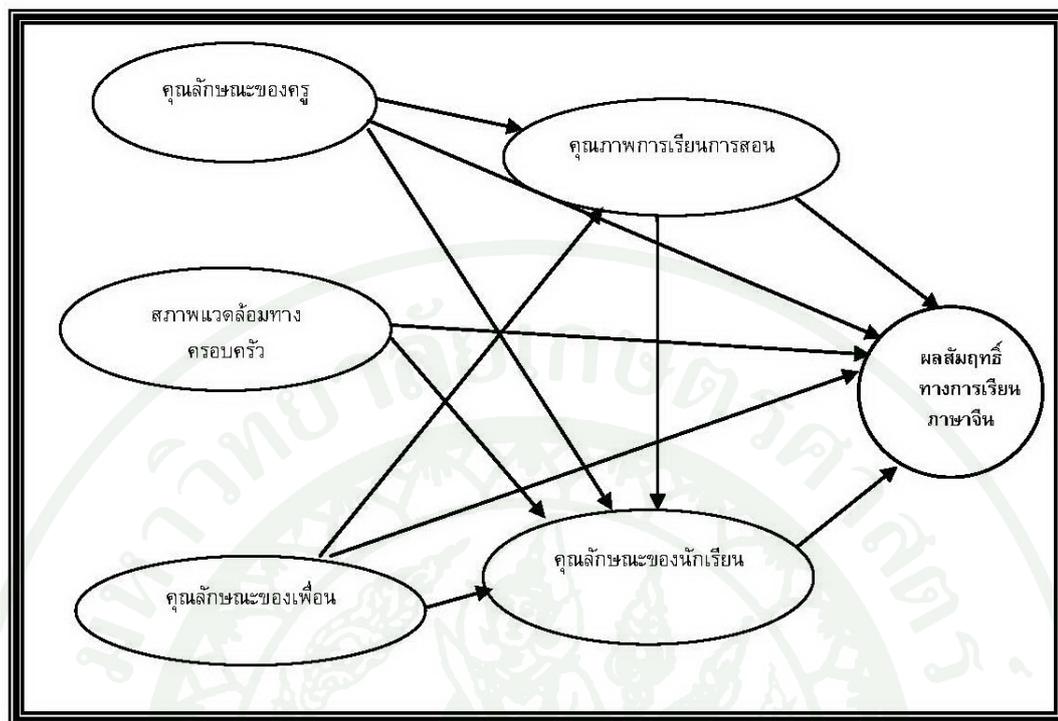
ตัวแปร	แนวคิดและงานวิจัยที่สนับสนุน
คุณลักษณะของครู	
เข้าใจธรรมชาติของนักเรียน	ทฤษฎีสัมพันธภาพของ Sullivan (1930) Kyriacou (1993) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 กิตติวดี บุญชื้อ และคณะ (2540) สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544)
มีทักษะการสื่อสาร	Kounin (1990) แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) Scarcella and Oxford (1992) Sheffield (1974) Kyriacou (1993) Hamischeger and Willey (1978) สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2540)
รักและเอาใจใส่นักเรียน	ทฤษฎีสัมพันธภาพของ Sullivan (1930) กิตติวดี บุญชื้อ และคณะ (2540) ทฤษฎีสัมพันธภาพของ Sullivan (1930) Kounin (1990) Kyriacou (1993) Hood (2002)
สภาพแวดล้อมทางครอบครัว	
เข้าใจศักยภาพของนักเรียน	กิตติวดี บุญชื้อ และคณะ (2540) Coleman and others (1966) สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544)
ส่งเสริมความสามารถ ของนักเรียน	กิตติวดี บุญชื้อ และคณะ (2540) กองวิจัยการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (2535) อารีย์ พันธุ์มณี (2544) สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2521) สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544)
เอาใจใส่นักเรียน	กุหลาบ รัตนสังฆธรรม (2540) Stan (1989) Lindgren (1980)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ตัวแปร	แนวคิดและงานวิจัยที่สนับสนุน
คุณลักษณะของเพื่อน	
พฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม	กิติยวดี บุญชื้อ และคณะ (2540) อุมาพร ตรังคสมบัติ (2543) แพรวพรรณ พิเศษ (2543) สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2521) อารีย์ พันธุ์มณี (2544) วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) ประกอบ คูปรรัตน์ (2525) De Coster (1971) Boyd (1979)
คุณภาพการเรียนการสอน	
บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ	กิติยวดี บุญชื้อ และคณะ (2540) บุญชม ศรีสะอาด (2524)
บรรยากาศในชั้นเรียน	ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (1976) แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) Scarcella and Oxford (1992) พรรณี ชูชัย เจนจิต(2538) Kyriacou (1993)
กิจกรรมการเรียนการสอน	แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) Scarcella and Oxford (1992) ศุมิตรา อังกุลวัฒนา (2537) สุนน อมรวิวัฒน์ (2540) รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2544) พิมพ์ฤทธิ์ เทียงศักดิ์ (2544)
สื่อการเรียนการสอน	แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) Scarcella and Oxford (1992) ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) ธำรง บัวศรี (2532)
การวัดและประเมินผล	แนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) Scarcella and Oxford (1992) กรมวิชาการ (2544) Finocchiaro, Mary and Sydney (1983)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ตัวแปร	แนวคิดและงานวิจัยที่สนับสนุน
คุณลักษณะของผู้เรียน	
สุขภาพของนักเรียน	อุมพร ตรังคสมบัติ (2543) ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) กิตติวดี บุญชื้อและคณะ (2540)
พฤติกรรมการตั้งใจเรียน	กิตติวดี บุญชื้อและคณะ (2540) เอนก นรสาร (2546) ศรีนวล วรรณสุธี (2536) สุวิมล อุดรรัตน์ไพโร (2536) วิมลรัตน์ คล้ายเนียม (2536) มณู ดอนมอญ (2540)
อัตรานวัตกรรม	ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของ Rogers (1978) ทฤษฎีของการเรียนรู้ทางสังคม Bandura (1986) ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล Bandura (1986) กิตติวดี บุญชื้อและคณะ (2540) ปนัดดา โชติการณ (2544) สุรางค์ โค้วตระกูล (2541) บุญชม ศรีสะอาด (2524) Combs (1977) Comb and Snygg (1959)
ความรู้สึที่ดีต่อผู้อื่น	กิตติวดี บุญชื้อและคณะ (2540) จันทรรัตน์ วงศ์อารีย์สวัสดิ์ (2542) ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) ธาริณี เจียรวัฒนะ (2532) กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2535) แพรวพรรณ พิเศษ (2548)

ภาพที่ 8 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากตัวแปรหลัก: รูปแบบโครงสร้าง

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัยดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีน หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาแล้วที่ได้จากผลการสอนของครูผู้สอน และได้กำหนดขอบข่ายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่ใช้แนวคิดของ Bloom (1976) ซึ่งกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) และด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) โดยพิจารณาประเด็นด้านพุทธิพิสัย กล่าวคือ โดยการพิจารณาวัดผลจากคะแนนสอบหรือเกรดเฉลี่ย (Good, 1959: 7) ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา คือ 1) คุณลักษณะของครู 2) สภาพแวดล้อมทางครอบครัว 3) คุณลักษณะของเพื่อน 4) คุณภาพการเรียนการสอน และ 5) คุณลักษณะของนักเรียน

คุณลักษณะของครู ใช้ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของ Sullivan (1930: 112) ซึ่งได้กล่าวถึงการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูว่า การที่มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัย จึงทำให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลงพลังในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คือพลังที่แสดงออกถึงท่าทีที่คนเราปฏิบัติต่อกันและกัน เพราะคนเราปรารถนาที่ความพอใจ ความปลอดภัย และความอบอุ่น จึงมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ครูมีหน้าที่ในการสร้างบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียน บรรยากาศในชั้นเรียนควรมีลักษณะผ่อนคลายไม่ตึงเครียด ให้เด็กรู้สึกว่าเป็นสถานที่ปลอดภัยพยายามมองสถานการณ์ต่าง ๆ ตามที่เด็กมอง อย่าเห็นความกลัว ความวิตกกังวลของเด็กเป็นเรื่องไร้สาระ การสอนจึงไม่ควรบังคับให้เด็กต้องทำ แต่ควรให้มีบรรยากาศแห่งความอบอุ่น ปลอดภัย (พรรณี ช.เจนจิต, 2538: 253) นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาทฤษฎีและแนวความคิดอื่นๆ ประกอบดังนี้ ทฤษฎีการสร้าง ความรักและศรัทธา (Love and Respect) ในทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของกิตติวดี บุญเชื้อและคณะ (2540) แนวคิดของสันตนิยน์ ฉัตรคุปต์ (2544: 124-141) แนวคิด การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของ Scarcella and Oxford (1992) แนวคิดคุณลักษณะของครูที่ดีของ Sheffield (1974) รูปแบบการเรียนการสอนของ Hanischeger and Willey (1978) และสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2540) ซึ่งให้ความสำคัญของความสามารถครูผู้สอน กล่าวคือ ครูต้องมีทักษะในการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน การเลือกใช้คำพูดในด้านบวกที่เปี่ยมด้วยความเมตตา ความเห็นอกเห็นใจแก่นักเรียน

สภาพแวดล้อมทางครอบครัว ใช้แนวคิดของสันตนิยน์ ฉัตรคุปต์ (2544: 124-141) ซึ่งได้กล่าวว่า การที่ครอบครัวมีความอบอุ่น พ่อแม่ผู้ปกครองที่รักและเข้าใจ เอาใจใส่ต่อบุตร ตลอดจนผู้ปกครองรู้จักส่งเสริมความสามารถของบุตรต้องเข้าใจศักยภาพของบุตรและส่งเสริมตามความสามารถที่บุตรมี จะทำให้บุตรมีความสุขในการเรียนรู้และตั้งใจเรียน รวมทั้งศึกษาทฤษฎีและแนวความคิดอื่นๆ ประกอบ ได้แก่ Coleman *et al.* (1966) กิตติวดี บุญเชื้อ และคณะ (2540) กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2535) อารีย์ พันธุ์มณี (2544) และสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (1978)

คุณลักษณะของเพื่อน ใช้แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุขของกิตติวดี บุญเชื้อ และคณะ (2540) ซึ่งกล่าวถึงการดำรงรักย์ไมตรีจิต (Friendship) ที่ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมและมีสัญชาตญาณการอยู่ร่วมกันเป็นพวกเป็นหมู่ การที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมนั้น จะต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน ยอมรับฟังกันและกัน สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน จริงใจและให้เกียรติให้กำลังใจกันและกัน ดังนั้น คุณลักษณะของเพื่อนในกลุ่มจึงมีความสำคัญที่จะผลักดันให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวความคิดอื่นๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะของเพื่อน

ประกอบ ดังนี้ แนวคิดของแพรวพรรณ พิเศษ (2548) อุมพร ตรังคสมบัติ (2543) และสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2521)

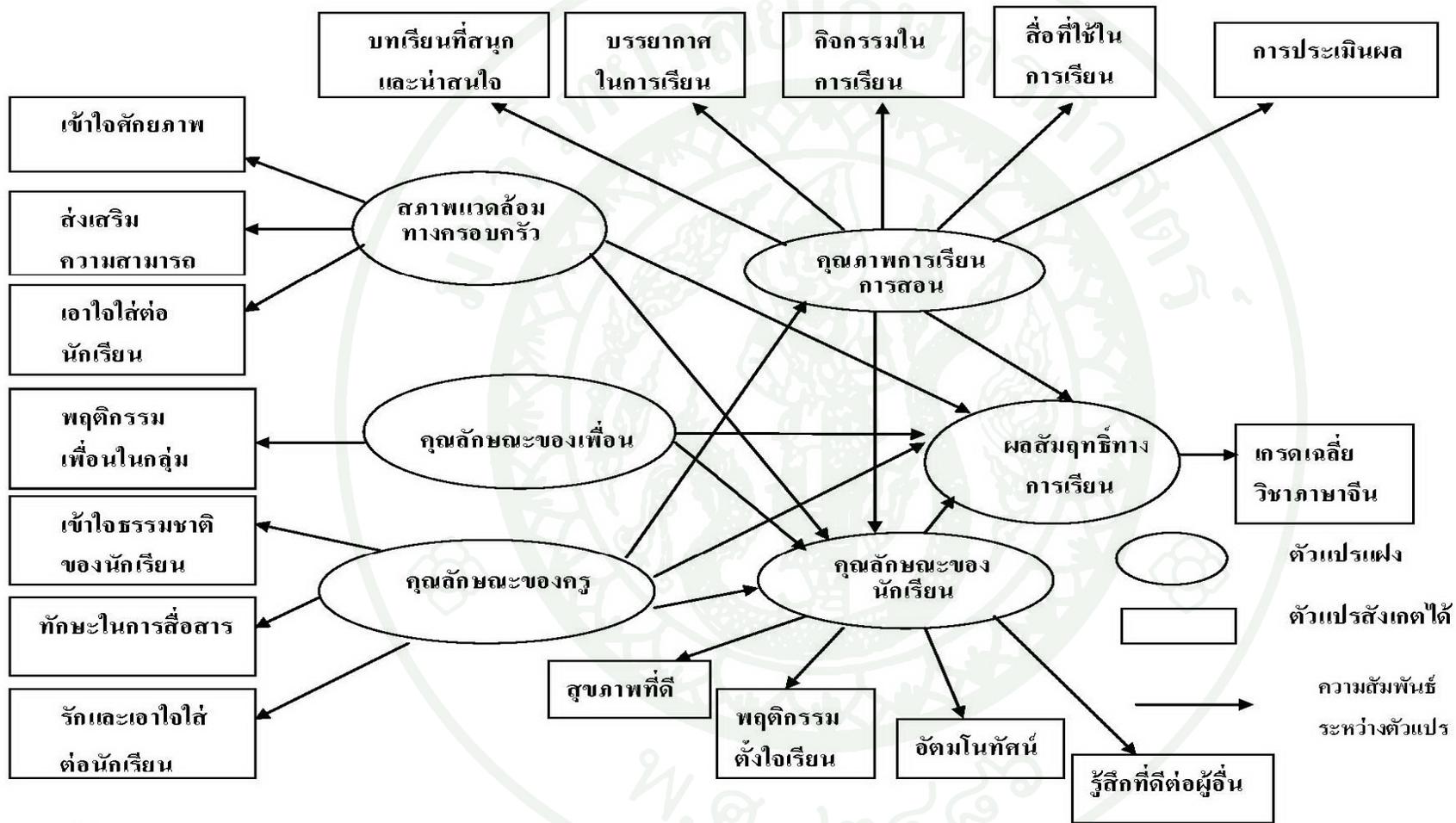
คุณภาพการเรียนการสอน ใช้แนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2524) ที่กล่าวถึง บทเรียนที่สนุก การที่เด็กได้เรียนบทเรียนที่สนุก แปลกใหม่และเร้าความสนใจนั้น จะทำให้เด็กได้รู้จักคิดและพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับ ขยายวงความคิดไปสู่ความรู้ใหม่ นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Scarcella and Oxford (1992) ที่ได้กล่าวถึงการสอนภาษาต่างประเทศที่ต้องคำนึงถึง

1. บรรยากาศในการเรียนการสอน หมายถึง การจัดบรรยากาศในการเรียนที่ผ่อนคลายแทรกอารมณ์ขัน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก สนับสนุนให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กระตุ้นให้เกิดการคิด
2. กิจกรรมในการเรียนการสอน หมายถึง มีกิจกรรมหลากหลาย สนุก ชวนให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียนนั้น ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ
3. สื่อที่ใช้ในการเรียน หมายถึง สื่อที่เหมาะสมกับบทเรียน ตรงตามจุดประสงค์ที่เรียน เร้าใจให้เกิดการเรียนรู้
4. การประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง การประเมินพัฒนาการของนักเรียนในภาพรวมมากกว่าจะพิจารณาจากผลการทดสอบทางวิชาการ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินผลตนเองด้วย เพื่อจะได้รับรู้จุดบกพร่องของตนเองและแก้ไข รวมทั้งศึกษาทฤษฎีและแนวความคิดอื่นๆ ประกอบ ได้แก่ ทฤษฎีคุณภาพการเรียนการสอนของ Bloom (1976) และ Kyriacou (1993)

คุณลักษณะของนักเรียน ใช้ทฤษฎีของการเรียนรู้ทางสังคมของเบนดูรา (Bandura, 1977: 191 – 215) ซึ่งมีความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของตนเองของบุคคลในการจัดการและบริหารพฤติกรรมในสถานการณ์ที่เขาเผชิญ โดยเชื่อว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างตัวแปร 3 ประการ คือ พฤติกรรม องค์ประกอบของบุคคลและองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม โดยองค์ประกอบทั้ง 3 นี้ต่างเป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน นั่นคือ ถ้าองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปก็จะมีผลให้องค์ประกอบอื่นๆ เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งได้สำเร็จหรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และทักษะที่บุคคลมีอยู่เพียงเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่าตนเองมีความสามารถในการกระทำดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งถ้าบุคคลที่มีความเชื่อในความสามารถของตนเองจะเกิดความมั่นใจ มีความเพียรพยายาม ไม่ท้อถอยและประสบผลสำเร็จในที่สุด นอกจากนี้ แนวคิดของกิตติวดี บุญชื้อ และคณะ (2540) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบมีความสุข โดยคุณลักษณะของผู้เรียนจะต้องมีสุขภาพที่แข็งแรง และมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น จึงจะผลักดันให้ผู้เรียนเกิดความสุขใน

การเรียนรู้และเรียนรู้ได้ดี นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดอื่นๆ ประกอบ ดังนี้
ทฤษฎีอ้อมโนทัศน์ของ Rogers (1978) ซึ่งกล่าวถึงการรับรู้ความสามารถของตน และแนวคิดของ
คันสนีย์ จัตรคุปต์ (2544) ธาริณี เจียรวัฒนะ (2532) กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2535)

ผลจากการศึกษาทฤษฎีงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปประเด็นสำคัญ
โดยผู้วิจัยคัดสรรตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉพาะตัวแปรที่สำคัญสอดคล้องกับ
ทฤษฎีที่ผู้วิจัยศึกษา อีกทั้งงานวิจัยอื่นๆ ที่สนับสนุนความสำคัญของตัวแปรเหล่านั้น ดังนั้น จาก
แนวทางที่ได้จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่างๆ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน สามารถนำมาสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรที่สำคัญ (Tentative
Model) ดังแสดงในภาพที่ 9

ภาพที่ 9 กรอบแนวคิดการวิจัย: แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในการวิจัย

1. คุณลักษณะของครู ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ

1.1 เข้าใจธรรมชาติของนักเรียน ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกัน ต้องให้กำลังใจและยอมรับในจุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน

1.2 ทักษะในการสื่อสาร ครูต้องมีความสามารถในการสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้

1.3 รักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน ครูต้องมีความรักและเอาใจใส่นักเรียนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

2. สภาพแวดล้อมทางครอบครัว ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ

2.1 เข้าใจศักยภาพของนักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครองควรเข้าใจในศักยภาพของนักเรียน รู้ความสามารถของบุตรหลานของตน

2.2 การส่งเสริมความสามารถของนักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครองควรให้ความสนใจในการส่งเสริมความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆ ที่นักเรียนสนใจหรือถนัด

2.3 เอาใจใส่นักเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครองควรเอาใจใส่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3. คุณลักษณะของเพื่อน มีตัวแปรเดียวคือ พฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่มที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้และเกื้อกูลกัน

4. คุณภาพการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ

4.1 บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ บทเรียนควรมีความน่าสนใจและมีความต่อเนื่อง

4.2 บรรยากาศในชั้นเรียน ควรเป็นบรรยากาศที่มีชีวิตชีวาและมีสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้

4.3 กิจกรรมในการเรียนการสอน ควรมีกิจกรรมที่น่าสนใจและดึงดูดให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียน

4.4 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน สื่อการสอนซึ่งเป็นพาหะที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

4.5 การประเมินผลการเรียนการสอน ต้องมีการวัดผลตามสภาพความเป็นจริง และวัดผลนักเรียนจากหลายด้าน

5. คุณลักษณะผู้เรียน ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ

5.1 สุขภาพของนักเรียน นักเรียนต้องมีความพร้อมทางด้านร่างกาย

5.2 พฤติกรรมความตั้งใจเรียน นักเรียนต้องเป็นผู้ที่ตั้งใจและกระตือรือร้น ตลอดจนความสนใจใฝ่เรียน

5.3 อึดทน โน้ทนัสน์ นักเรียนต้องเป็นผู้ที่ตระหนักในความสามารถและเชื่อในความสามารถของตนเอง

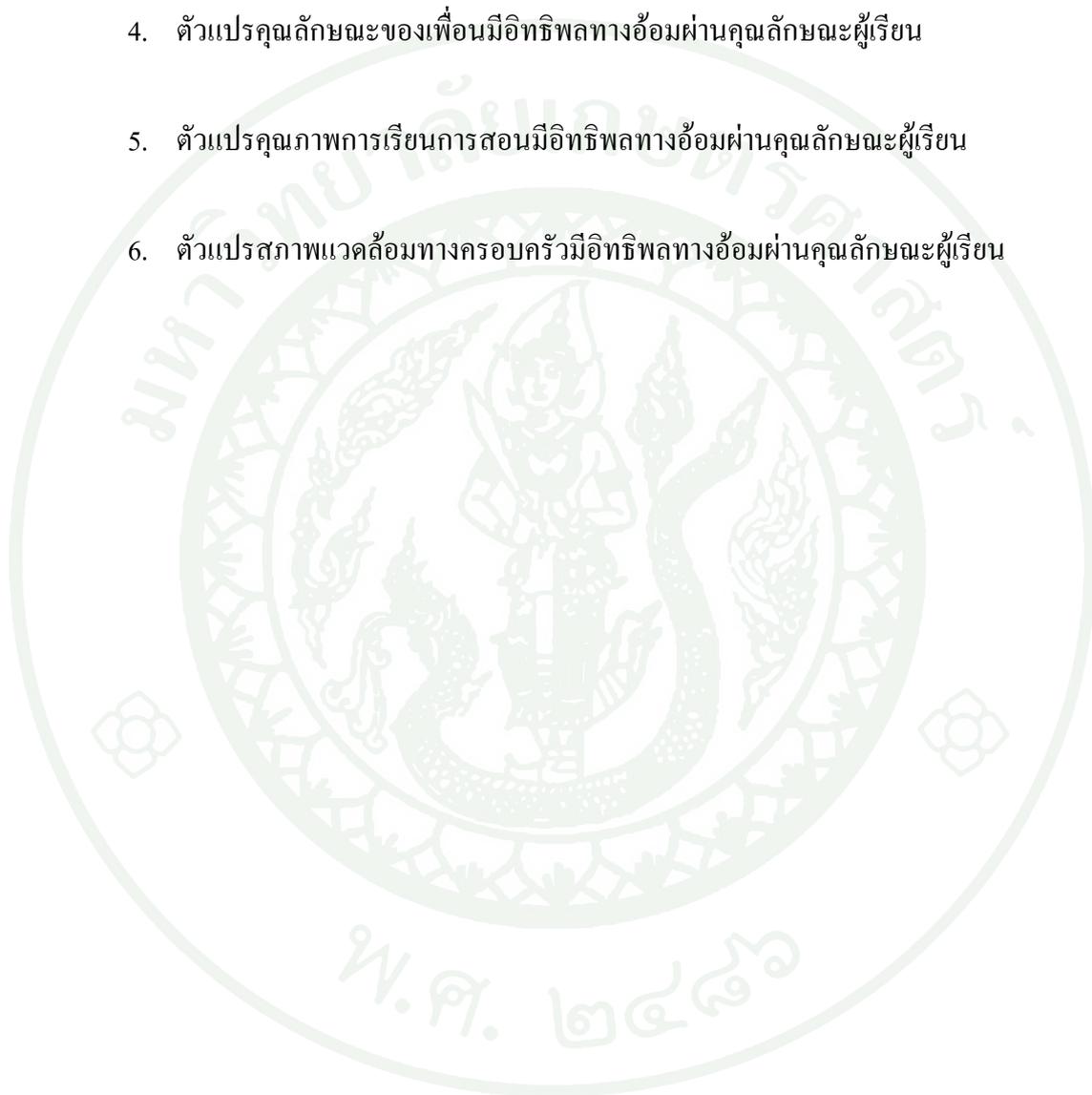
5.4 ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น นักเรียนต้องเป็นผู้ที่รู้สึกดีต่อผู้อื่น โดยเฉพาะครูและเพื่อนร่วมชั้นเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่มีความสุขในการเรียน

สมมติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิดดังกล่าว นำมาสู่การตั้งสมมติฐานในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนอาชีวศึกษาดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรคุณลักษณะครู สภาพแวดล้อมทางครอบครัว คุณลักษณะของเพื่อน คุณภาพการเรียนการสอน คุณลักษณะผู้เรียน มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

2. ตัวแปรคุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านคุณภาพการเรียนการสอน
3. ตัวแปรคุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านคุณลักษณะผู้เรียน
4. ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อนมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านคุณลักษณะผู้เรียน
5. ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านคุณลักษณะผู้เรียน
6. ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านคุณลักษณะผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) อีกทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อีกทั้งสร้างและทดสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสำหรับอธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โดยวางกรอบแนวคิดของการวิจัยในรูปแบบโครงสร้างเชิงเส้น ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

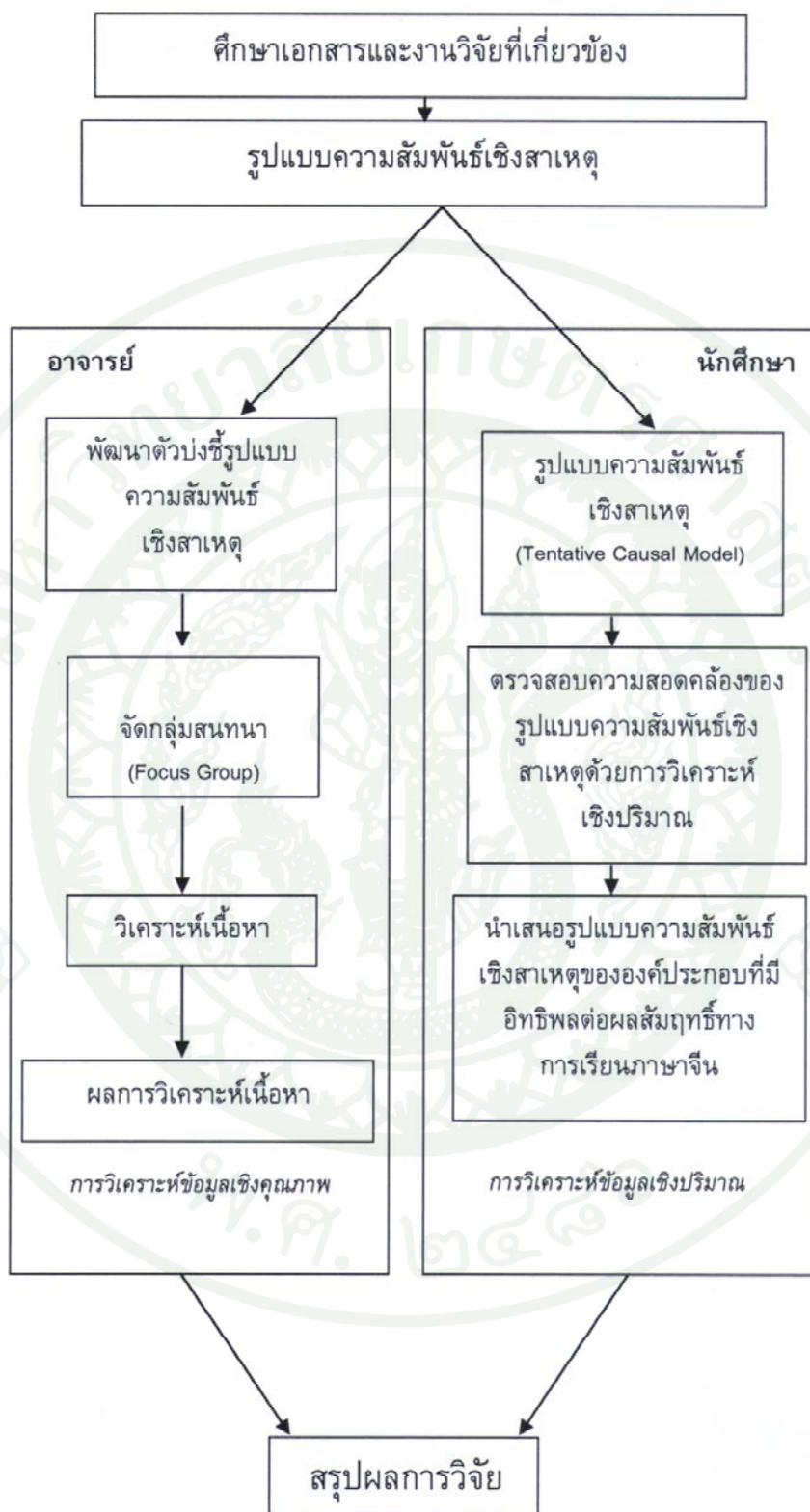
การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามสมมติฐานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางด้วยวิธีเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคกลุ่มสนทนา (Focus Group) ได้แก่ อาจารย์ภาษาจีนกลาง จากการสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Sampling

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีเชิงปริมาณ โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนอาชีวศึกษา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 2 จำนวน 436 คน โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้างด้วยโปรแกรม LISREL

จากขั้นตอนดังกล่าวสามารถเขียนแผนภาพกรอบดำเนินการวิจัยได้ดังนี้

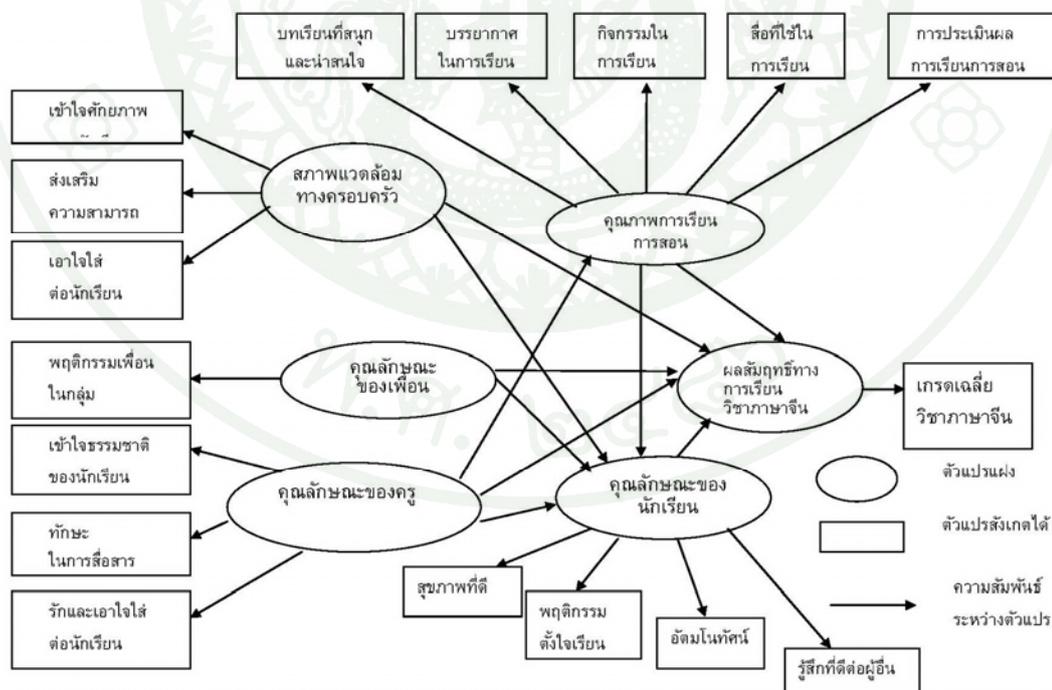

ภาพที่ 10 กรอบดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง (Tentative causal model) โดยผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางและตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สังเคราะห์แนวคิดและผลการวิจัยโดยพิจารณาเหตุผลและความเป็นไปได้ตามทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีน
3. สร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ซึ่งเป็นรูปแบบการวิจัยตามสมมติฐาน ประกอบด้วย ตัวแปรทั้งหมด 17 ตัวแปรดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 รูปแบบการวิจัยตามสมมติฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตัวบ่งชี้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนในระดับอาชีวศึกษาด้วยวิธีเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคกลุ่มสนทนา (Focus Group)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการพัฒนาแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา ได้แก่ อาจารย์ภาษาจีนกลางในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 50 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการพัฒนาแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนในระดับอาชีวศึกษา ได้แก่ อาจารย์สอนภาษาจีนกลาง จำนวน 22 แห่ง แห่งละ 1 คน และได้จากกลุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) จำนวน 8 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็นอาจารย์ที่สอนในสถาบันอาชีวศึกษา 2) มีประสบการณ์ในการสอนภาษาจีนอย่างน้อย 2 ปี 3) มีวุฒิศู 4) จบปริญญาตรีทางด้านภาษาจีน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ได้แก่ แนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนา มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแนวคำถาม
2. ผู้วิจัยกำหนดประเด็นแนวคำถามที่จะใช้ในการจัดกลุ่มสนทนาซึ่งประเด็นคำถาม มีดังนี้

ประเด็นคำถามกลุ่มสนทนาสำหรับอาจารย์ ผู้วิจัยนำแนวคิดที่ได้จากการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง มาตั้งเป็นประเด็นคำถามดังนี้

2.1 ในความคิดเห็นของท่าน “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง” ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง

2.2 ท่านคิดว่าบุคลากรกลุ่มใดที่มีบทบาทในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของผู้เรียน

2.3 ท่านคิดว่าคุณลักษณะของนักเรียนมีผลต่อการเรียนภาษาจีนกลางอย่างไร

2.4 ท่านคิดว่าการปฏิบัติงานสอนอย่างมีประสิทธิภาพควรมีลักษณะอย่างไร

2.5 ท่านคิดว่าคุณลักษณะของครู มีผลต่อการเรียนภาษาจีนกลางอย่างไร

2.6 การเรียนการสอนภาษาจีนกลางที่สัมฤทธิ์ผลควรมีลักษณะอย่างไร

2.7 สภาพแวดล้อมของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางอย่างไร

2.8 คุณลักษณะของเพื่อนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางอย่างไร

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยได้ศึกษานำร่อง (Pilot Study) ก่อนตัดสินใจกำหนดตัวแปรเชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้เทคนิคกลุ่มสนทนา (Focus Group) ซึ่งมี 3 ชั้น (Krueger, 1998: 49) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างมโนทัศน์ในการวิจัย (Conceptualization) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจและใช้เป็นข้อมูลในการตั้งประเด็นคำถาม ให้แก่ผู้เข้าร่วมสนทนา

ขั้นที่ 2 การดำเนินการ (Conducting) ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 การพัฒนาคำถาม (Developing the Questions) ในการตั้งประเด็นคำถามนั้น ผู้วิจัยนำแนวคิดที่ได้จากการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางมาตั้งเป็นประเด็นคำถาม โดยประเด็นการสนทนาสำหรับกลุ่มอาจารย์ ได้แก่ 1) คุณลักษณะของครู 2) สภาพแวดล้อมทางครอบครัว 3) คุณลักษณะของเพื่อน 4) คุณภาพการเรียนการสอน และ 5) คุณลักษณะของนักเรียน

ส่วนที่ 2 การสร้างทักษะในการสนทนา (Learning Interview Skills) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง นอกจากนี้ มีการทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของประเด็นคำถาม โดยนำประเด็นคำถามทั้งหมดให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบจากนั้น จึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความเที่ยงตรงตามที่ต้องการ

ส่วนที่ 3 การคัดเลือกผู้เข้าร่วมกลุ่ม (Selecting Group Participants) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้เข้าร่วม คือ อาจารย์ผู้สอนภาษาจีนกลาง จำนวน 8 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling)

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์และการรายงานผล (Analysis and Reporting) การดำเนินการวิจัยในขั้นนี้ ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 จัดดำเนินกลุ่มสนทนาตามหลักการสนทนา คือ การสร้างความคุ้นเคย ในหัวเรื่องการสนทนา การตั้งประเด็นคำถามตามเค้าโครง เริ่มสนทนาตามเนื้อหาและประเด็นคำถาม มีการจดบันทึกลงในแบบบันทึกและการบันทึกด้วยแถบเสียง (วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และ โยธิน แสงวดี, 2531 และ สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์, 2549: 111)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำบันทึกข้อความที่ได้จากกลุ่มสนทนามาวิเคราะห์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการรวบรวมและแยกตามประเด็นที่ต้องการ ในกรอบที่กำหนดไว้แล้วนับความถี่ สรุปเนื้อหา

ส่วนที่ 3 การนำเสนอรายงาน เมื่อได้ข้อสรุปเนื้อหาในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางแล้ว ผู้วิจัยนำข้อสรุปเนื้อหามาสับสนุนรูปแบบตามสมมติฐาน ทำให้ได้รูปแบบตามสมมติฐานที่สมบูรณ์ขึ้น ตลอดจนนำมาสนับสนุนการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีเชิงปริมาณ

ประชากร

นักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 2 จำนวน 1,434 คน

กลุ่มตัวอย่าง

การประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

พิจารณาจากลักษณะข้อมูลในการวิจัย ซึ่งต้องใช้การวิเคราะห์รูปแบบสมการ โครงสร้าง โดยใช้สถิติไค-สแควร์ เป็นค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างรูปแบบตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงจำเป็นต้องกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับการใช้สถิติวิเคราะห์ตามเหตุผลต่อไปนี้

1. การศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรพหุนาม (Multivariate Analysis) Steven (1986) ได้เสนอว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ควรมีประมาณ 20 หน่วยต่อตัวแปรต้นที่เป็นตัวทำนายหนึ่งตัวแปร ในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อรวมตัวแปรต้นทั้งหมดจะมี 16 ตัวแปร ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จึงควรมีอย่างน้อย 320 หน่วย

2. การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง หรือ โมเดลลิสเรล (Linear Structure Relationship Model or LISREL Model) โดยใช้สถิติไค-สแควร์ แสดงความพอดี (Goodness-of-fit) ระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งนักสถิติส่วนใหญ่กำหนดไว้ว่า ควรใช้กลุ่มตัวอย่างขนาด 100 ถึง 200 หน่วยได้ (Tanaka, 1987: 134-146; Mash, Balla and McDonald, 1988: 391-410) นอกจากนี้ Hair *et al.* (1995) ได้แนะนำให้ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมที่ 200 หน่วยเป็นอย่างน้อย

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้เหมาะสมสอดคล้องตามเหตุผลดังกล่าวและคำนึงถึงความเชื่อถือได้ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการวิจัยครั้งนี้ ควรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 436 หน่วยตามข้อเสนอแนะของสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2549: 44) ที่กล่าวว่า ยังมีตัวแปรในรูปแบบมากเท่าใด ความต้องการเรื่องขนาดตัวอย่างก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2554 รวมจำนวน 436 คน โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Stratified Proportional Sampling) รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. สํารวจรายชื่อโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่มีการเรียนการสอนภาษาจีนกลาง ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 22 แห่ง โดยใช้ข้อมูลจาก สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

2. เลือกนักเรียนจากแต่ละโรงเรียน โดยการสุ่มสัดส่วน เพื่อให้ได้จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 436 คน ดังนี้

ตารางที่ 7 การสุ่มตัวอย่างนักเรียนจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอน
ภาษาจีนกลาง

ลำดับ	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	จรัสสินทวงศ์บริหารธุรกิจ	20	6
2	เจริญพัฒนาบริหารธุรกิจ	70	21
3	เซนต์จอห์นเทคโนโลยี	25	8
4	ตั้งตรงจิตรพณิชยการ	215	65
5	เทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ	250	76
6	เทคนิคพณิชยการเจ้าพระยา	120	36
7	ไทยบริหารธุรกิจกรุงเทพและพณิชยการ	15	5
8	พณิชยการรัชรินทร์	25	8
9	พณิชยการภาษานุสรณ์	200	61
10	พณิชยการราชดำเนิน-ชนบุรี	30	9
11	พณิชยการสยาม	25	8
12	พณิชยการสุโขทัย	30	9
13	พณิชยการเอเชีย	50	15
14	พณิชยการสามเสน	20	6
15	พระนครพณิชยการ	6	2
16	วิมลพณิชยการ ศรีย่าน	25	8
17	ศรีวิกรม์ บริหารธุรกิจ	20	6
18	สันติราษฎร์บริหารธุรกิจ	90	26
19	สารสาสน์บริหารธุรกิจกนกอนุสรณ์	22	7
20	สารสาสน์โปลีเทคนิค	22	7
21	อรรถวิทย์พณิชยการ	50	15
22	อัสสัมชัญพณิชยการ	104	32
	รวม	1,434	436

เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน รวมกันไว้ในแบบสอบถามชุดเดียวกัน แล้วแบ่งเป็นตอนๆ เพื่อสะดวกในการตอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบ แบบสอบถามตอนที่ 1 นี้ มี 7 ข้อให้ผู้ตอบระบุ เพศ อายุ สาขาวิชา สถาบันที่ศึกษาอยู่ ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนกลาง เกรดเฉลี่ยรวมทุกวิชา ในภาคเรียนที่ผ่านมา และ เกรดเฉลี่ยวิชาภาษาจีนกลางในภาคเรียนที่ผ่านมา

ข้อมูลที่ได้จากตอนที่ 1 นี้ นำไปใช้เพื่อการจัดกลุ่มและเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ในการลงรหัสตัวแปร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

แบบสอบถามตอนที่ 2 ต้องการวัดการรับรู้ปัจจัยด้านตัวแปรทำนาย ได้แก่ 1) คุณภาพ การเรียนการสอน 2) คุณลักษณะของนักเรียน 3) คุณลักษณะของครู 4) คุณลักษณะของเพื่อน 5) สภาพแวดล้อมทางครอบครัว 6) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็น มาตรวัดเป็นแบบ Likert มี 5 ระดับ จากน้อยที่สุด (1) ไปถึงมากที่สุด (5)

การแปลความหมาย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ เกณฑ์ของ Best, 1978 (สุวรรณ, 2549: 120) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับการรับรู้ในด้านนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับการรับรู้ในด้านนั้นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับการรับรู้ในด้านนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับการรับรู้ในด้านนั้นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับการรับรู้ในด้านนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบวัดทุกตัวแปรพร้อมทั้งดำเนินการพัฒนาปรับปรุงตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ได้แก่ 1) คุณลักษณะของครู 2) สภาพแวดล้อมทางครอบครัว 3) คุณลักษณะของเพื่อน 4) คุณภาพการเรียนการสอน 5) คุณลักษณะนักเรียน 6) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามา กำหนดกรอบแนวคิด (Framework) เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง
2. นำข้อมูลที่ได้จากกรอบแนวคิด (Framework) สร้างข้อคำถามตามกระบวนการสร้างเครื่องมือ
3. นำเสนอเครื่องมือวิจัยฉบับร่างต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) นำข้อคิดเห็นจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงและเรียบเรียงเป็นแบบสอบถามสำหรับใช้ในการวิจัย
4. ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบปรับปรุงเครื่องมือวิจัยตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำเครื่องมือวิจัยที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจและคำนวณค่าตัวแปร พร้อมปรับปรุงสำนวนภาษา ปรับจำนวนข้อคำถามให้เหมาะสม
7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขมาปรับปรุง จึงดำเนินการจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

คุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เป็นมาตรวัดตัวแปรมาคำนวณหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยมาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยตรวจสอบความตรงเฉพาะหน้า (Face Validity) ของเครื่องมือเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Alpha-Coefficient) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าความเชื่อมั่นในแต่ละด้านและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

วิธีดำเนินการ

นำแบบสอบถามไปสอบถามนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ที่เรียนภาษาจีนกลางในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 436 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL 8.54

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากหัวหน้าภาคอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.) หรือผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยไปยังผู้อำนวยการสำนักวิจัยของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่สุ่มเลือกตัวอย่างไว้ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามให้ผู้เกี่ยวข้องของหน่วยงานนั้นๆ ด้วยตนเองและกำหนดวันรับแบบสอบถามกลับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เป็นมาตรวัดตัวแปรมาคำนวณหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย และวิเคราะห์ลักษณะการกระจายของตัวแปรทั้งหมด โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นรายคู่ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรทั้งหมด โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในรูปเมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix) อีกทั้งทดสอบนัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว
3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝง
4. ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) และศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของตัวแปรแต่ละตัวในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง ด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป
2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝง

4. การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างคุณลักษณะของครู สภาพแวดล้อมทางครอบครัว คุณลักษณะของเพื่อน คุณภาพการเรียนการสอน และคุณลักษณะของนักเรียน ตามทฤษฎีและสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์จากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ทางสถิติสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้น

บทที่ 4

ผลและข้อวิจารณ์

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดในการวิจัยที่กำหนดไว้เพื่อตอบวัตถุประสงค์ โดยนำเสนอผลตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากกลุ่มสนทนา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝง

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลและการทำความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมายที่ใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรในการนำเสนอ ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนค่าสถิติ

$\bar{X}$	หมายถึง ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
C.V	หมายถึง สัมประสิทธิ์การกระจาย
S.D.	หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Sk	หมายถึง ค่าความเบ้
Ku	หมายถึง ค่าความโด่ง
χ^2	หมายถึง ค่าสถิติไค-สแควร์ ที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความถ่วงถ่วงมีค่าเป็นศูนย์หรือรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
R^2	หมายถึง สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Coefficient of Determination)
GFI	หมายถึง ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	หมายถึง ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMR	หมายถึง ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (Root Mean Square Residual)
TE	หมายถึง อิทธิพลรวม (Total Effect)
IE	หมายถึง อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)
DE	หมายถึง อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)
RMSEA	หมายถึง ค่าที่แสดงความไม่เหมาะสมของโมเดล (Root Mean Square Error of Approximation)

สัญลักษณ์ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

FAMILY	หมายถึง ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางครอบครัว
FRIEND	หมายถึง ตัวแปรแฝงคุณลักษณะของเพื่อน
TEACHER	หมายถึง ตัวแปรแฝงคุณลักษณะของครู
ACH	หมายถึง ตัวแปรแฝงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง
QT	หมายถึง ตัวแปรแฝงคุณภาพการเรียนการสอน
STUDENT	หมายถึง ตัวแปรแฝงคุณลักษณะของนักเรียน
X1	หมายถึง ตัวแปรเข้าใจศักยภาพของนักเรียน
X2	หมายถึง ตัวแปรส่งเสริมความสามารถของนักเรียน
X3	หมายถึง ตัวแปรเอาใจใส่ต่อนักเรียน
X4	หมายถึง ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อนในกลุ่ม

X5	หมายถึง ตัวแปรเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน
X6	หมายถึง ตัวแปรทักษะในการสื่อสาร
X7	หมายถึง ตัวแปรรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน
Y1	หมายถึง ตัวแปรบทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ
Y2	หมายถึง ตัวแปรบรรยากาศในการเรียนการสอน
Y3	หมายถึง ตัวแปรกิจกรรมในการเรียนการสอน
Y4	หมายถึง ตัวแปรสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน
Y5	หมายถึง ตัวแปรประเมินผลการเรียนการสอน
Y6	หมายถึง ตัวแปรสุขภาพของนักเรียน
Y7	หมายถึง ตัวแปรพฤติกรรมความตั้งใจเรียน
Y8	หมายถึง ตัวแปรอัตมโนทัศน์ของนักเรียน
Y9	หมายถึง ตัวแปรรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น
Y10	หมายถึง ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาจีนกลาง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากกลุ่มสนทนา

การศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาโดยใช้เทคนิคกลุ่มสนทนา (Focus Group) โดยคัดเลือกผู้เข้าร่วมได้แก่ กลุ่มอาจารย์จำนวน 8 คน (Kitzinger, 1995: 301) ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้มาจัดสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2554 เวลา 13.00-16.00 น. ณ ห้อง 401 ภาควิชาชีวศึกษา ชั้น 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน โดยประเด็นที่นำมาสนทนา มี 8 ประเด็นดังนี้ 1) ปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง 2) บุคลากรที่มีบทบาทในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียน 3) คุณลักษณะของครูที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีนกลาง 4) ลักษณะการปฏิบัติงานสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 5) คุณลักษณะของครูที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีนกลาง 6) ลักษณะการเรียนการสอนภาษาจีนกลางที่สัมฤทธิ์ผล 7) ความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมของครอบครัวที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง 8) ลักษณะของเพื่อนที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง การจัดกลุ่มสนทนาครั้งนี้ ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนา กล่าวคือ ผู้วิจัยเป็นผู้เปิดประเด็นในการสนทนา กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมสนทนาทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนควบคุมการสนทนาให้เป็นไปในทิศทางที่กำหนด และสรุปประเด็นความสำคัญที่ได้จากการสนทนา รายละเอียดการสนทนาสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง กลุ่มสนทนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางขึ้นอยู่กับ 1) คุณลักษณะของนักเรียนที่มีความกระตือรือร้นเอาใจใส่ เห็นคุณค่า และประโยชน์ของการนำภาษาจีนกลางไปใช้ในชีวิตประจำวัน 2) คุณลักษณะของครูที่ใส่ใจและมีเทคนิคการสอน 3) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น สื่ออุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการเรียน การสอน ตลอดจนสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนของทางโรงเรียน เช่น ห้อง sound lab ห้องสมุด ฯลฯ กลุ่มสนทนาได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางไว้ดังนี้

ผู้วิจัย : “ท่านคิดว่า ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนคะ?”

ครูศุภจิภา : “ตัวนักเรียนต้องมีความตั้งใจเรียน กระตือรือร้น ใฝ่ใจในการเรียน จะทำให้นักเรียนได้รับผลการเรียนดีแน่นอน”

ครู Deng Yuhua : “นักเรียนที่มีสติปัญญาดี ใฝ่ดี ก็มักจะเรียนได้ดี”

ครูยุวนิตย์ : “ครูเป็นบุคคลสำคัญในการนำพาให้ลูกศิษย์อยากรู้ อยากเรียน”

ครู Li Jingxian : “ครูต้องเป็นผู้ที่มีเทคนิคการสอน นักเรียนจะอยากเรียนอยากรู้”

ครู Pan Bihong : “โรงเรียนต้องจัดสภาพแวดล้อมให้มีอุปกรณ์ในการเรียนการสอนที่ครบครันและทันสมัย เช่น ห้องสมุดภาษาจีน ห้องฟังเทป ฟังเพลง”

2. บุคลากรที่มีบทบาทต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนกลุ่มสนทนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลากรที่มีบทบาทต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียน ดังนี้ 1) ครูผู้สอนภาษาจีน 2) นักเรียน 3) ผู้ปกครอง 4) ชุมชน 5) ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสนทนาได้กล่าวเกี่ยวกับบุคลากรที่มีบทบาทในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนไว้ดังนี้

ผู้วิจัย : “ท่านคิดว่าบุคลากรกลุ่มใดมีบทบาทและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนของนักเรียนคะ?”

ครูมิรัชย์ : “ก่อนอื่น น่าจะเป็นครูจีนที่จะต้องมีความรับผิดชอบ พัฒนาให้หลักสูตรภาษาจีนน่าสนใจ”

ครู Li Jingxian : “ครูจีนต้องช่วยกันพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย พัฒนาเทคนิควิธีการสอนให้เข้าใจให้นักเรียนอยากเรียน”

ครู Pan Bihong : “ผู้ปกครองควรเอาใจใส่ดูแลนักเรียน สอบถามเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเรียน”

ครูศุจิภา : “ผู้เรียนสำคัญมากที่สุด ผู้เรียนที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนมักเรียนได้ดี”

ครู Deng Yuhua : “ชุมชนมีส่วนร่วมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เร็วขึ้น อย่างเช่นชุมชนแถวเขาวราช มีการใช้ภาษาจีน ก็ทำให้เยาวชนได้ฝึกฝนเกิดทักษะการฟัง”

ครู Li Dezhong : “ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดนโยบายชัดเจนในการพัฒนาการสอนภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง”

3. คุณลักษณะของนักเรียนที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสนทนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้ 1) ความขยันและอดทน 2) ความตั้งใจเรียน 3) การมีเป้าหมาย 4) ความกล้าแสดงออก 5) พรสวรรค์ทางภาษากลุ่มสนทนาได้กล่าวเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีนกลางไว้ดังนี้

ผู้วิจัย : “คุณลักษณะของนักเรียนควรเป็นอย่างไรจึงจะทำให้เขาเรียนภาษาจีนได้ดี?”

ครูมีชัย : “ต้องขยัน อดทน ไม่ท้อแท้ เมื่อเจอบทเรียนที่ยากขึ้น”

ครูศุจิภา : “สำคัญที่นักเรียนต้องขยันท่องศัพท์และบททวน”

ครู Li Dezhong : “นักเรียนต้องตั้งใจเข้าเรียนทุกครั้ง ไม่ขาด หนีเรียน”

ครู Pan Bihong : “นักเรียนที่เรียนได้ดี มักมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการนำภาษาจีนไปใช้ในการทำงานหรือการเรียนต่อ”

ครู Deng Yuhua : “นักเรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศ ต้องมีความกล้าแสดงออก กล้าพูดคุยโดยไม่กลัวผิด และไม่เคอะเขิน”

ครู Li Jingxian : “นักเรียนที่มีพรสวรรค์ทางภาษาจะทำให้พวกเขาเรียนรู้ได้ไวขึ้น”

4. ลักษณะการปฏิบัติงานสอนอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มสนทนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการปฏิบัติงานสอนอย่างมีประสิทธิภาพดังนี้ 1) ครูผู้สอนต้องมีเทคนิควิธีการถ่ายทอดที่ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ 2) ครูต้องมีการวางแผนการสอนมาอย่างดี 3) ครูใช้สื่อการสอนเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น 4) ครูฝึกทักษะและย้ำบทเรียนเสมอ 5) ครูมีบุคลิกภาพภายนอกที่ดี น่าเชื่อถือ กลุ่มสนทนาได้กล่าวเกี่ยวกับลักษณะการปฏิบัติงานสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ไว้ดังนี้

ผู้วิจัย : “ครูต้องปฏิบัติการสอนอย่างไรจึงกล่าวได้ว่าเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ?”

ครู Li Jingxian : “ครูต้องมีเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ๆ”

ครูมิซึ : “ครูต้องสื่อสารได้ดี พูด ฟังเข้าใจง่าย”

ครูยูนิตซ์ : “ครูได้วางแผนการสอนและปฏิบัติตามแผนการสอนที่ตนเองได้เตรียมไว้”

ครูวีระยุทธ : “ครูต้องใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ บัตรคำที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ง่าย เข้าใจได้ง่ายขึ้น”

ครูศุจิภา : “ครูต้องคอยทบทวนบทเรียนที่สอนไปแล้ว เพราะนักเรียนมักลืมในสิ่งที่ครูได้สอนไปแล้ว”

ครู Deng Yuhua : “บุคลิกของครูภายนอกและภายในของครูก็ส่งผลให้นักเรียนเชื่อถือ เชื่อใจและส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน”

5. คุณลักษณะของครูที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีนกลาง กลุ่มสนทนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีนกลางดังนี้ 1) ครูควรเอาใจใส่นักเรียน 2) เป็นแบบอย่างที่น่าเชื่อถือกับนักเรียน 3) สร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียน กลุ่มสนทนาได้กล่าวเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีนกลาง ไว้ดังนี้

ผู้วิจัย : “คุณลักษณะของครูที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนควรเป็นอย่างไรคะ?”

ครูศุจิภา : “ครูควรเอาใจใส่นักเรียน รู้จุดอ่อน จุดแข็งของนักเรียนแต่ละคน”

ครู Deng Yuhua : “ครูควรสอนแบบมีอาชีพ อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย”

ครู Pan Bihong : “ครูควรทำให้นักเรียนรู้สึกชื่นชมและรักครู”

ครู Li Jingxian : “ครูควรเป็นตัวแบบที่มีความรู้ดี สอนเนื้อหาถูกต้อง”

ครูวีระยุทธ : “ครูควรสร้างแรงจูงใจในการเรียน โดยการให้กำลังใจและให้รางวัลกับนักเรียนที่มีผลการเรียนดี”

6. ลักษณะการเรียนการสอนภาษาจีนกลางที่สัมฤทธิ์ผล กลุ่มสนทนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการเรียนการสอนภาษาจีนกลางที่สัมฤทธิ์ผลดังนี้ 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการฟัง พูด อ่านเขียนภาษาจีน 2) นักเรียนสามารถนำความรู้ภาษาจีนที่ได้รับจากห้องเรียนไปใช้ นอกห้องเรียนและในชีวิตประจำวันได้ 3) ผู้เรียนได้รับผลการประเมินที่ดี (มีคะแนนสูง) 4) นักเรียนสามารถหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองได้ กลุ่มสนทนาได้กล่าวเกี่ยวกับลักษณะการเรียนการสอนภาษาจีนกลางที่สัมฤทธิ์ผล ไว้ดังนี้

ผู้วิจัย : “ท่านคิดว่าการเรียนการสอนภาษาจีนที่สัมฤทธิ์ผลเป็นอย่างไร?”

ครู Li Dezhong : “ผู้เรียนสามารถ ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาจีนได้”

ครู Li Jingxian : “เจอกับคนจีนแล้วสามารถสื่อสารพูดคุยด้วยได้”

ครู Deng Yuhua : “ผู้เรียนต้องได้คะแนนดีเกรด 3-4”

ครูศุจิภา : “ผู้เรียนได้คะแนนสูงสม่ำเสมอทั้งคะแนนเก็บ และคะแนนสอบกลางภาค ปลายภาค”

ครูยุวณิษฐ์ : “ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาภาษาจีน อย่างเช่น การศึกษาคำศัพท์จากเพลง การใช้พจนานุกรม การดูข่าวภาษาจีนทางโทรทัศน์ ฯลฯ”

7. ความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมของครอบครัวที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง กลุ่มสนทนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมของครอบครัวที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางดังนี้ 1) ครอบครัวเป็นส่วนสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียน 2) สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวจะเอื้อต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาและใช้ภาษาจริงในประเทศจีนได้ นอกจากนั้น ผู้เข้าร่วมสนทนา บางท่านมีความเห็นว่าครอบครัวไม่ได้มีส่วนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีน กลุ่มสนทนาได้กล่าวเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมของครอบครัวที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ไว้ดังนี้

ผู้วิจัย : “ท่านคิดว่าสภาพแวดล้อมทางครอบครัวมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างไร?”

ครูวิระยุทธ : “ครอบครัวควรมีส่วนร่วมสนับสนุนให้นักเรียนตั้งใจเรียนมีความรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย”

ครูมิชัย : “ครอบครัวมีส่วนทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาจีน”

ครูยุวณิษฐ์ : “ครอบครัวที่มีฐานะดี จะส่งเสริมให้เด็กได้ไปเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น ได้ไปเรียนพิเศษ หรือได้ไปเรียนซัมเมอร์ในประเทศจีน”

ครู Li Jingxian : “ครอบครัวอาจไม่มีส่วนในผลสัมฤทธิ์มาก เพราะนักเรียนจะตามเพื่อนและมีความคิดของตนเองมากกว่าฟังผู้ใหญ่”

8. ลักษณะของเพื่อนที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง กลุ่มสนทนามีความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของเพื่อนที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางดังนี้ 1) เพื่อนมีความสำคัญต่อผลการเรียนของนักเรียน เนื่องจาก นักเรียนส่วนใหญ่ที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ตั้งใจเรียน นักเรียนก็จะตั้งใจเรียน ในขณะที่เดียวกันถ้านักเรียนอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ไม่ตั้งใจเรียน นักเรียนมีแนวโน้มที่จะไม่ตั้งใจเรียน 2) เพื่อนที่นิสัยดีมักจะผลักดันให้นักเรียนเข้า

เรียนและรับผิดชอบ กลุ่มสนทนาได้กล่าวเกี่ยวกับลักษณะของเพื่อนที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ไว้ดังนี้

ผู้วิจัย : “ท่านคิดว่าลักษณะของเพื่อนมีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างไร?”

ครูศุจิภา : “มีส่วนเพราะเด็กบางคนเรียนไม่เก่งแต่มีเพื่อนดี สังคมดี ก็เลยพากันไปทบทวนบทเรียน อ่านหนังสือในห้องสมุด ก็มีส่วนทำให้ผลการเรียนของเด็กดีขึ้น”

ครูยุวณิษฐ์ : “นักเรียนส่วนใหญ่จะเกาะกลุ่ม คือ ตามเพื่อน กลุ่มเรียนก็จะเรียนกลุ่มเล่น ก็จะไม่เรียนตามๆ กันไป”

ครู Deng Yuhua : “การเลือกกลุ่มเพื่อนมีส่วนสำคัญ ได้กลุ่มเพื่อนดีนักเรียนก็จะเรียนได้ดี พากันไป ถ้าได้กลุ่มเพื่อนที่ชอบโดดเรียน ก็จะพากันโดดเรียน”

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผลการแจกแจงความถี่และร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
(n = 436)			
เพศ			
	ชาย	119	27.3
	หญิง	317	72.7
อายุ			
	16-17 ปี	308	70.6
	18-19 ปี	128	29.4
สาขาวิชา			
	พาณิชยกรรม	275	63.1
	บริหารธุรกิจ	80	18.3
	การโรงแรมและการท่องเที่ยว	26	6.0
	บริหารจัดการ	55	12.6

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n = 436)		
สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาจีนกลาง		
น้อยกว่า 1 ปี	55	12.6
1-2 ปี	311	71.3
มากกว่า 2 ปี - 3 ปี	70	16.1
เกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมา		
ต่ำกว่า 2.00	65	14.9
2.01-2.50	65	14.9
2.51-3.00	80	18.3
3.01-3.50	108	24.8
3.51-4.00	118	27.1
เกรดวิชาภาษาจีนกลางในภาคเรียนที่ผ่านมา		
ต่ำกว่า 2.00	38	8.7
2.01-2.50	107	24.6
2.51-3.00	109	25.0
3.01-3.50	90	20.6
3.51-4.00	92	21.1

จากตารางที่ 8 นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.7 มีช่วงอายุ 16-17 ปี ร้อยละ 70.6 ศึกษาในสาขาพาณิชยกรรมมากที่สุด ร้อยละ 63.1 รองลงมาคือ สาขาบริหารธุรกิจ ร้อยละ 18.3 มีประสบการณ์เรียนรู้ภาษาจีนกลาง 1-2 ปีมากที่สุด ร้อยละ 71.3 มีเกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมา 3.51-4.00 มากที่สุด ร้อยละ 27.1 และมีเกรดวิชาภาษาจีนกลางในภาคเรียนที่ผ่านมา 2.51-3.00 มากที่สุด ร้อยละ 25.0

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ เพื่อบรรยายลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ของรูปแบบเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สัมประสิทธิ์การกระจาย (CV) ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปรสังเกตได้	$\bar{X}$	S.D.	CV	Sk	Ku
(n = 436)					
ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางครอบครัว					
เข้าใจศักยภาพของนักเรียน	4.27	.76	.18	-.85	.70
ส่งเสริมความสามารถของนักเรียน	3.91	.80	.21	-.48	.17
เอาใจใส่นักเรียน	4.12	.90	.22	-1.17	1.65
ตัวแปรแฝงคุณลักษณะของเพื่อน					
พฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม	2.89	1.35	.47	.02	-1.25
ตัวแปรแฝงคุณลักษณะของครู					
เข้าใจธรรมชาติของนักเรียน	4.20	.83	.20	-1.24	2.09
มีทักษะการสื่อสาร	4.21	.81	.19	-.95	.72
รักและเอาใจใส่นักเรียน	4.15	.77	.18	-.69	.50
ตัวแปรแฝงคุณภาพการเรียนการสอน					
บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ	4.17	.78	.19	-1.03	1.98
บรรยากาศในการเรียนการสอน	4.19	.76	.18	-1.02	2.14
กิจกรรมในการเรียนการสอน	4.16	.81	.20	-1.09	2.07
สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน	3.98	.90	.22	-.98	1.40
การประเมินผลการเรียนการสอน	4.09	.86	.21	-.91	1.05

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n = 436)

ตัวแปรสังเกตได้	$\bar{X}$	S.D.	CV	Sk	Ku
ตัวแปรแฝงคุณลักษณะของนักเรียน					
สุขภาพของนักเรียน	3.72	.94	.25	-.55	.25
พฤติกรรมความตั้งใจเรียน	4.22	.77	.18	-.80	.57
อัธมโนทัศน์	3.82	.99	.26	-.83	.67
ความรู้สึที่ดีต่อผู้อื่น	4.12	.85	.21	-.92	.99
ตัวแปรแฝงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง					
เกรดเฉลี่ย	4.06	.77	.19	-.67	.55

จากตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละกลุ่มตัวแปรแฝง สามารถพิจารณาในแต่ละตัวแปรได้ดังนี้

ตัวแปรแฝงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ คือ เกรดเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ตัวแปรแฝงลักษณะของครู พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ คือ ทักษะในการสื่อสาร เข้าใจธรรมชาติของนักเรียน รักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 4.20 และ 4.15 ตามลำดับ แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ต่อการแสดงออกของครูด้านทักษะการสื่อสารมากที่สุด

ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางครอบครัว พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ คือ เข้าใจศักยภาพของนักเรียน เอาใจใส่นักเรียน และส่งเสริมความสามารถของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 4.12 3.91 ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ต่อการแสดงออกของพ่อแม่ในด้านเข้าใจศักยภาพของนักเรียนมากที่สุด

ตัวแปรแฝงคุณลักษณะของเพื่อน พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ คือ พฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 แสดงว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้พฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่มในระดับปานกลาง

ตัวแปรแฝงคุณภาพการเรียนการสอน พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ คือ บรรยากาศในการเรียน การสอน บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ กิจกรรมในการเรียนการสอน การประเมินผล และสื่อที่ใช้ ในการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 4.17 4.16 4.09 3.98 ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับคุณภาพการเรียนการสอนด้านบรรยากาศในการเรียนการสอนมากที่สุด

ตัวแปรแฝงคุณลักษณะของนักเรียน พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ คือ พฤติกรรมความตั้งใจเรียน ความรู้สึที่ดีต่อผู้อื่น อึดทนโหด และสุขภาพของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 4.12 3.82 3.72 ตามลำดับ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนด้านพฤติกรรม ความตั้งใจเรียนมากที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่มี ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายสูงสุดคือ ตัวแปรพฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม มีค่าสัมประสิทธิ์ การกระจายเท่ากับ .47 และตัวแปรสังเกตได้ที่มีสัมประสิทธิ์การกระจายต่ำสุด คือ ตัวแปรความ เข้าใจศักยภาพของนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเท่ากับ .18

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะเบ้ซ้าย (ความเบ้มีค่าเป็นลบ) ค่าเฉลี่ยของตัวแปรจึงค่อนข้างสูง ยกเว้น ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อน มีการแจกแจงข้อมูลในลักษณะเบ้ขวา (ความเบ้มีค่าเป็นบวก) เมื่อพิจารณาค่าความโด่งของตัวแปร พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าความโด่งต่ำกว่าไค้ปกติ (ความโด่งมีค่าน้อยกว่า 3) Kline (2005) แสดงว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีการกระจายของข้อมูลมาก และมีลักษณะการแจกแจงเป็นแบบปกติ ค่าความโด่งมากกว่า 7.00 แสดงว่าลักษณะการแจกแจงข้อมูลไม่เป็นแบบปกติ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีน

	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7
Y1	1																
Y2	.471**	1															
Y3	.424**	.547**	1														
Y4	.399**	.469**	.606**	1													
Y5	.448**	.535**	.542**	.602**	1												
Y6	.199**	.189**	.209**	.234**	.152**	1											
Y7	.328**	.355**	.400**	.458**	.488**	.451**	1										
Y8	.085	.137**	.107*	.198**	.217**	.429**	.410**	1									
Y9	.248**	.360**	.354**	.339**	.389**	.228**	.471**	.176**	1								
Y10	.163**	.172**	.047	.049	.099*	.012	.171**	.082	.113*	1							
X1	.324**	.263**	.241**	.280**	.257**	.147**	.285**	.091	.240**	.094	1						
X2	.313**	.386**	.435**	.360**	.410**	.229**	.397**	.091	.333**	.062	.379**	1					
X3	.392**	.289**	.429**	.355**	.339**	.241**	.402**	.178**	.333**	.101*	.397**	.586**	1				
X4	.422**	.347**	.439**	.419**	.401**	.189**	.369**	.115*	.340**	.058	.373**	.447**	.461**	1			
X5	.289**	.422**	.351**	.241**	.443**	.232**	.330**	.171**	.320**	.092	.339**	.373**	.301**	.345**	1		
X6	.353**	.507**	.424**	.422**	.544**	.169**	.428**	.257**	.264**	.090	.325**	.355**	.322**	.384**	.539**	1	
X7	.438**	.536**	.454**	.391**	.568**	.246**	.418**	.185**	.359**	.158**	.371**	.456**	.375**	.436**	.524**	.567**	1

กลาง

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 17 ตัวแปร ผลวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .012-.586 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ($p < .01$) แสดงว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน จึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ในกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะของครู (TEACHER) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) ทุกคู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ ตัวแปรทักษะในการสื่อสาร และตัวแปรรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน ($r = .567$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ ตัวแปรเข้าใจในธรรมชาติของนักเรียน และตัวแปรรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน ($r = .524$) และความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก)

ในกลุ่มตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว (FAMILY) ความสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้ โดยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ($.2 < r < .4$) จำนวน 2 คู่ มีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 1 คู่ และโดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ ตัวแปรส่งเสริมความสามารถของนักเรียนและตัวแปรเอาใจใส่นักเรียน ($r = .586$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ ตัวแปรเข้าใจในศักยภาพของนักเรียนและส่งเสริมความสามารถของนักเรียน ($r = .379$) และความสัมพันธ์ของตัวแปรมีทิศทางเดียวกัน (สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก)

ในกลุ่มตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน (QT) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 7 คู่ และมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($.6 < r < .8$) จำนวน 2 คู่ โดยตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ ตัวแปรกิจกรรมในการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ($r = .606$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ ตัวแปรบทเรียนที่สนุกและน่าสนใจและสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ($r = .399$) และความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก)

ในกลุ่มตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน (STUDENT) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดของความสัมพัทธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($.4 < r < .6$) จำนวน 4 คู่ และตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ ตัวแปรพฤติกรรมความตั้งใจเรียนและตัวแปรความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ($r = .471$) ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ ตัวแปรอัตมโนทัศน์และตัวแปรความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ($r = .176$) และความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่มีทิศทางเดียวกัน (สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวก)

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น แสดงว่า ตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์กันไม่สูงเกินไป ซึ่งนงลักษณ์ วิรัชชัย (2542: 102) แนะนำว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้แต่ละคู่ไม่ควรเกิน .90 เพื่อป้องกันภาวะร่วมเส้นตรง (Multicollinearity)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝง

การวิเคราะห์ขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ของตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ตัวแปรคุณลักษณะของครู ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน และตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน

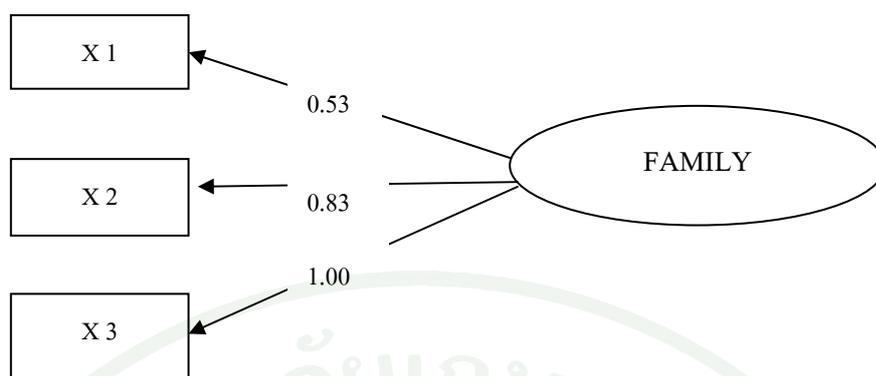
1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางครอบครัว สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ เข้าใจศักยภาพของนักเรียน (X1) ส่งเสริมความสามารถของนักเรียน (X2) และเอาใจใส่นักเรียน (X3) รายละเอียดดังตารางที่ 11 และภาพที่ 12

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางครอบครัว

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
X1	.53**	.26	.16
X2	.83**	.56	.36
X3	1.00**	.61	.38

Chi-square=.34 df=1 p=.85 RMSEA=.00

**p<.01

ภาพที่ 12 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางครอบครัว

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ .34 ค่าความน่าจะเป็นมีค่าเท่ากับ .85 แสดงว่า องค์ประกอบทั้งสาม ใช้วัดตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางครอบครัวได้เหมาะสม

เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรมีค่าเป็นบวกทั้งหมด โดยมีค่าตั้งแต่ .53-1.00 และมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยมีตัวแปรเอาใจใส่ต่อนักเรียน (X3) มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 1.00 รองลงมา คือ ตัวแปรส่งเสริมความสามารถของนักเรียน (X2) น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเท่ากับ .83 ส่วนตัวแปรเข้าใจศักยภาพของนักเรียน (X1) น้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดมีค่าเท่ากับ .53 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรต่างเป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบสามารถนำมาสร้างสเกลองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ได้ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{FAMILY} = .16(X1) + .36(X2) + .38(X3)$$

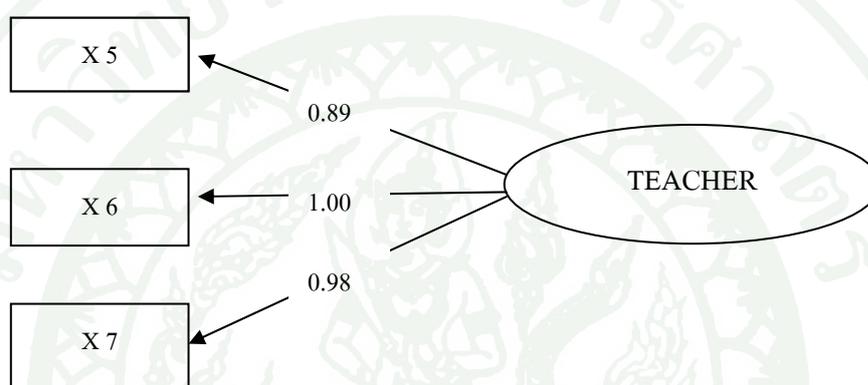
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะของครู สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน (X5) ตัวแปรทักษะในการสื่อสาร (X6) และตัวแปรรักและเอาใจใส่นักเรียน (X7) รายละเอียดดังตารางที่ 12 และภาพที่ 13

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะครู

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
X5	.89**	.49	.24
X6	1.00**	.58	.31
X7	.98**	.55	.27

Chi-square=.02 df=1 p=.88 RMSEA=.00

**p<.01

ภาพที่ 13 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะของครู

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า ไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 0.02 ค่าความน่าจะเป็นมีค่าเท่ากับ 0.88 แสดงว่า องค์ประกอบทั้งสาม ใช้วัดตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะของครูได้เหมาะสม

เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร พบว่า มีค่าเป็นบวกทั้งหมด โดยมีค่าตั้งแต่ .89-1.00 และมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยมีตัวแปรทักษะในการสื่อสาร (X6) น้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 1.00 รองลงมา คือ ตัวแปรรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน (X7) น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเท่ากับ .98 ส่วนตัวแปรเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน (X5) น้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดมีค่าเท่ากับ .89 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรต่างเป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบด้านคุณลักษณะของครู

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบสามารถนำมาสร้างสเกลองค์ประกอบด้านคุณลักษณะครู ได้ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{TEACHER} = .24(X5) + .31(X6) + .27(X7)$$

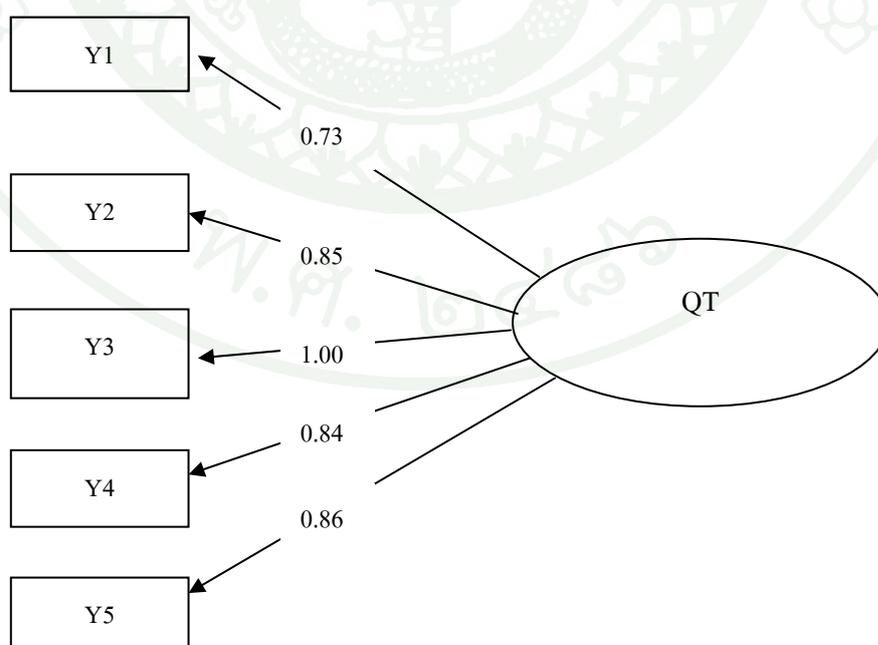
3. การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝงด้านตามคุณภาพการเรียนการสอน สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปรได้แก่ บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ (Y1) บรรยากาศในการเรียนการสอน (Y2) กิจกรรมในการเรียนการสอน (Y3) สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน (Y4) และการประเมินผลการเรียนการสอน (Y5) รายละเอียดดังตารางที่ 13 และภาพที่ 14

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงด้านคุณภาพการเรียนการสอน

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
Y1	.73**	.37	.16
Y2	.85**	.56	.28
Y3	1.00**	.53	.20
Y4	.84**	.41	.06
Y5	.86**	.53	.23

Chi-square=1.71 df=3 p=.82 RMSEA=.00

**p<.01

ภาพที่ 14 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงด้านคุณภาพการเรียนการสอน

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 1.71 ค่าความน่าจะเป็นมีค่าเท่ากับ .82 แสดงว่าองค์ประกอบทั้งห้า ใช้วัดคุณภาพการเรียนการสอนได้เหมาะสม

เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปร พบว่า มีค่าเป็นบวกทั้งหมด โดยมีค่าตั้งแต่ .73-1.00 และมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยมีตัวแปรกิจกรรมในการเรียนการสอน (Y3) น้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 1.00 รองลงมา คือ ตัวแปรประเมินผล การเรียนการสอน (Y5) น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเท่ากับ .86 ตัวแปรบรรยากาศในการเรียน การสอน (Y2) น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเท่ากับ .85 ตัวแปรสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน (Y4) น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเท่ากับ .84 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรบทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ (Y1) น้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุดมีค่าเท่ากับ .73 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 5 ตัวแปรต่างเป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบด้านคุณภาพการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบสามารถนำมาสร้างสเกลองค์ประกอบด้านคุณภาพการเรียนการสอน ได้ดังสมการต่อไปนี้

$$QT = .16(Y1) + .28(Y2) + .20(Y3) + .06(Y4) + .23(Y5)$$

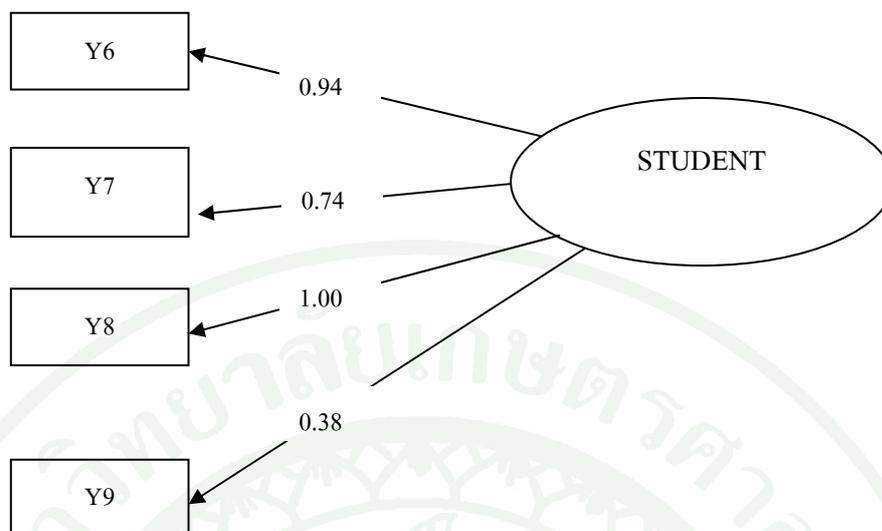
4. การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะของนักเรียนสามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ สุขภาพของนักเรียน (Y6) พฤติกรรมความตั้งใจเรียน (Y7) อึดทน โน้ตสน์ (Y8) ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น (Y9) รายละเอียดดังตารางที่ 14 และภาพที่ 15

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะของนักเรียน

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
Y6	.94**	.47	.29
Y7	.74**	.43	.31
Y8	1.00**	.39	.19
Y9	.38**	.10	.02

Chi-square= .54 df=1 p=.86 RMSEA=.00

**p<.01

ภาพที่ 15 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะของนักเรียน

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ .54 ค่าความน่าจะเป็นมีค่าเท่ากับ .86 แสดงว่า องค์ประกอบทั้งสี่ ใช้วัดตัวแปรแฝงด้านคุณลักษณะของนักเรียนได้เหมาะสม

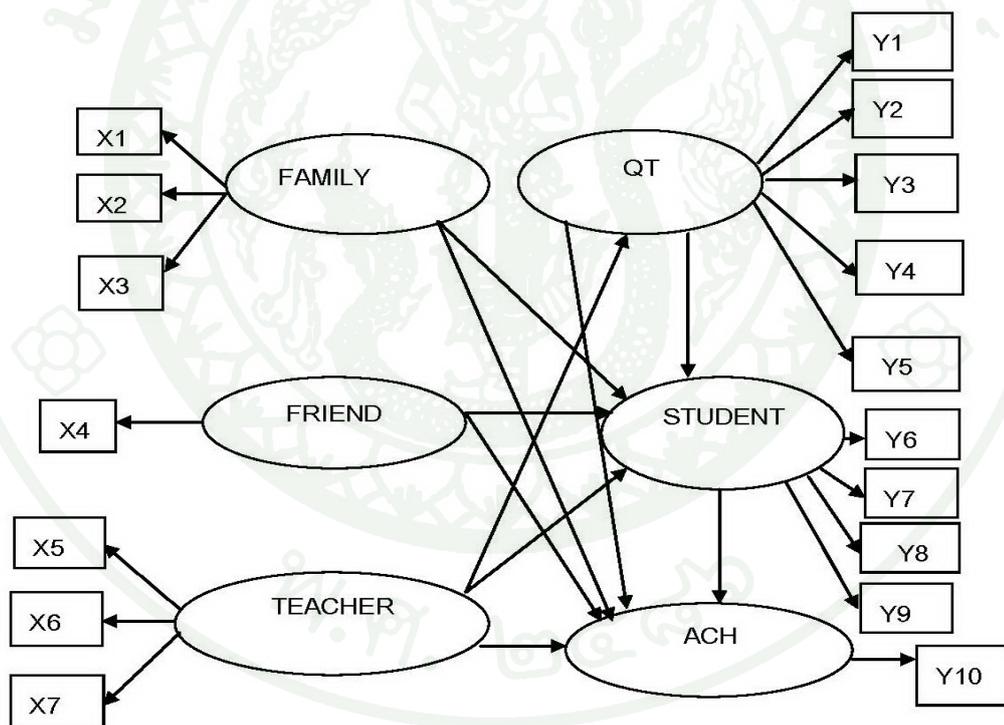
เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร พบว่า มีค่าเป็นบวกทั้งหมด โดยมีค่าตั้งแต่ .38-1.00 และมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยมีตัวแปรอัตมโนทัศน์ (Y8) น้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 1.00 รองลงมา คือ สุขภาพอนามัย (Y6) น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเท่ากับ .94 พฤติกรรมความตั้งใจเรียน (Y7) น้ำหนักองค์ประกอบมีค่าเท่ากับ .74 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรความรู้สึที่ดีต่อผู้อื่น (Y9) น้ำหนักองค์ประกอบน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ .38 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปรต่างเป็นตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบด้านคุณลักษณะของนักเรียน

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบสามารถนำมาสร้างสเกลองค์ประกอบด้านคุณภาพการเรียนการสอน ได้ดังสมการต่อไปนี้

$$\text{STUDENT} = .29(\text{Y6}) + .31(\text{Y7}) + .19(\text{Y8}) + .02(\text{Y9})$$

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเป็นสมมติฐานในการวิจัย ดังความสัมพันธ์เชิงเส้นในภาพที่ 16 การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เริ่มจากการนำข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการเก็บข้อมูลตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม LISREL 8.54 แล้วทำการปรับรูปแบบเพื่อความเหมาะสมที่เป็นไปได้ในเชิงความเป็นจริงและเชิงการวิเคราะห์ รวมถึงการเสนอรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และอธิบายถึงอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม

ภาพที่ 16 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางสมมติฐาน

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางในภาพที่ 16 เป็นรูปแบบที่แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรทั้งหมด โดยรูปแบบในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง (Latent Variable) รวม 6 ตัวแปร แบ่งเป็น ตัวแปรแฝง

ภายนอก (Exogenous Variables) 3 ตัวแปร และตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Variables) 3 ตัวแปร ตัวแปรแฝงภายนอก 3 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว (FAMILY) ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อน (FRIEND) และตัวแปรคุณลักษณะของครู (TEACHER) ตัวแปรแฝงภายใน 3 ตัว ได้แก่ ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน (QT) ตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน (STUDENT) และตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง (ACH) ตัวแปรแฝงทั้ง 6 ตัวแปร วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ (Observed or Manifest Variable) ดังนี้ คือ

1. ตัวแปรแฝงภายนอกสภาพแวดล้อมทางครอบครัว (FAMILY) สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรเข้าใจศักยภาพของนักเรียน (X1) ตัวแปรส่งเสริมความสามารถของนักเรียน (X2) ตัวแปรเอาใจใส่ต่อนักเรียน (X3)
2. ตัวแปรแฝงภายนอกคุณลักษณะของเพื่อน (FRIEND) สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 1 ตัวแปร คือ ตัวแปรพฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม (X4)
3. ตัวแปรแฝงภายนอกคุณลักษณะของครู (TEACHER) สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ ตัวแปรเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน (X5) ตัวแปรทักษะในการสื่อสาร (X6) และตัวแปรรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน (X7)
4. ตัวแปรแฝงภายในคุณภาพการเรียนการสอน (QT) สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปร คือ ตัวแปรบทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ (Y1) ตัวแปรบรรยากาศในการเรียนการสอน (Y2) ตัวแปรกิจกรรมในการเรียนการสอน (Y3) ตัวแปรสื่อในการเรียนการสอน (Y4) และตัวแปรประเมินผลการเรียนการสอน (Y5)
5. ตัวแปรแฝงภายในคุณลักษณะของนักเรียน (STUDENT) สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ ตัวแปรสุขภาพอนามัย (Y6) ตัวแปรพฤติกรรมความตั้งใจเรียน (Y7) ตัวแปรอัธมโนทัศน์ (Y8) และตัวแปรรู้สึกดีต่อผู้อื่น (Y9)
6. ตัวแปรแฝงภายในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง (ACH) สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 1 ตัวแปร คือ เกรดเฉลี่ยของนักเรียนในการเรียนภาษาจีนกลาง (Y10)

จากรูปแบบสมมติฐานดังกล่าวสรุปว่า มีตัวแปรสังเกตได้รวม 17 ตัวแปร ตัวแปรแฝงรวมทั้งหมด 6 ตัวแปร ดังนั้น รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง มีตัวแปรทั้งสิ้น 23 ตัวแปร

การปรับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

ผู้วิจัยนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางที่พัฒนาจากทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเป็นรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางตามสมมติฐาน มาทดสอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรม LISREL 8.54 พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงปรับรูปแบบดังกล่าวเพื่อให้เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับเส้นอิทธิพลที่ไม่มีนัยสำคัญทั้งหมด 4 เส้นตามดัชนีตัดแปลง (Modification Indices) ที่โปรแกรมสำเร็จรูปเสนอแนะ ได้แก่ เส้นอิทธิพลทางตรงระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง เส้นอิทธิพลทางตรงระหว่างตัวแปรด้านคุณลักษณะของเพื่อน กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง เส้นอิทธิพลทางตรงระหว่างตัวแปรคุณลักษณะของครู กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง และเส้นอิทธิพลทางตรงระหว่างตัวแปรด้านคุณภาพการเรียนการสอนกับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

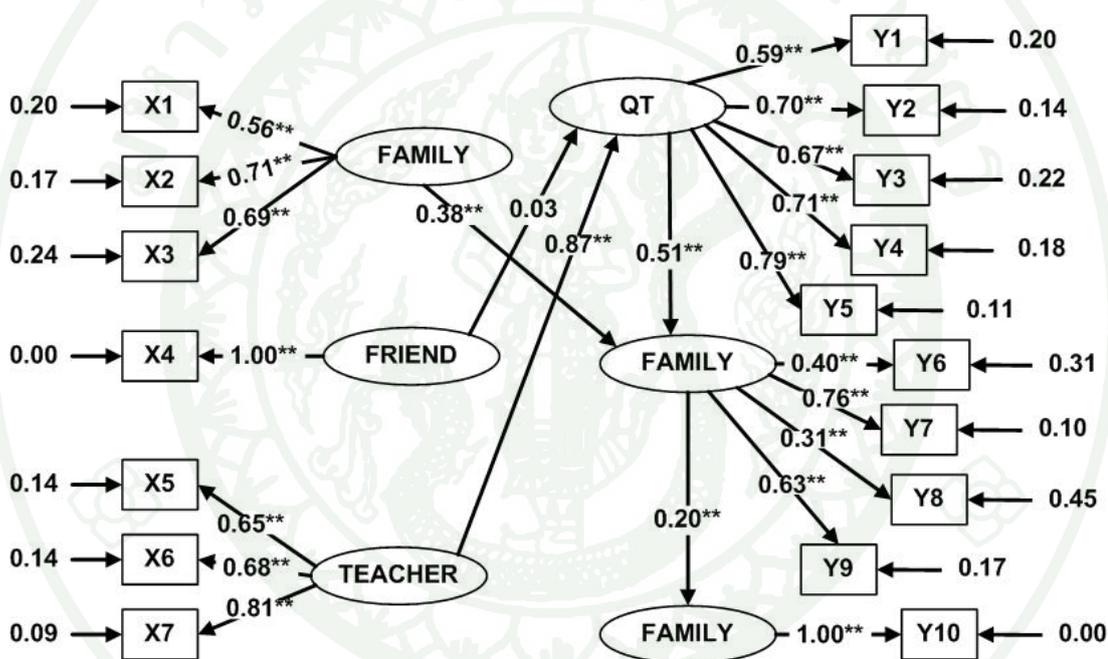
ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางครอบครัว คุณลักษณะของเพื่อน คุณลักษณะของครู คุณลักษณะของนักเรียน คุณภาพการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ซึ่งเป็นรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามสมมติฐานทางทฤษฎีที่สร้างขึ้นว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ดังรายละเอียดตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง และการวิเคราะห์อิทธิพล
ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

ตัวแปรผล	QT			Student			ACH										
ตัวแปร สาเหตุ	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE								
Family	-	-	-	.38**	.38**	-	.07**	-	.07**								
Friend	.03	.03	-	-	-	-	0.00	-	0.00								
Teacher	.87**	.87**	-	.44**	0.00	.44**	.09**	-	.09**								
QT	-	-	-	.51**	.51**	-	.10**	-	.10**								
Student	-	-	-	-	-	-	.20**	.20**	-								
ค่าสถิติ	ไค-สแควร์ = 73.63, df = 82, p = .73, GFI = .98, AGFI = .96, RMR = .01																
ตัวแปร สาเหตุ	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE								
ตัวแปร X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5	Y6	Y7	Y8	Y9	Y10	
ความเที่ยง	.32	.50	.48	1.00	.42	.47	.66	.35	.49	.45	.50	.62	.16	.58	.10	.40	1.00
สมการโครงสร้างตัวแปร	QT			Student			ACH										
R SQUARE	.78			.66			.40										
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง																	
ตัวแปรแฝง	QT	Student	ACH	Family	Friend	Teacher											
QT	1.00																
Student	.76**	1.00															
ACH	.15**	.20**	1.00														
Family	.67**	.72**	.14**	1.00													
Friend	.50**	.50**	.10**	.65**	1.00												
Teacher	.88**	.74**	.14**	.76**	.55**	1.00											

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กล่าวคือ ค่าไค-สแควร์มีค่าเท่ากับ 73.63 ($\chi^2=73.63$) ที่องศาอิสระเท่ากับ 82 (df=82) มีความน่าจะเป็นเท่ากับ .73 (p=.73) ซึ่งแสดงว่าผลการทดสอบค่าไค-สแควร์ ไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI=.98) ดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI=.96) มีค่าเข้าใกล้ 1 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR=.01) มีค่าเข้าใกล้ศูนย์

ภาพที่ 17 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

เมื่อพิจารณาเส้นทางอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง (ACH) พบว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง (ACH) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน (STUDENT) สูงสุด โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกค่าเท่ากับ .20 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ .10 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรคุณลักษณะของครูมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .09 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปร

สภาพแวดล้อมทางครอบครัว (FAMILY) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ .07 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง (ACH) มีตัวแปรเพียงด้านเดียว คือ ตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน (STUDENT) ส่วนอิทธิพลทางอ้อมได้จากตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน ตัวแปรคุณลักษณะของครู และตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว

เมื่อพิจารณาเส้นทางอิทธิพลที่ส่งผลต่อตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน (STUDENT) พบว่า ตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียนได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน (QT) มากที่สุด โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .51 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ ตัวแปรสภาพทางครอบครัว (FAMILY) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .38 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรคุณลักษณะของครู (TEACHER) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .44 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาจากเส้นทางอิทธิพลที่ส่งผลต่อตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน พบว่า ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรคุณลักษณะของครู โดยมีค่าเท่ากับ .87 มีระดับนัยสำคัญที่ระดับ .01 สามารถเขียนในรูปสมการโครงสร้างได้ดังนี้

$$ACH = .20(STUDENT)$$

$$STUDENT = .51(QT) + .38(FAMILY)$$

$$QT = .87(TEACHER)$$

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงในการวัดตัวแปรแต่ละตัวที่เป็นตัวแปรภายในและตัวแปรภายนอก มีค่าตั้งแต่ .10-1.00 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) พบว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเท่ากับ .40 แสดงว่า ตัวแปรในรูปแบบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางได้ร้อยละ 40

เมื่อพิจารณาเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง .10 - .88 ซึ่งทุกคู่เป็นความสัมพันธ์แบบมีทิศทางเดียวกัน แสดงว่า ถ้าตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดเพิ่มมากขึ้น ตัวแปรอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดเพิ่มขึ้นด้วยหรือหากตัวแปรตัวหนึ่งมีขนาดลดต่ำลง ตัวแปรอีกตัวหนึ่งก็จะมีขนาดต่ำลงด้วย โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน (QT) กับตัวแปรคุณลักษณะของครูมีค่าสูงสุด .88 รองลงมาคือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนกับตัวแปรคุณลักษณะของ

นักเรียนและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะของครูกับตัวแปรสถานภาพทางครอบครัวมีค่าเท่ากันเท่ากับ .76 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่มีค่าต่ำสุด คือ คุณลักษณะของเพื่อนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางมีค่าเท่ากับ .10

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบ เมื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของตัวแปร พบว่า ตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียนมีความสำคัญต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางมากที่สุด โดยพบว่า พฤติกรรมความตั้งใจเรียน มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น สุขภาพอนามัย และอัธยาศัยดี ตามลำดับ โดยตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อตัวแปรคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งพบว่า การประเมินผลการเรียนการสอน มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อในการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน กิจกรรมในการเรียนการสอน และบทเรียนที่สนุกและน่าสนใจมีความสำคัญต่อตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนน้อยที่สุด สำหรับตัวแปรด้านคุณลักษณะของครู พบว่า ความรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน มีความสำคัญต่อลักษณะของครูมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะในการสื่อสารและเข้าใจธรรมชาติของนักเรียนมีความสำคัญต่อตัวแปรคุณลักษณะของครูน้อยที่สุด ตัวแปรสถานภาพทางครอบครัว พบว่า การส่งเสริมความสามารถของนักเรียนมีความสำคัญต่อตัวแปรสถานภาพทางครอบครัวมากที่สุด รองลงมาคือ ความเอาใจใส่ต่อนักเรียนและเข้าใจศักยภาพของนักเรียน สำหรับตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อน พบว่า พฤติกรรมของเพื่อนมีความสำคัญต่อคุณลักษณะของเพื่อน

ข้อวิจารณ์

ข้อค้นพบจากการศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ก่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้นในการอธิบายว่า ตัวแปรใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดแต่ละตัวแปรหรือชุดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกันตามสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับเส้นทางอิทธิพลระหว่างตัวแปรแฝงไว้ 6 ข้อ ซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1 กำหนดไว้ว่า ตัวแปรคุณลักษณะของครู สภาพแวดล้อมทางครอบครัว คุณลักษณะของเพื่อน คุณภาพการเรียนการสอน คุณลักษณะของนักเรียน มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบตามสมมติฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และตัวแปรทั้ง 4 ด้าน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางได้ร้อยละ 40 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางมากที่สุดคือ คุณลักษณะนักเรียน ตัวแปรที่มีอิทธิพลรองลงมา คือ คุณภาพการเรียนการสอน คุณลักษณะของครู และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ตามลำดับ ดังนั้น จากสมมติฐาน ผลการวิจัยประกอบด้วยส่วนที่สอดคล้องและส่วนที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือ คุณลักษณะนักเรียน มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในขณะที่ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน คุณลักษณะของครู สภาพแวดล้อมทางครอบครัว คุณลักษณะของเพื่อน ไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

คุณลักษณะของนักเรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางโดยตรงในทิศทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการรับรู้ตนเอง Rogers (1978: 429) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนต้องรับรู้ในความสามารถของตนเองและทุกๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนเองใน 3 ด้าน คือ ด้านค่านิยมเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผล คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านสติปัญญา นิสัยการเรียน แรงจูงใจ และการแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถการเลือกอาชีพ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คือ ความรู้สึกต่อตนเองในด้านการเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับผู้อื่น ความสามารถในการคบคน และด้านการปรับตัวทางอารมณ์ คือ ความรู้สึกต่อตนเองทางด้านความกดดันของอารมณ์ ความวิตกกังวล ความสุข ความเครียด ความเบื่อหน่าย ดังนั้น คุณลักษณะบุคคลจึงเป็นแก่น (Core) ของการบริหารจัดการตนเองซึ่งต้องได้รับการเอาใจใส่ว่าตนจะต้องปฏิบัติอะไรอย่างไร จึงจะสนับสนุนวัตถุประสงค์ของการเรียนภาษาจีน นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับอุมพร ตรังคมบัติ (2543: 8-14) ที่กล่าวว่า เด็กจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ความพร้อมทางร่างกาย ความพร้อมทางสมอง และความพร้อมทางอารมณ์ สอดคล้องกับอเนก นรสาร (2546: 22) ที่กล่าวว่า ความตั้งใจเรียนจะทำให้บุคคลมีสมาธิ การศึกษาวิชาใดก็ตาม ถ้าวิชาที่เรียนตรงกับความสนใจของนักเรียนแล้ว จะทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีความตั้งใจเรียนจะสูงขึ้น สอดคล้องกับสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2541: 424) ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับผู้เรียนไว้ว่า ผู้เรียนต้องเป็นผู้รับรู้ตนเอง กล่าวคือ นึกคิดทัศนคติ ความคิด ความสามารถ ทักษะต่างๆ มองและเข้าใจตนเอง เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทุกพฤติกรรมเป็นตัวสำคัญในการกำหนดสติปัญญา การปรับตัวและความสำเร็จในชีวิตมนุษย์ นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธันยากร ช่วยทุกข์เพื่อน (2553: 85-87) ซึ่งกล่าวว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมร่วมมือในการเรียน ให้ความสำคัญกับการเรียน ตั้งใจใฝ่รู้ มีความกล้าในการเข้าปรึกษากับอาจารย์ผู้สอน ทำให้มีผลการเรียนที่ดี และงานวิจัยของเดิมศักดิ์ ทวณิช (2540:

123) ซึ่งได้ทำการวิจัยตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาทางการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และพบว่า นิัยการเรียนเป็นปัญหาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเช่นเดียวกับ Carter (1982: 4375-A) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมในการเรียนดี ตั้งใจเรียน มักมีผลสัมฤทธิ์สูง ขณะที่นักเรียนที่มีพฤติกรรมในการเรียนไม่ดี เช่น ขาดเรียน ไม่ใส่ใจและเรียนแบบไม่มีเป้าหมายก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

นอกจากนั้น จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของนักเรียนเป็นตัวแปรคั่นกลาง ซึ่งได้รับอิทธิพลจากคุณลักษณะของครู คุณภาพการเรียนการสอน และสถานภาพทางครอบครัว แล้วจึงมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียน ซึ่งแสดงว่า คุณลักษณะของนักเรียนเป็นสาเหตุโดยตรงที่สำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง อาจเนื่องมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางเกิดขึ้นได้ต้องผ่านนักเรียนที่ต้องมีอัธมโนทัศน์ มีสุขภาพที่ดี ตั้งใจเรียน และรู้สึกดีต่อผู้อื่น เป็นไปตามทฤษฎีของการเรียนรู้ทางสังคมของเบนดูรา (Bandura, 1977: 191 – 215) และแนวคิดของกิตียวดี บุญซื่อ และคณะ (2540) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้แบบมีความสุข โดยคุณลักษณะของนักเรียนจะต้องมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น จึงจะผลักดันให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้และเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับความคิดเห็นในการสนทนากลุ่มอาจารย์ที่ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีนกลางไว้ว่า นักเรียนต้องมีความขยันและอดทน ความตั้งใจเรียน และมีเป้าหมายในการเรียน ตลอดจนกล้าแสดงออก กล้าใช้ภาษาโดยไม่กลัวผิดและไม่เคอะเขิน ทั้งนี้ แนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546); มิญซ่มนัส วรรณมรินทร์ (2544); ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) พิมพ์ฤทธิ์ เทียงภักดิ์ (2544: 138-143); จันทรรัตน์ วงศ์อารีย์สวัสดิ์ (2542: 74-80); สมลวย สุคิโยไท (2541); มณู ดอนมอญ (2540: 84); กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2535) ; ธาริณี เจียรวัฒนะ (2532) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของกลุ่มสนทนาอาจารย์ที่ได้กล่าวว่า ผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจาก ผู้เรียนที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ตั้งใจเรียนและกระตือรือร้นก็มักจะเรียนได้ดีและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน งานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวผู้เรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ส่งผลให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาจีนกลาง

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ได้แก่ ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน ตัวแปรคุณลักษณะครู ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อน ไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยตัวแปรตัวแปรคุณภาพ

การเรียนรู้ การสอน ตัวแปรคุณลักษณะครู ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนสำคัญที่สุด การที่นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ตัวนักเรียนเองจะเป็นตัวผลักดันตนเองให้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนจนเกิดความสำเร็จ สอดคล้องกับ Bandura (1977: 191 – 215) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งได้สำเร็จหรือไม่ นั่นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถและทักษะที่บุคคลมีอยู่เพียงเท่านั้น เพราะยังขึ้นอยู่กับความสามารถของตนเองในการจัดการและบริหารพฤติกรรมในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญ โดยเชื่อว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างตัวแปร 3 ประการ คือ พฤติกรรม องค์ประกอบของบุคคลและองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม โดยองค์ประกอบทั้ง 3 นี้ต่างเป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน นั่นคือ ถ้าองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปก็จะมีผลให้องค์ประกอบอื่นๆ เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ดังนั้น ตัวแปรคุณลักษณะครู ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อน ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมที่เป็นส่วนผลักดันผู้เรียน โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องอยู่ในกรอบของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมความตั้งใจเรียน รู้สึกดีต่อผู้อื่น สุขภาพที่ดี และอัธยาศัยดี ดังนั้น ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน ตัวแปรคุณลักษณะครู และตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว จึงเป็นตัวแปรส่งผลให้เกิดอิทธิพลต่อผู้เรียนในทางอ้อม ซึ่งถ้าผู้เรียนมีความเชื่อในความสามารถของตนเองจะเกิดความมั่นใจ มีความเพียรพยายามไม่ท้อถอยและประสบผลสำเร็จในที่สุด ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้ตัวแปรดังกล่าวไม่ได้เป็นสาเหตุโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

2. สมมติฐานข้อที่ 2 กำหนดไว้ว่า ตัวแปรคุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านคุณภาพการเรียนการสอน ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้คือ ตัวแปรคุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยผ่านตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน แสดงว่า นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนที่ดีและขึ้นอยู่กับผู้สอน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kyriakou (1993) กล่าวถึง คุณภาพที่สำคัญของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน คุณภาพการวางแผนการสอนและการเตรียมงาน คุณภาพของกระบวนการสอนโดยให้นักเรียนได้รับกิจกรรมและความสนุกสนานจากบทเรียน เทคนิคการสื่อสารและการตั้งคำถามเพื่อสังเกตการตอบสนองของนักเรียน และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนในเรื่องการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ฝึกทักษะให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง และจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้มีสิ่งแวดล้อมที่ปลูกเร้าใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสอดคล้องกับรูปแบบผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนของ Hamischeger and Wiley (1978: 224) ซึ่งได้กล่าวว่า หัวใจของการเรียนรู้ คือ กิจกรรมที่ครูได้จัดในการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกลุ่มสนทนาอาจารย์ที่เป็นเชิงสนับสนุนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่ายโดยครูเป็นบุคคลที่สำคัญ ครูควรมีเทคนิควิธีการสอนและมีใจเอื้ออาทรกับนักเรียน กำหนดคุณภาพทางการเรียนการสอนให้มีบทเรียนที่สนุกสนานน่าสนใจ สื่อและกิจกรรมที่นักเรียนสามารถเข้าร่วม มีเกณฑ์ที่ยุติธรรมในการวัดและประเมินผล จะเอื้อให้นักเรียนใส่ใจและตั้งใจเรียน ส่งผลให้เกิดสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. สมมติฐานข้อที่ 3 กำหนดไว้ว่า ตัวแปรคุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรคุณลักษณะนักเรียน ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน โดยตัวแปรคุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางในทิศทางบวกผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียนแสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรคุณลักษณะของครูซึ่งประกอบด้วยความเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน ทักษะในการสื่อสารความรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน กล่าวคือ ถ้าครูเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน ครูมีทักษะในการสื่อสาร ตลอดจนรักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน นักเรียนก็จะเรียนได้ดี สอดคล้องกับทฤษฎีสัมพันธภาพของ Sullivan (1930: 112) ซึ่งกล่าวว่า ตลอดเวลาที่มนุษย์เราดำรงชีวิตอยู่ย่อมต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน (Interpersonal Relations) เป็นไปในทำนองถ้อยที่ถ้อยอาศัยระหว่างบุคคลกับโลกภายนอกและเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพลัง (Dynamicism) ในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มนุษย์เราปรารถนาความอบอุ่นจึงมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ครูที่รักและเอาใจใส่ตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ปฏิบัติต่อนักเรียนอย่างมีไมตรีจิต ก็จะทำให้ให้นักเรียนไว้วางใจ กล้าเข้าใกล้ เข้าพบและขอคำปรึกษา นักเรียนจึงสามารถเรียนรู้ได้อย่างสบายใจ ไม่วิตกกังวลและกล้าซักถามครูในบทเรียนที่ตนเองไม่เข้าใจ สอดคล้องกับ Kounin (1990) ซึ่งได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูในด้านการเอาใจใส่นักเรียนว่า มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูจะต้องเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมนักเรียน และทราบความเคลื่อนไหวของห้องเรียนอยู่ตลอดเวลา ทราบว่านักเรียนแต่ละคนกำลังทำอะไรบ้าง มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร เรียกคุณสมบัตินี้ว่า “With-it-Ness” หรือมีความรู้สึกไวต่อบรรยากาศในห้องเรียน เช่นเดียวกับ Sheffield (1974: 82) ที่กล่าวว่า ครูควรมีความเป็นกันเอง ใจดีและให้ความอบอุ่นแก่นักเรียน ครูเป็นผู้ที่สามารถเปลี่ยนแปลงเทคนิคของการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและวิชาที่เรียน มีความกระตือรือร้นในเรื่องที่ตนสอน และสามารถอธิบายตลอดจนถ่ายทอดความรู้ โดยการสื่อสารให้นักเรียนเข้าใจง่ายและชัดเจน สอดคล้องกับ Paul Ramsden (1993) ที่พบว่า เทคนิคและทักษะในการสื่อสารของครูสนับสนุนให้นักเรียนมีวิธีการเรียนที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง และสนับสนุนให้นักเรียนมีวิธีการเรียนแบบรู้ลึกหรือแบบใฝ่สัมฤทธิ์ รวมทั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร

จันทรศัพท์ (2547: 3) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่สำคัญคือ คุณลักษณะของครู โดยครูอาจารย์ที่ไม่เข้าใจในศักยภาพของนักเรียนชอบต่อว่าและตำหนินักเรียนที่เรียนได้ไม่ดี หรือดูถูกนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความอับอายต่อเพื่อนในชั้นเรียน และไม่กล้าเข้าห้อง เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเข้าเรียนและไม่ตั้งใจเรียน นอกจากนี้ คุณลักษณะของครู ยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของกลุ่มสนทนาอาจารย์ที่กล่าวว่าบุคลากรที่มีบทบาทต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีน โดยมีความคิดเห็นว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและใฝ่รู้ ซึ่งครูควรเอาใจใส่ รู้จุดอ่อน จุดแข็ง จุดเด่นและข้อดีของนักเรียน แต่ละคน ตลอดจนทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อให้นักเรียนรู้สึกชื่นชมและรักครู ตลอดจนเชื่อใจและวางใจครู ทำให้นักเรียนกล้าพูด กล้าถามและปรึกษาครูในบทเรียนที่ตนเองไม่เข้าใจ ยังผลให้เกิดสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. สมมติฐานข้อที่ 4 กำหนดไว้ว่า ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อนมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน ผลการวิจัยไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยคุณลักษณะของเพื่อนไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน

ข้อค้นพบอีกประการหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า คุณลักษณะของเพื่อน ได้แก่ พฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม ส่งเสริมทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้และเกื้อกูลกัน ซึ่งผลการวิจัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางไม่ได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่มของนักเรียน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากนักเรียนในระดับอาชีวศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นและเป็นคลื่นลูกใหม่ที่มีความคิดความอ่านเป็นของตนเอง นอกจากนี้ นักเรียนอาชีวศึกษามีการฝึกวิชาชีพในสถานประกอบการ อาจทำให้เกิดวุฒิภาวะและมีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพื่อน ในทางตรงข้าม ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อนมีอิทธิพลทางอ้อมในเชิงผกผันต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยผ่านคุณลักษณะของนักเรียน แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากพฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่มของนักเรียน กล่าวคือ ถ้าเพื่อนมีพฤติกรรมดี มีความตั้งใจเรียน อาจทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ไม่ดี หรือการที่เพื่อนมีพฤติกรรมไม่ดี นักเรียนก็อาจจะมีผลการเรียนดีได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับเรื่องเพื่อนในกลุ่มนัก ซึ่งนักเรียนอยู่ในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มมีวุฒิภาวะตัดสินใจได้ด้วยตัวของเขาเอง ดังนั้น เมื่อนักเรียนเห็นตัวอย่างพฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่มที่ไม่ดีและก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือ เรียน ได้คะแนนไม่ดี สอดคล้องกัน จะทำให้นักเรียนไม่อยากเป็นเช่นนั้นและเกิดแรงขับ ทำให้อยัน ตั้งใจ เอาใจใส่ต่อการเรียน อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ ตัวชี้วัดการสร้างเสริมศักยภาพเยาวชนไทย (Developmental Asset) (กรมสุขภาพจิต, 2552: 3) ที่กล่าวว่าเยาวชนและวัยรุ่นยุคใหม่มีหัวใจกล่าวคือ วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพลังความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิดและตัดสินใจ รู้ดี รู้ชั่ว ได้ด้วยตัวของเขาเอง ฟังพาและตัดสินใจเรื่องส่วนตัวได้ดี ผู้ที่รักการเรียนรู้และใฝ่ดี ก็จะเกิดแรงกระตุ้นจากภายใน และพยายาม ตั้งใจทำให้ตนเองประสบความสำเร็จ ดังนั้น นักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มนี้ อาจเป็นตัวของตัวเองไม่ได้มีคุณลักษณะตามเพื่อนหรือตามพฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม นอกจากนั้น ความคิดความอ่านและวุฒิภาวะเหล่านี้เกิดขึ้นได้ภายในตัวบุคคล พัฒนาจากการได้รับการอบรมสั่งสอนจาก พ่อแม่ ครู หรือผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ปลูกฝังให้นักเรียน มีความคิดและกล้าตัดสินใจได้ด้วยตนเอง จึงอาจส่งผลให้คุณลักษณะของเพื่อน ไม่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของอดิศักดิ์ พงษ์พูลผลศักดิ์ (2544 : 127) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยพบว่า ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อน มีผลต่อของคุณลักษณะของนักเรียน มีค่าเป็น -0.087 ซึ่งเป็นค่าติดลบ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีคะแนนความสัมพันธ์กับเพื่อนสูง ทั้งนี้ วัยรุ่นที่เรียนด้อย อาจมีการตอบสนองที่ขอการแสดงออกมากกว่า และมีความสัมพันธ์ตลอดจนพฤติกรรมที่อยู่ร่วมกันกับเพื่อนดีกว่า มักจะมีสังคมที่เก่งกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ซึ่งทำให้เห็นชัดว่า คุณลักษณะของเพื่อนมีผลต่อความสัมพันธ์ของนักเรียน แต่มิได้นำไปสู่คุณลักษณะของนักเรียน และมีได้นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

5. สมมติฐานข้อที่ 5 กำหนดไว้ว่า ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรคุณลักษณะนักเรียน ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน คือ ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนได้มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน แสดงว่า คุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่ดี มีผลต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ ทักษะและทักษะ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาจีนกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2524: 26) ที่ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงประกอบด้วย ความสามารถในการเสนอบทเรียนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ มีความรอบรู้ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอนอย่างเหมาะสม การให้แรงเสริมที่สอดคล้องกับนักเรียน โดยสอดคล้องกับระพี สาคริก (2530: 72 – 79) ที่กล่าวว่า การจัดการกระบวนการสภาวะแวดล้อมทั้งหลายที่เป็นสิ่งซึ่งชีวิตประจำวันของแต่ละคน จำเป็นต้องมีการสัมผัสและผูกพันเพื่อการพัฒนาไปสู่ความอุดมด้วยความรู้ ความคิดและจิตสำนึก ช่วยให้นักเรียนมีความสุขในการศึกษาหรือมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลดีต่องานด้านวิชาการเป็นผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นได้ เป็นไปตามแนวคิดของ Lawrenz

(1976: 315) ที่กล่าวไว้ว่า บรรยากาศในชั้นเรียน เป็นสภาพหรือสิ่งแวดล้อมทางสังคมจิตวิทยา ประกอบด้วยพฤติกรรมของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน บรรยากาศของห้องย่อมส่งผลต่อสุขภาพจิตหรืออารมณ์ของนักเรียน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ Moors and Bernice (1978: 263-269) ซึ่งกล่าวว่า บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นบรรยากาศหรือสภาพการณ์ที่ครูผู้สอนพยายามสร้างขึ้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ครูผู้สอนได้กำหนดไว้ บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นสภาพหรือสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยาที่ประกอบด้วย พฤติกรรมของครูผู้สอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน บรรยากาศที่ดีสนุกสนานกับการเรียนก็จะทำให้นักเรียนสามารถเรียนได้ดี เปิดใจรับรู้ได้กว้างขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Scarcella and Oxford (1992) ที่ได้กล่าวถึง การสอนภาษาต่างประเทศต้องคำนึงถึง บรรยากาศในการเรียนการสอนที่ผ่อนคลายแทรกอารมณ์ขัน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก สนับสนุนให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น กระตุ้นให้เกิดการคิด มีกิจกรรมหลากหลาย สนุก ชวนให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียนนั้น ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ใช้สื่อที่เหมาะสมกับบทเรียน ตรงตามจุดประสงค์ที่เรียน ระวังให้เกิดการเรียนรู้ และประเมินพัฒนาการของนักเรียนในภาพรวมมากกว่าจะพิจารณาจากผลการทดสอบทางวิชาการ รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินผลตนเองด้วย เพื่อจะได้รับรู้จุดบกพร่องของตนเองและแก้ไขสอดคล้องกับงานวิจัยของมิญช์มันัส วรรณมหินทร์ (2544: 86); สมลวย สุธียไธ (2541: 68); ศรีนวล วรรณสุธี (2536: 92-95); สุวิมล อัครรัตน์ไพโร (2536: 78); ชูศรี เกิดศิลป์ (2532: 46-47) และบุญชม ศรีสะอาด (2524: 184) ที่พบว่า คุณภาพการสอนมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรูปแบบที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่นเดียวกับ ผลวิจัยของทศพล สังข์ทิณู (2533: 33) และ ประนอม ทวีกาญจน์ (2526: 48) พบว่า คุณภาพการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยของวาสนา พิทักษ์สาลิ (2527: 50) พบว่า สภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่พบว่าคุณภาพการเรียนการสอนมีผลต่อตัวนักเรียน เป็นลักษณะที่สำคัญที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากเรียนอยากรู้และมีชีวิตชีวา เกิดความตั้งใจเรียน และส่งผลให้นักเรียนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาจีนกลาง

6. สมมติฐานข้อที่ 6 กำหนดไว้ว่า ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรคุณลักษณะนักเรียน ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน คือ ตัวแปรสถานภาพทางครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน แสดงว่า ถ้าครอบครัวให้ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน เข้าใจศักยภาพของ

นักเรียน และส่งเสริมความสามารถของนักเรียน นักเรียนก็จะเรียนได้ดี อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ Lindgren (1980) ที่ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางบ้านว่าเป็นบรรยากาศทางอารมณ์ภายในบ้านและเป็นเจตคติทั่วไป ถ้าผู้เรียนเกิดความมั่นคงปลอดภัยทางจิตกับครอบครัวแล้ว จะช่วยให้ผู้เรียนฝ่าอุปสรรคได้อย่างเหมาะสม ทั้งด้านการเรียนและการแก้ปัญหาอื่นๆ ในโรงเรียน และสอดคล้องกับพรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางบ้านที่มีความอบอุ่นมีปัจจัยสำคัญคือ ความรักที่พ่อแม่มีต่อบุตรซึ่งมีลักษณะดังนี้ การให้ความสำคัญแก่บุตรเป็นอันดับแรก ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู โดยการให้สิ่งที่บุตรต้องการจริงๆ พอๆ กับการให้โดยที่พ่อแม่คิดว่าบุตรต้องการ และพ่อแม่หวังว่าบุตรอาจจะมีความต้องการ การให้ตรงตามพัฒนาการ ได้แก่ พ่อแม่ตั้งความมุ่งหมายและการเรียกร้องไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถทางอารมณ์ สังคม ร่างกาย และทักษะของบุตรที่พึงมีตามขั้นตอนของพัฒนาการ และการยอมรับและยกย่องบุตร ได้แก่ การแสดงออกโดยพ่อแม่แสดงความรักบุตร และยอมรับบุตรแต่ละคนตามความสามารถและขีดจำกัดของสมอง อารมณ์ และร่างกาย สอดคล้องกับแนวคิดของคันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544: 124-141) ซึ่งได้กล่าวว่า ครอบครัวที่มีความอบอุ่น พ่อแม่ผู้ปกครองที่รักและเข้าใจ เอาใจใส่ต่อบุตร ตลอดจนผู้ปกครองรู้จักส่งเสริมความสามารถของนักเรียนต้องเข้าใจศักยภาพของบุตรและส่งเสริมตามความสามารถที่บุตรมี จะทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้และตั้งใจเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิไลวรรณ แดงขาว (2545: 68-70); มิญช์มนัส วรรณมรินทร์ (2544: 86); สมลวย สุธิตยไท (2541: 68); กิตยวดี บุญเชื้อ และคณะ (2540); ศรีนวล วรรณสุธี (2536: 95); ศรีธรรม ธนะภูมิ (2535: 71-72); ทศพล สังข์ทิพนุ (2533: 53); สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (1978) และ Cronbach (1977: 112-115) ซึ่งได้สรุปความสำคัญของครอบครัวว่าเด็กที่ได้รับการยอมรับจากครอบครัวจะเป็นสาเหตุอันหนึ่งที่ทำให้เด็กพัฒนาความคิดเรื่องนับถือตนเองและความเชื่อมั่นในตัวเอง และเด็กที่ความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ ถ้าเด็กมีบิดามารดาที่เอาใจใส่ ดูแล เข้าใจ ให้ความรัก ความอบอุ่น มีเจตคติที่ดีต่อลูกและที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดแล้ว เด็กจะมีโนคติเกี่ยวกับตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความอบอุ่นและปลอดภัยและส่งเสริมให้เด็กนักเรียนเรียนได้เต็มที่ และประสบความสำเร็จในการเรียน อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และเพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง อีกทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) อีกทั้งสร้างและทดสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสำหรับอธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา โดยวางกรอบแนวคิดของการวิจัยอยู่ในรูปแบบโครงสร้างเชิงเส้น

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ภาษาจีนกลางจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 22 คน และนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,434 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ภาษาจีนกลางในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจำนวน 8 คน และนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 2 จำนวน 436 คน ตัวแปรที่ใช้ศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 6 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตได้ 17 ตัวแปร ตัวแปรแฝง ได้แก่ 1) ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ซึ่งพิจารณาจากเกรดเฉลี่ย 2) ตัวแปรคุณลักษณะของครู ประกอบด้วย เข้าใจธรรมชาติของนักเรียน ทักษะในการสื่อสาร และรักเอาใจใส่ต่อนักเรียน 3) ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ประกอบด้วย เข้าใจศักยภาพของนักเรียน ส่งเสริมความสามารถของนักเรียน และ เอาใจใส่นักเรียน 4) ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อน ประกอบด้วย พฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม 5) ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน ประกอบด้วย บทเรียนที่สนุก และน่าสนใจ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน บรรยากาศในชั้นเรียน และการวัดประเมินผล 6) ตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน ประกอบด้วย สุขภาพของนักเรียน พฤติกรรม ความตั้งใจเรียน อึดทน โน้ตสนั่น และรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือ 2 ชนิด คือ แนวคำถามในการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) และแบบสอบถาม 1 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 นี้ มีจำนวน 7 ข้อ โดยให้ผู้ตอบระบุ เพศ อายุ สาขาวิชา สถาบันที่ศึกษาอยู่ ประสบการณ์ในการเรียนภาษาจีนกลาง เกรดเฉลี่ยสะสม และ เกรดเฉลี่ยวิชาภาษาจีนกลาง ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาจีนกลาง ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.90

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ทั้งหมด การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirm Factor Analysis) และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลสมการ โครงสร้าง (Structural Equation Model)

สรุปผลการวิจัย

1. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

1.1 ตัวแปรคุณลักษณะของครู ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อน ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนและตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน มีอิทธิพลโดยตรงต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ผลการวิจัยพบว่า มีประเด็นสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน ประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ ตัวแปรคุณลักษณะของครู ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อน ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน ไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

1.2 ตัวแปรคุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 คือ คุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางในทิศทางบวก โดยผ่านคุณภาพการเรียนการสอน

1.3 ตัวแปรคุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 โดยตัวแปรคุณลักษณะของครูมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปร

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางในทิศทางบวก โดยผ่านตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนและคุณลักษณะของนักเรียน

1.4 ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อนมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน ไม่สอดคล้องสมมติฐานข้อ 4 ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อนไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยผ่านตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนและตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน

1.5 ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน สอดคล้องสมมติฐานข้อ 5 คือ ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางในทิศทางบวก โดยผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน

1.6 ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน สอดคล้องสมมติฐานข้อ 6 คือ ตัวแปรสภาพทางครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางในทิศทางบวก โดยผ่านตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน

2. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

2.1 ปัจจัยที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ประกอบด้วย คุณลักษณะของนักเรียน คุณลักษณะของครู คุณภาพการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว เมื่อนำรูปแบบที่พัฒนามาวิเคราะห์และตรวจสอบความตรงของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี กล่าวคือ ค่าไค-สแควร์ มีค่า เท่ากับ 73.63 ($\chi^2 = 73.63$) ที่องศาอิสระเท่ากับ 82 (df = 82) มีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.73 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI = .98) ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI = .96) มีค่าเข้าใกล้ 1 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (RMR=.01) มีค่าใกล้ศูนย์

เมื่อพิจารณาเส้นทางอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง (ACH) พบว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง (ACH) ได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน (STUDENT) สูงสุด โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวกค่าเท่ากับ .20 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ .10 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรคุณลักษณะของครูมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .09 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว (FAMILY) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ .07 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง (ACH) มีตัวแปรเพียงด้านเดียว คือ ตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน (STUDENT) ส่วนอิทธิพลทางอ้อมได้จากตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน ตัวแปรคุณลักษณะของครู และตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว

เมื่อพิจารณาเส้นทางอิทธิพลที่ส่งผลต่อตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน (STUDENT) พบว่า ตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียนได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน (QT) มากที่สุด โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .51 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาคือ ตัวแปรสถานภาพทางครอบครัว (FAMILY) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .38 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากตัวแปรคุณลักษณะของครู (TEACHER) โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ .44 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงในการวัดตัวแปรแต่ละตัวที่เป็นตัวแปรภายในและตัวแปรภายนอก มีค่าตั้งแต่ .10-1.00 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) พบว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเท่ากับ .40 แสดงว่า ตัวแปรในรูปแบบนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางได้ร้อยละ 40

เมื่อพิจารณาเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.10-0.88 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน (QT) กับตัวแปรลักษณะของครู มีค่าสูงสุด .88 รองลงมา คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอนกับตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคุณลักษณะของครูกับตัวแปรสถานภาพ

ทางครอบครัว มีค่าเท่ากับเท่ากับ .76 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงที่มีค่าต่ำสุดคือ คุณลักษณะของเพื่อนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางมีค่าเท่ากับ .10

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบ เมื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของ ตัวแปรพบว่า ตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียนมีความสำคัญต่อตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาจีนกลางมากที่สุด โดยพบว่า พฤติกรรมความตั้งใจเรียน มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น สุขภาพอนามัย และอัฒมโนทัศน์ ตามลำดับ โดยตัวแปรคุณภาพการเรียน การสอนมีความสำคัญต่อตัวแปรคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งพบว่า การประเมินผลการเรียนการสอน มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อในการเรียนการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน กิจกรรมในการเรียนการสอน และบทเรียนที่สนุกและน่าสนใจมีความสำคัญต่อตัวแปรคุณภาพ การเรียนการสอนน้อยที่สุด สำหรับตัวแปรด้านคุณลักษณะของครู พบว่า ความรักและเอาใจใส่ต่อ นักเรียน มีความสำคัญต่อลักษณะของครูมากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะในการสื่อสาร และเข้าใจ ธรรมชาติของนักเรียนมีความสำคัญต่อตัวแปรคุณลักษณะของครูน้อยที่สุด ตัวแปรสภาพแวดล้อม ทางครอบครัว พบว่า การส่งเสริมความสามารถของนักเรียนมีความสำคัญต่อตัวแปรสถานภาพทาง ครอบครัวมากที่สุด รองลงมาคือ เอาใจใส่นักเรียนและเข้าใจศักยภาพของนักเรียน สำหรับ ตัวแปรคุณลักษณะของเพื่อน พบว่า พฤติกรรมของเพื่อนมีความสำคัญต่อคุณลักษณะของเพื่อน

2.2 ตัวแปรคุณลักษณะของนักเรียน ตัวแปรคุณภาพการเรียนการสอน ตัวแปร คุณลักษณะของครู ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางครอบครัว เป็นตัวแปรเชิงสาเหตุ สามารถอธิบาย ความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางได้ทั้งหมด ร้อยละ 40 และเส้นทาง อิทธิพลในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาจีนกลาง พบว่า คุณลักษณะของนักเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษา จีนกลาง คุณภาพการเรียนการสอน คุณลักษณะของครู และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว มีอิทธิพล ทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยผ่านคุณลักษณะของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางจะต้องจัดองค์ประกอบปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลให้มีความสอดคล้องกลมกลืนตามลักษณะอิทธิพลของปัจจัยแต่ละตัวให้อธิบายประโยชน์ต่อการเรียนรู้ให้มากที่สุด ซึ่งมีลำดับความสำคัญจากตัวผู้เรียน คุณภาพการเรียนการสอน ครู และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุนดังนี้

1. คุณลักษณะของนักเรียน (Student Characteristics) ซึ่งประกอบด้วย สุขภาพของนักเรียน พฤติกรรมความตั้งใจเรียน อึดทนอดทน และความรู้อีกที่ดีต่อผู้อื่น ดังนั้น ตัวนักเรียนต้องรู้รับผิชอบ ตระหนักในหน้าที่ของตน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย นักเรียนต้องมีค่านิยมเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผล คือความรู้ดีต่อตนเองในด้านสติปัญญา นิสัยการเรียน แรงจูงใจ และการแข่งขันเกี่ยวกับความสามารถการเลือกอาชีพ ดังนั้น คุณลักษณะบุคคลจึงเป็นแก่น (Core) ของการบริหารจัดการตนเองซึ่งต้องได้รับการเอาใจใส่ว่าตนจะต้องปฏิบัติอะไรและอย่างไร จึงจะสนับสนุนวัตถุประสงค์ของการเรียนภาษาจีนกลาง

2. คุณภาพการเรียนการสอน (Quality of Teaching) โดยกำหนดคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ บรรยากาศในชั้นเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล เพื่อเป็นตัวกำหนดคุณภาพของผู้เรียน จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีคุณภาพ กล่าวคือสร้างเสริมประสบการณ์และสร้างองค์ความรู้ให้เกิดในตัวผู้เรียน อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางเรียน ดังนั้น ฝ่ายบริหารของโรงเรียนต้องกำหนดนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน ต้องพัฒนาครูให้มีเทคนิควิธีการสอนและมีใจเอื้ออาทรกับผู้เรียน กำหนดคุณภาพทางการเรียนการสอนให้มีบทเรียนที่สนุกสนานน่าสนใจ สื่อและกิจกรรมที่นักเรียนสามารถเข้าร่วม มีเกณฑ์ที่ยุติธรรมในการวัดและประเมินผล คุณลักษณะของนักเรียนที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนคุณลักษณะของนักเรียนก็ควรมีเป้าหมายรู้ประโยชน์ของการนำภาษาจีนกลางไปใช้ อดทนและตั้งใจไม่ท้อแท้เมื่อบทเรียนยากขึ้น จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่ปลูกเร้า จูงใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน

3. คุณลักษณะของครู (Teacher Characteristics) ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจธรรมชาติของนักเรียน ความเป็นกัลยาณมิตรของครูเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในการสร้างให้นักเรียนเกิดความรักและศรัทธา นอกจากนั้น ครูควรมีทักษะการสื่อสาร โดยความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนรู้กระจ่างและครูต้องเป็นบุคคลที่รักและใส่ใจนักเรียน ซึ่งเมื่อครูรักและเอาใจใส่นักเรียนของตนอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนก็จะเกิดความรักครู เปิดเผยในสิ่งที่คับข้องใจ และเกิดความสบายใจ ดังนั้น การปฏิบัติการสอนของครูเป็นสิ่งสำคัญที่จะดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนอยากรู้และตั้งใจเรียน ดังนั้น ลักษณะของครูจึงถือเป็นการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานที่อยู่ใกรอบของวิชาชีพ (Professionalism) และจรรยาบรรณวิชาชีพ (Ethics) รับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนั้น จากผลงานวิจัย จึงเสนอแนวทางการบริหารงาน โรงเรียนซึ่งจะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

4. สภาพแวดล้อมทางครอบครัว (Family Model) ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจศักยภาพของนักเรียน ส่งเสริมความสามารถของนักเรียน นอกจากนั้น ผู้ปกครองยังต้องเอาใจใส่นักเรียน ดังนั้น ความสัมฤทธิ์ผลของการเรียนเกิดจากการที่เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุขกล่าวคือภาวะทางจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด พ่อแม่ต้องเข้าใจในศักยภาพของบุตร ครอบครัวจึงจะเป็นส่วนสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียน

5. ฝ่ายบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ควรตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนภาษาจีน และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โดยการคัดเลือกครูที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาครูจีน เพื่อให้มีทักษะและเทคนิคในการสอน รวมถึงเข้าใจถึงคุณลักษณะนักเรียนไทยและวัฒนธรรมไทย นอกจากนั้น ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนควรพัฒนาระบบควบคุมและตรวจสอบการบริหารให้มีความเหมาะสม และรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นเพื่อสร้างหลักประกันและความมั่นใจแก่สังคม โดยส่งเสริมให้มีการนำกลยุทธ์ที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางไปปฏิบัติเป็นรูปธรรม และสร้างทักษะในอาชีพที่นักเรียนเข้าทำงานเพื่อมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของสังคมด้านคุณภาพ

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางในรูปแบบนี้เป็นตัวแปรแฝงที่ประกอบไปด้วยลักษณะของครู สภาพแวดล้อมทางครอบครัว คุณลักษณะของเพื่อน คุณภาพการเรียนการสอนและคุณลักษณะของผู้เรียน การสร้างตัวแปรนี้ได้จากการประยุกต์ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุขของกิตติวดี บุญเชื้อ และคณะ (2540) ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการอธิบายสัมฤทธิ์ ผลทางการเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพราะสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาจีนของนักเรียน

ระดับอาชีวศึกษาจะเกิดขึ้นได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลักที่สำคัญ คือ ปัจจัยด้านลักษณะของครู สภาพแวดล้อมทางครอบครัว คุณภาพการเรียนการสอน และคุณลักษณะของผู้เรียนจึงเป็นเกณฑ์ คุณภาพที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษา ทำให้มีการวางแผนดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่องเพื่อ โรงเรียนจะได้นำมาวิเคราะห์การปฏิบัติงาน เพื่อจัดทำมาตรฐานสำหรับใช้ในการกำหนดการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางที่พัฒนาขึ้นไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์กลุ่มพหุ (Multigroup Analysis) เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบ โดยอาจแยกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ หรือระดับการศึกษา
2. ควรมีการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง โดยใช้ตัวแปรอื่นร่วมด้วยเช่น ความถนัดและเจตคติการเรียนภาษาจีนร่วมด้วย เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางในบริบทอื่นๆ
3. ควรมีการนำรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ไปใช้กับประชากรกลุ่มอื่นๆ เพื่อทดสอบความไปไม่แปรเปลี่ยนของโมเดล
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางแบบการศึกษาภาคตัดขวาง หรือ การศึกษาระยะยาว เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เนื่องจากระยะเวลาที่สั้นอาจจะเห็นผลไม่ชัดเจน ถ้าติดตามระยะเวลาที่ยาวขึ้น อาจเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาจีนชัดเจนขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กวินทร์ ธรรมนุต. 2522. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กที่มีความแตกต่างกันในด้านการอบรมเลี้ยงดูและการยอมรับของกลุ่มเพื่อน.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กิตติวดี บุญชื้อ, ปิदनันท์ สุทธสาร, สุนทร ช่วงสุนิช และ วิภา ตันกุลพงศ์. 2540. “การเรียนรู้อย่างมีความสุข.” วารสารครุศาสตร์. 26 (1): 7-22.

กรรณิการ์ สงวนนวน. 2546. การศึกษาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมวิชาการ. 2535. การรับรู้ สาเหตุ ความสำเร็จ ในการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่างกัน. กรุงเทพมหานคร: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. 2543. รูปแบบหรือแนวการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะดี เก่ง มีสุข ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2544. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2544. คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมวิชาการ. 2546. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

กรมสุขภาพจิต. 2552. คู่มือดูแลสุขภาพจิตเด็กวัยเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ร.ส.พ.

เกตุสุดา มนिरะพงศ. 2537. แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เกษม วัฒนชัย. 2539. แนวคิดในการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา. เอกสารประกอบการบรรยาย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 11 - 12 พฤษภาคม 2539.

_____. 2540. การประกันคุณภาพทางวิชาการสถาบันอุดมศึกษายุคโลกาภิวัตน์. เอกสาร
ประกอบการบรรยายพิเศษ วันที่ 11 สิงหาคม 2540. กรุงเทพมหานคร: ทบวงมหาวิทยาลัย.

กุหลาบ รัตนสังขธรรม. 2540. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การระดับคณะ สาขาวิชา
วิทยาศาสตร์สุขภาพ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขา
การบริหารงานสาธารณสุข, มหาวิทยาลัยมหิดล.

โกมล ไพศาล. 2549. รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่ม
รัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

กฤษฎา ศรีพานิชย์. 2546. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการ
วิจัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เจียน วีระวิทย์ และคณะ. 2551. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอาชีวศึกษา:
รายงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

จันทร์รัตน์ วงศ์อารีย์สวัสดิ์. 2542. ผลการประยุกต์หลักการเรียนรู้ของซิกเคอร์ริงและแกมสัน
ในการเรียนการสอนการพยาบาลจิตเวชต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ที่มีความ
มีความสุขของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาล
, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิรายุ เมืองฮาม. 2547. “อาชีวศึกษาเอกชน.” วารสารวงการครู. 1 (9): 82-83.

จุไรรัตน์ สมสุข. 2537. ปัญหาการใช้หลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์สายวิทยาศาสตร์และ
วิทยาศาสตร์ประยุกต์ โปรแกรมวิทยาศาสตร์การกีฬา (การฝึกและการกีฬา) พุทธศักราช
2535 ของวิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาพลศึกษา,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชูศรี เกิดศิลป์. 2532. อิทธิพลขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาภาษาไทย มัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขา
การวัดผลทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

เดิมศักดิ์ คทวณิช. 2540. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนและวิธีเผชิญปัญหาทางการเรียน
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขต
เทคนิคกรุงเทพ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไตรมิตรวิทยาลัย, โรงเรียน. 2543. รายงานการบริหารโครงการศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียน
การสอนภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร:
อักษรบัณฑิต.

ทศพล สังข์ทิตนุ. 2533. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้านและสภาพแวดล้อมทาง
โรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขต
การศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ธาริณี เจียรวัฒนะ. 2532. พฤติกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผลสำเร็จในการเรียนวิทยาศาสตร์ตามการรับรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(คม.). สาขาวิชามัธยมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชั้นยากร ช่วยทุกข์เพื่อน. 2553. ปัจจัยและความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนฟิสิกส์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธีระบุท รัชชะ. 2544. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านศิลปะของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 สาขาช่างเทคนิค สถาปัตยกรรม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ธำรง บัวศรี. 2542. ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ธนวิซการพิมพ์.

ฐปทอง กว้างสวัสดิ์. 2549. คู่มือการสอนภาษาอังกฤษ. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธำรง บัวศรี. 2532. ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

นภาพรณ์ จันทร์ศัพท์. 2548. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

นารี โนภิระ. 2536. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของครูประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) นักเรียน และสุขภาพจิตของนักเรียนชาวเขา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่และโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- นงลักษณ์ วัชรชัย. 2542. โมเดลลิสม์ : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2524. รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. 2541. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร:
สุวีริยาสาส์น.
- _____. 2543. การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจลวี ไชยแสน. 2544. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพพื้นฐานทางสมองบางประการ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขา
การวิจัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปจรรย์ วัชชวัลคุ. 2527. อิทธิพลขององค์ประกอบด้านลักษณะของนักเรียน สภาพแวดล้อมทาง
บ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิจัยการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกอบ คุปรัตน์. 2525. นิสิตนักศึกษาและกระบวนการกลุ่มในสถาบันอุดมศึกษาในนิสิต
นักศึกษา หลักการ ปัญหา และแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: พระพัฒนา.
- ปนัดดา บุญพาวัฒนา และอัญรัตน์ วิเชียร. 2551. รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 (หลักสูตร 2 ปี ต่อเนื่อง)
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครราชสีมา.

ปนัดดา บุญพาวัฒนา และคณะ. 2549. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และคุณภาพการให้บริการของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ปนัดดา โชติการณ์. 2544. อ้อมโนทัศน์ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและนักเรียนปกติในระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประนอม ทวีกาญจน์. 2526. ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนเดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน บรรยากาศในชั้นเรียน คุณภาพการสอน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรออฟเซต.

_____. 2544. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมคุณภาพ.

ประเสริฐ เทพสร. 2536. รูปแบบของตัวแปรที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ปัญญา ชูช่วย. 2551. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดผลและวิจัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

ปราณี กุลละวณิชย์. 2549. ข้อมูลพื้นฐานการจัดการเรียนการสอน และความต้องการภาษาต่างประเทศในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรรณี ช.เจนจิต. 2522. จิตวิทยาการเรียนการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: วุฒิกิจพิมพ์.

- พรรณิ ช.เจนจิต. 2538. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อแกรมมีจำกัด.
- พัชนี ตั้งยีนง. 2552. รายงานการวิจัยการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยนอกระบบ.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพไลพร แสนชมภู. 2546. การศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพไลวรรณ แดงขาว. 2545. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา สมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พิมพฤทธิ์ เทียงภักดี, นันทิยา ฤทธิ, พัฒนา จันทร์ผาย และ จุไรพรรณ ขาวเมื่อน้อย. 2544. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ โดยวิธีการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ขอนแก่น: สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองขอนแก่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2544. แนวคิดและแนวทางของการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัดสำเนา).
- พจมาน ดวงธรรม. 2539. ผลของการให้การปรึกษาโดยกลุ่มเพื่อนต่อการปรับตัวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการแนะแนวและให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพ็ญประภา ระนาท. 2552. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มพระนครเหนือ สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

แพรวพรรณ พิเศษ. 2548. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับ
 ความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
 เทคโนโลยีวิจัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

พรพิมล เจียมนาครินทร์. 2539. พัฒนาการของวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คอนฟอร์ม.

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. 2524. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนา
 พาณิชย์.

ภรณุชนาฏ อรรถาเวช. 2548. การสร้างหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ กลุ่ม
 งานรังสี สถาบันโรคทรวงอก. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์-การสอน)
 สาขาการสอนภาษาอังกฤษ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาวิณี บุญทา. 2546. การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) : กรณีศึกษา
 โรงเรียนไทรมิตรวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มณิกา เรื่องสินชัยวานิช. 2551. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
 คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาลเมืองศรีสะเกษ จังหวัด
 ศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา, มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.

มรุต ก้องวิริยะไพศาล. 2549. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพร้อม
 ในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
 การวิจัยและสถิติทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

มนู คอนมอญ. 2540. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของรูปแบบการเรียนที่ได้จาก
 การวิเคราะห์เส้นทางแบบพี เอ คิว และแบบ พี เอ แอล. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

มะลิวรรณ โคตรศรี. 2547. การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุความสามารถในการ
แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาการวัดผลทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

มิญช์มนัส วรรณมหินทร์. 2544. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
ภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัด
ร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.

มูขรินทร์ หวง. 2551. แนวทางการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่และ
การศึกษาต่อเนื่อง, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ระพี สาคริก. 2530. ศาสตร์อุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (72 – 79).

ลัทธนา อินทร์กลับ, ลีริรัตน์ ฉัตรชัยสุชา, และ นฤมล จรุงรุ่งเรือง. 2542. “พฤติกรรมการใฝ่รู้
ทางการเรียนกับความรู้สึกเป็นสุขของนักศึกษาพยาบาล คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.” วารสารสภากาพยาบาล. 14 (3): 59-71.

วราภรณ์ บวรศิริ และ สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2541. การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการเรียนการสอนใน
ประเทศไทย: รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาสนา พิทักษ์สาดี. 2527. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของนักเรียนสภาพการเรียนการสอนใน
ชั้นเรียน และสภาพแวดล้อมที่บ้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2544. “วิกฤติการณ์อาจารย์ระดับอุดมศึกษา.” การพัฒนา
สถาบันอุดมศึกษารวมบทความทางวิชาการ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิมลรัตน์ คล้ายเนียม. 2536. รูปแบบของผลการเรียนโปรแกรมวิชาการบริหารธุรกิจในวิทยาลัยครู นครสวรรค์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. 2537. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วีรสิทธิ์ ลิทธิไตรย์ และ โยธิน แสงงดี. 2531. การสัมมนากลุ่ม: เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: ชมรมวิจัยเชิงคุณภาพ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร. 2544. ผลการประยุกต์ใช้รูปแบบการสอนการเรียนรู้ที่มีความสุขในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศันสนีย์ จัตรคุปต์. 2544. เทคนิค IQ EQ AQ 3Q เพื่อความสำเร็จ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันสร้างสรรค์ศักยภาพสมองศรีเอตีฟเบรน.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. 2532. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรินวล วรรณสุธี. 2536. รูปแบบขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศรีธรรม ชนะภูมิ. 2535. พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เสมอกาญจน์ โสภณศิริรุ่งโรจน์. 2553. ปัจจัยการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาโสตทัศนศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมถาย สุกัญญา. 2541. รูปแบบของผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของ
 สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขา
 การวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมถพ สุวรรณรัฐ. 2545. การพัฒนารูปแบบการจัดอาชีวศึกษาทางไกลในทศวรรษหน้าของ
 ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา,
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2532. การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนและสภาพแวดล้อมทาง
 บ้าน ระหว่างนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่มีประสิทธิภาพสูง และนักเรียน
 โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่มีประสิทธิภาพต่ำในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
 และทำปกเจริญผล.

_____. 2524. การวิจัยเชิงบรรยาย. กรุงเทพมหานคร: เจริญผล.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2549. เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทาง
 สังคมศาสตร์ หลักการ วิธีการและการประยุกต์. กรุงเทพฯ: สามลดา.

สุดารัตน์ จินดาวงษ์. 2531. การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และมโนภาพแห่ง
 ตนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สื่อการเรียนกับที่เรียนโดยครู
 เป็นผู้สอน. ปรินูญานิพนธ์ (กศ.ม.) การมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร.

สุรางค์ ไคว้ตระกูล. 2541. จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2544. จิตวิทยาการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2545. จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.

สุวิมล อุดรรัตน์ไพโร. 2536. รูปแบบขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2537. วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. 2541. การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการเรียนการสอนในประเทศไทย: รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิตรา อังวัฒนกุล และ สุจิตรา สวัสดิวิงษ์. 2545. การประเมินและติดตามผลหลักสูตรครุศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2538) สาขามัธยมศึกษา วิชาเอกภาษาอังกฤษ: รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์. 2549. รูปแบบความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้เพื่อความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยเอกชน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุนิดดา เรื่องสิริเศรษฐ์. 2552. ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนคณิตศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540. โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน : ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไอดีเอสแควร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2551. สถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักบริการข้อมูลและสารสนเทศ. 2553. จำนวนนักเรียน นักศึกษาประเภทอาชีวศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 2551. (Online).
<http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php>,16 พฤศจิกายน 2553.

ลำเรียง บุญเรืองรัตน์. 2540. เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อนแถมมี.

สุมน อมรวิวัฒน์. 2540. “ทำไมต้องปฏิรูปการเรียนรู้.” วารสารเศรษฐศาสตร์. 26 (1): 1-6.

อนงก นรสาร. 2546. การติดตั้งไฟฟ้าภายนอกอาคาร. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมอาชีวะ

อภิญา หิรัญวงษ์. 2547. ปัจจัยเชิงสาเหตุของผลผลิตภาพการวิจัยของนักการศึกษาสาขา อาชีวศึกษาในระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อดิศักดิ์ พงษ์พุดผลศักดิ์. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของรัฐ กรณีศึกษา จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546. หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

_____. 2550. หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

อารีพร หลงสมบุญ. 2542. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (แผนศิลปะภาษา) ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อารีย์ พันธุ์มณี. 2544. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพมหานคร: ธนรัช การพิมพ์.

_____. 2546. จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทม์ เอ็ดดูเคท.

อัสรา อวารณ์. 2540. ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมและ ปัจจัยทางชีวสังคมกับความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในชมรม ผู้สูงอายุโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขา สุขศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2543. ปัญหาการเรียนและเทคนิคช่วยให้ลูกเรียนดี. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.

เอี่ยมลักษณ์ (นามแฝง). 2546. “เรียนอย่างมีความสุขได้ทั้งความสนุกและความรู้.” ชิวจิต. 5 (106): 20-26.

อรพินทร์ ชูชม. 2523. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานความรู้เดิม สภาพแวดล้อมทาง บ้าน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะทางการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณี. 2532. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบคัดเลือก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับปริญญาโท. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรม ศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรสา รัตนอมริรมย์. 2550. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอาชีวศึกษา.
 รายงานการวิจัย คณะวิจัยศูนย์จีนศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สถาบันเอเชียศึกษา
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Anastasi, A. M. 1956. "Intelligence and family size." **Psychological Bulletin.** 53: 187-209.

_____. 1968. **Psychological Testing.** New York: The Macmillan.

Allport, G. W. 1935. **Handbook of School Psychology.** Massachusetts: Clark University Press.

Delgado B. and V. Manuel. 1983. "A study of the relationships between socioeconomic characteristics and aspect of mathematical achievement of primary school children of grades four and six in Costa Rica." **Dissertation Abstracts International.** 38 (8): 2583-AT.

Bandura, A. 1976. "Social learning analysis of aggression." In E. Ribes-Inesta and A. Bandura. (eds.). **Analysis Delinquency of Aggression.** Hillsdale, NJ: Erlbaum. 42-58.

_____. 1997. **Self-efficacy: The exercise of control.** New York: Freeman.

Bandura, A. 1999. "A social cognitive theory of personality." In L. Pervin and O. P. John. (eds.). **Handbook of Personality : Theory and Research.** 2nd ed. New York: Guilford Publications. 154-196.

Bandura, A. 2002. "Social cognitive theory in cultural context." **Journal of Applied Psychology: An International Review.** (151): 269-290

Bandura, A. and D. Cervone. 1986. "Differential engagement of self-reactive influences in cognitive motivation." **Organizational Behavior and Human Decision Processes.** 8, 92-113.

Best, J. W. 1978. **Research in Education**. 3rd ed. New Jersey: Prentice-Hall.

Bilash, G. 2000. “**Assessing Achievement in the Learner-Centred Curriculum.**” Sydney: National Centre for English teaching.

Bloom, B. S. 1976. **Human Characteristics and School Learning**. New York: McGraw-Hill Book Co.Ltd.

Bloom, B. S., J. T. Hasting and G. F. Modaus. 1971. **Handbook of Formative and Summative Evaluation of Student Learning**. New York: McGraw-Hill Book Co.

_____. 1971. **Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning**. New York: McGraw hill Book Company.

Boyd, W. M.1979. **The Forgotten Side of the Black Undergraduate: An Assessment of Academic Achievement and Aspirations During the 1970's**. Paper Presented at the Annual Meeting of the American Educational Research. April. 1979, 25 pp. In 1973, 1975, and 1977, the Educational Policy Center of A Better Chance , Inc.

_____. 1976. **Human Characteristics and School Learning**. New York: McGraw-Hill.

Brauer, C., F. Grady, K. Matthews and S. Wilhite. 1997. **The Effect of Problem -Solving on Academic Achievement in Elementary Education**. Thesis of Master's Action Research Project Saint Xavier University and IRI/Skylight Field-Base Master's Program.

Breckenridge, M. E. 1966. **Child Development**. Philadelphia: W.B.Saunders Company.

Carroll, J. B. 1963. “A model of school learning.” **Teacher College Record**. 64 (8): 723-733.

- Carter, J. A. 1982. **Student Behavior of High Achievement Student and Low Achievement Student**. Dissertation International. 39 (11)
- Chen, Z. L. (30 July 2005). **China Promoting Chinese Language Courses for Foreign Students**. Xinhua.
- Coleman, A. U., Barnhardt, S., Beard El-Dinary, P. & Robbins, J. (1966). **“The Learning Strategies Handbook”**: Longman. New York: Plenum Press.
- Coleman, J.S. 1966. **“Equality of Educational Opportunity (COLEMAN) Study (EEOS).”** (Online). <http://www.icpsr.umich.edu/icpsrweb/ICPSR/studies/06389>. February 5, 2012.
- Combs, M. L. and D. A. Slaby. 1977. “Social skills training with children.” In B. Lathy and A. Kazdin. (eds.). **Advances in Clinical Child Psychology Vol. 1**. New York: Plenum Press.
- Comb, S. B. and J. E. Snygg. 1959. “Social skills”. In B. Lahey and A. Kazdin (eds.). **Advances in Clinical Child Psychology. Vol. 1**. New York : Plenum Press.
- Cronbach, L. J. 1976. “Research on Classrooms and Schools : Formulation of Question, Designs and Analysis.” **Occasional Paper of the Stanford Education Consortium**.
- Cronbach, L. J. , J. E. Deken and N. Webb. 1977. “Research on classroom and schools: Formulation of questions, design, and analysis.” (Occasional papers). **American Educational Research Journal**. (14): 17-24.
- Cruz, W. W. 1974. **Education Psychology**. New York: The Renal Press Company.

- De Coster, A. D. 1971. "Some Effects of Difference Classroom Conditions Upon Interpersonal Relationship, Personal Adjustment and Achievement for college Freshman." **Dissertation Abstract.** 31: 5789-A.
- Davidson, D. 1974. "Learning mathematics in group situation." **The Mathematics Teacher.** 67 (2):101-106.
- Davis, G. A. and M. A. Thomas. 1989. **Effective Schools and Effective Teacher.** Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- Diamantopoulos, A. and J. A. Sigauw. 2000. **Introduction to LISREL: A Guide for the Uninitiated.** London: SAGE Publications, Inc.
- Dolan, L. J. 1980. "The effective correlates of home concern and support, instructional quality and achievement." **Dissertation Abstracts International.** 41 (3): 989-A.
- Ekeccha, E. O. 1986. "Correlates of science achievement: A study of U.S. 5th grade students." **Dissertation Abstracts International.** 47 (6): 2103-A.
- Emmer, E., C. Evertson and L. Anderson. 1980. "Effective classroom management at the beging of the school year." **Journal of Elementary School.** 80: 219-231.
- Faw, T. and G. Belkin. 1989. **Child Psychology.** New York: McGraw-Hill.
- Feldman, K. A. and T. M. Newcomb. 1970. **The Impact of College on Student.** San Francisco: Jossey-Bass Inc.
- Finochiaro, M. and F. Sydney. 1983. **Foreign Language Testing : A Practical Approach.** New York: Regents Publishing Company, Inc.

- Freud, S. 1969. **Concepts and Theories of Human Development**. New York: W.W. Norton and Company Inc.
- Garbarino, J. 1985. **Adolescent Development An Ecological Perspective**. Ohio: Charles E. Merrill.
- Garrison, K. C., A. J. Kingston and A. S. Mcdonld. 1966. **Educational Psychology**. Bombay: Vakils.
- Garrison, J. K. A. and S. M. Arthurs. 1965. **Educational Psychology**. Bombay: Vakils.
- Gilbert, H. 1979. **The Art of Reaching**. New York: Pyramid Books.
- Good, C. V. 1959. **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill, Inc.
- Good, T. L. and J. E. Brophy. 1977. **Education Psychology : A Realistic Approach**. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Hair, J. F., R. E. Anderson, R. L. Tatham and W. C. Black. 1998. **Multivariate Data Analysis**. New Jersey: Prentice-Hall International, Inc. cited K. A. Bollen. 1989. **Structural Equations with Latent Variables**. New York: Wiley.
- _____. 1998. **Multivariate Data Analysis**. New Jersey: Prentice-Hall International, Inc. cited L. Ding, W. F. Velicer and L. L. Harlow. 1995. "Effects of estimation methods, number of indicators per factor and improper solutions on structural equation modeling fit indices." **Structural Equations Modeling**. 2: 119-43.
- _____. 1998. **Multivariate Data Analysis**. New Jersey: Prentice-Hall International, Inc. cited J. W. Hoelter. 1983. "The analysis of covariance structures: goodness-of-fit indices." **Sociological Methods and Research**. 11: 325-344.

- Hanischeger, J.W., C.R. Barclay and R.S. Willey. 1978. "Metacognition, self-knowledge, and learning disabilities: some thoughts on knowing and doing." **Topics in Learning and Learning Disabilities**, 2, 19-26.
- Hessong, R. F. and T. Weeks. 1987. **Introduction of Education**. New York: Macmillan Publishing Company.
- Hood, M. C. 2002. **Learning to care: A qualitative study of the relationships twelve veteran teachers form with their students**. (Online).
<http://www.lib.umi.com/dissertation/fullcit/3057389>. February 28, 2005.
- _____. 2002. **Learning to Care: A Qualitative Study of the Relationships Twelve Veteran Teachers Form with Their Students**. (Online). <http://www.lib.umi.com/dissertation/fullcit/3057389>. November 16, 2010.
- Hu, L.T. and P. M. Bentler. 1999. "Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis conventional criteria versus new alternatives." **Structural Equation Modeling**. 6 (1): 1-55
- Johnson, D. W., R. T. Johnson and E. J. Holubec. 1994. **The Nuts and Bolts of Cooperative Learning**. Edina, Minnesota: Interaction Book. : 13-14.
- Joreskog, K. G. and D. Scrbom. 1993. **LISREL 8: User's Reference Guide**. Chicago: Scientific Software.
- Kandel, D. B. and G. S. Lesser. 1962. "Parental and pre influence on education plane of adolescents." **American Sociological Review**. 34 (22): 221-222.
- Kent, A. 1997. "Strategic Planning Models in Academic Learning." **Encyclopedia of Library and Information Science**. Vol. 59. Supplement 22.

- Kitzinger J. 1995. **“Introducing focus groups”**, **British Medical Journal**. 311: 299-302
- Klein, R. B. 1996. **Learning : Principles and Applications**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Klein, R. B. 2005. **Principles and Practice of Structural Equation Modeling**. New York, The Guilford Press.
- Kounin, J. S. 1990. **Discipline and Group Management in Classrooms**. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Krueger, R. A. and M. A. Casey. 1998. **Focus Groups : A Practical Guide for Applied Research**. 3rd ed. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Kyriacou, C. 1993. “Teacher stress and burnout: An international review.” **Educational Research**. (29): 89-96.
- _____. 1979. “A note on teacher stress and locus of control.” **Journal of Occupational Psychology**. 52: 227-228.
- Larsen-Freeman, D. 1986. **Techniques and Principles in Language Teaching**. New York: Oxford University Press.
- Lawrenz, A. E. 1976. “The Development of thinking. Arizona State University.” **Wads worth**. Publishing company Belmont California.
- Lawrenz, F. 1987. “Gender effects for student perception of the classroom psychosocial environment.” **Journal of Research in Science Teaching**. 24: 689-697.
- Littlewood, W. 1990. **Communicative Language Teaching: An Introduction**. Cambridge: Cambridge University Press.

- Lindgren, H. C. 1980. **Educational Psychology in the Classroom**. Oxford: University Press.
- Lobel, M. K. 1993. "A causal model of variables predicting mathematical achievement in first-grade children (special ability, problem-solving)." **Dissertation Abstracts International**. 54 (2): 463-A.
- Maddox, H. 1963. **How to Study**. Greenwich, Con.: Faucet Premier Book.
- Marsh, H. W., J. R. Balla and R. P. Mc Donald. 1988. "Goodness of fit indexes in confirmatory factor analysis : The effect of sample size." **Psychological Bulletin**. 103: 391-410.
- Mcclelland, D. C. and G. A. Friedman. 1952. **A Cross Cultural Study of Relationship Between Children Reading Practices and Achievement Motivation Approving in Folktales**. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- McClelland, D. C. and et al. 1953. **The Achievement Motive**. New York: Appleton Century Croffs, Inc.
- Moors, R.H. and E.J. Bernice. 1978. "Classroom Environment Scale Manual." **Palo Alto, California: Consulting Psychologists Press**.
- Newcomb. 1962. **Student Peer-Group Influence in Personality Factors on the college Campus**. New York: Social Science Research Council.
- Norman, O. Gene. 1992. "Information marketing in libraries. In Kent, A. (ed)." **Encyclopedia of Library and Information Science. Vol. 50**. supplement 13. Marcel Dekker, 256-272.
- Nunan, D. 1997. "Strategy training in the language classroom : An empirical investigation." **RELC December Journal**. 28 (2): 56-81.

- Oliver, J. S. 1983. "A longitudinal study of attitude, motivation and self concept as predictors of achievement in and commitment to science among adolescent students." **Dissertation Abstracts International**. 47 (8): 3759-A.
- Onles, J. F. 1970. **Introduction to Teaching**. New York: Random House.
- Phelan, R. J. 1999. "The relationship between student and teacher perceptions of the organization climate of their school." **Dissertation Abstracts International**. 59 (7): 2280.
- Ramsden, P. 1993. **Learning to Teach in Higher Education and Learning to Lead in Higher Education**. Cambridge: Cambridge University.
- Rahman, S. A. 1965. "An investigation of the extend and causes of dropout in class X through XII of the secondary schools of Decca East Pakistan during 1965." **Dissertation Abstracts International**. 28 (46): 405.
- Raymond, Jr. 1995. **Management Information System**. 6th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Reid, J. M. 1987. "The Learning Style Preference of ESL Students." **TESOL Quarterly**. 21 (1): 87-111.
- Revh, J. F. 1991. "The relationships between mathematics attitude, self-concept, learning style, socioeconomic status, gender, and mathematics achievement, among fourth and eighth-grade black students." **Dissertation Abstracts International**. 52 (2): 457-A.
- Richards, J. C. and T. S. Rogers, 1988. **Approaches and Methods in Language Teaching**. 4th ed. Cambridge: Cambridge University.

- Ringer, D. B. 1998. "Facilitation and learning behavior in a secondary school travel studies program (study abroad. group learning)." **Dissertation Abstracts International**. 58 (10): 3825.
- Rivers, W. M. and B. A. Harold. 1980. **The Implementation of CLT in Developing The Students' English Proficiency at Pondok Modern Gontor**. New York: Pearson Education.
- _____. 1986. **"Psychology, Linguistics, and Language Teaching", A Forum Anthology**, ed. Anne Covell Newton Washington D.C: English Language Programs Division Bureau of Educational and Cultural Affairs United States Information Agency.
- Rogers, A. 1978. **Teaching Adults**. Buckingham: Open University Press.
- Rogers, C. 1969. **Freedom to Learn**. London: Merrill.
- Rokeach, M. 1970. **Beliefs Attitude and Values**. Sanfransico: Josses Bass. Publishers Inc.
- Rubens, B. 1978. **A Five-Year Sentence**. UK: Abacus.
- Scarcella, R.C., & R.L. Oxford, 1992. "The Tapestry of Language Learning." **The Individual in the Communicative Classroom**. Boston: Heinle & Heinle.
- Schoenberg, I. E. 2000. **Focus on Grammar: A Basic Course for Reference and Practice**. 2nd ed. New York: Pearson Education.
- Schoenberg, I. E. and J. Maurer. 2002. **Focus on Grammar: An Introductory Course for Reference and Practice**. New York: Pearson Education.

- Sheffield, E. F. 1974. **Teaching in the Universities: No One Way**. Montreal: McGill-Queen's University Press.
- Shen, K. 1993. "Happy chemical education (HCE)." **Journal of Chemical Education**. 70: 816-18. (Online). <http://medline.lib.buu.ac.th/H.W.Wilson/detail.nsp>, February 28, 2005.
- Spradley, J. P. 1979. **Participant Observation**. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Stan, C. 1989. "Learning to think, feel and teach reflectively." In J. Arnold (Ed.). **Affect in Language Learning**. Cambridge: Cambridge University Press. 109-124.
- Steven, J. 1986. **Applied Multivariate Statistic for the Social Sciences**. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Sullivan, H.S. 1930. **Conception of Modern Psychiatry**. (Online). <http://ericac.net/edo/ed216661.htm>. August 15, 2000.
- Sumantei, M. 1985. "School achievement, as the function of parental sex, children's sex and parent involvement in the learning process of a children on mathematics." **Dissertation Abstracts International**. 45 (9): 2792-A.
- Talton, E. L. and R. D. Simpson. 1987. "Relationships of attitude toward classroom environment with attitudes toward and achievement in science among tenth grade biology students." **Journal of Research in Science Teaching**. 24: 507-525.
- Tanaka, J. 1987. "How big is enough? Sample size and goodness-of-fit in structural equation models with laten variables." **Child Development**. 58: 134-146.

- Thurstone, L. L. 1968. **Primary Mental Abilities**. Chicago, Illinois: University of Chicago Press.
- Triandis, H. C. 1971. **Attitude and Attitude Change**. New York: John Wiley & Sons.
- Violeta, J. and G. Kavaliauskiene. 2002. **Promoting The Fifth Skill in Teaching ESP. English for Specific Purpose**. World Web-based Journal.
- Walberg, H.J. and J.E. Anderson, 1968. "Teacher personality and classroom climate." **Psychology in the Schools**, 163-9.
- West, S. G., J. F. Finch and P. J. Curan. 1995. Structural equation model with non-normal variable: Problems and remedies. In R.H. Hoyle. **Structural equation modeling: concepts, issues, and applications (pp. 56-75)**. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Whang, P.A. 1992. "Cognitive factors influencing the mathematics achievement, 4th, 5th and 6th grade Chinese-American students (fourth-grade, fifth-grade, sixth-grade)." **Dissertation Abstracts International**. 53 (5): 1437-A.
- Worley, J. 2005. **Perspectives on building rapport between professors and graduate students in higher education: A qualitative inquiry**. (Online).
<http://www.lib.umi.com/dissertation.fullcit/3147936>. February 25, 2005.
- Woolfolk, A. E. 2001. **Educational psychology**. 8th ed. Bonton: Allyn and Bacon.
- Xu, L. 2549. **The Shortage of Chinese Teacher**, Xinhua. 10.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รศ.ดร.นฤนันท์ สุริยมณี
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา ศณะสังคมและมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ผศ.ดร.กนกพร นุ่มทอง
อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ดร.วารุณี ลักน โชคดี
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. ดร.อริศรา เล็กสรรเสริญ
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา ศณะสังคมและมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
5. อาจารย์ปานชีวา นาคสิทธิ์
อาจารย์ประจำวิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๕๑๓.๑๐๕๐๓/

ภาควิชาอาชีวศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕๐ พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ
๑๐๕๐๐

๒ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน

ด้วย นางมุขรินทร์ หวง นิตติปริญญาเอก สาขาวิชาอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา” ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. อาจารย์สุวรรณ นาควิบูลย์วงศ์, ศษ.ด. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. อาจารย์สมภพ สุวรรณรัฐ, ศศ.ด. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการทำวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิตติจำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ ในการนี้ภาควิชาฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญโดยตรง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดตรวจเครื่องมือในการวิจัย ทั้งนี้เพื่อนิตติจักได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ และถูกต้องก่อนนำไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาในความอนุเคราะห์และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชัย จิวเจริญสกุล)
หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร.๐๒-๕๙๕-๙๑๔๔๓ ต่อ ๒๖๑,๒๖๒ โทรสาร ๐๒-๕๙๕-๐๒๐๓

แบบสอบถามในการวิจัย

เรื่อง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

- แบบสอบถามในการวิจัยฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน โดยแบ่งเป็น
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน
ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย

- ด้านที่ 1 คุณลักษณะของครู
- ด้านที่ 2 สภาพแวดล้อมทางครอบครัว
- ด้านที่ 3 คุณลักษณะของเพื่อน
- ด้านที่ 4 คุณภาพการเรียนการสอน
- ด้านที่ 5 คุณลักษณะของนักเรียน

โดยในการตอบให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วพิจารณาแต่ละข้อความว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือความรู้สึกของนักเรียนเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความนั้นทุกประการ
- เห็นด้วย หมายถึง นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากหรือค่อนข้างมาก
- ไม่แน่ใจ หมายถึง นักเรียนไม่แน่ใจที่จะตัดสินใจว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น
- ไม่เห็นด้วย หมายถึง นักเรียนค่อนข้างไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง นักเรียนไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้นเลย

- กรุณาตอบให้ครบทุกข้อและขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

มุขรินทร์ หวง

นิสิตปริญญาเอก สาขาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

1. เพศ.....
2. อายุ.....
3. สาขาวิชา.....
4. สถาบันที่ศึกษาอยู่.....
5. ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาจีนกลาง
  - น้อยกว่า 1 ปี
  - 1-2 ปี
  - มากกว่า 2 ปี - 3 ปี
  - มากกว่า 3 ปี
6. เกรดเฉลี่ยในภาคเรียนที่ผ่านมา.....
7. เกรดเฉลี่ยวิชาภาษาจีนกลางในภาคเรียนที่ผ่านมา.....
  - ต่ำกว่า 2.00
  - 2.01-2.50
  - 2.51-3.00
  - 3.01-3.50
  - 3.51-4.00

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือความรู้สึกของนักเรียน

1. ด้านลักษณะของครู(ครูภาษาจีนกลางในทอมที่ผ่านมา)						
ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1	ครูชมเชยนักเรียนให้ผู้อื่นรับรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในตนเอง					
2	ครูยอมรับฟังความคิดเห็นของนักเรียนทุกคน					
3	ครูให้กำลังใจนักเรียนในการทำงานที่ยากลำบากให้สำเร็จตามเป้าหมาย					
4	ครูใช้ภาษาที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย					
5	ครูอธิบายเนื้อหาวิชาที่เรียนให้นักเรียนเข้าใจได้อย่างชัดเจน					
6	ครูมีกลวิธีสอนเรื่องที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่าย					
7	ครูอธิบายและให้คำแนะนำเกี่ยวกับปัญหาการเรียนวิชาภาษาจีนกลาง					
8	ครูส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาตามความสามารถอย่างเต็มที่					
9	ครูชี้แจงให้คำแนะนำและอธิบายงานที่มอบหมายจนเป็นที่เข้าใจ					
10	นักเรียนสามารถขอคำปรึกษาจากครูได้ตลอดเวลา					
11	ครูยินดีให้คำแนะนำเรื่องการเรียนแก่นักเรียนทุกครั้งที่มีปัญหา					
12	ครูให้ความสนใจต่อนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน					

2. ด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว						
ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
13	พ่อแม่/ผู้ปกครองให้โอกาสนักเรียน เลือกเรียนภาษาจีนกลางตามความ สนใจ					
14	นักเรียนได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่/ ผู้ปกครองเมื่อประสบความสำเร็จใน การเรียนภาษาจีนกลาง					
15	พ่อแม่/ผู้ปกครองคอยดูแลให้นักเรียน มีเวลาอ่านหนังสืออย่างสะดวกสบาย					
16	เมื่อนักเรียนมีปัญหาการเรียนภาษาจีน กลาง สามารถปรึกษาปัญหา กับพ่อ แม่/ผู้ปกครองได้					
17	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในครอบครัว พ่อ แม่/ผู้ปกครองจะช่วยกันแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยให้เป็นการของคนใด คนหนึ่ง					
18	เมื่อนักเรียนสอบวิชาภาษาจีนกลางได้ คะแนนดีทุกคนในครอบครัวร่วม แสดงความยินดีกับนักเรียน					
19	พ่อแม่/ผู้ปกครองพูดคุยเกี่ยวกับการ เรียนของนักเรียนในวิชาภาษาจีน กลาง					

3. ด้านคุณลักษณะของเพื่อน						
ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
20	เมื่อมีปัญหาในการเรียนภาษาจีนกลาง นักเรียนสามารถขอความช่วยเหลือจากเพื่อนๆในกลุ่มได้					
21	เมื่อสมาชิกในกลุ่มบางคนเรียนภาษาจีนกลางไม่ทันคนอื่น เพื่อนๆในกลุ่มจะช่วยกันแนะนำช่วยเหลือให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว					
22	เมื่อนักเรียนทำงานผิดพลาด เพื่อนคอยเป็นกำลังใจให้นักเรียนเริ่มทำใหม่					
23	เพื่อนๆในกลุ่มรับฟังปัญหาของผู้อื่นด้วยความเต็มใจและพร้อมจะให้ความช่วยเหลือ					
24	เพื่อนๆในกลุ่มปรึกษาและติวสอบร่วมกันในวิชาภาษาจีนกลางที่เรียนอยู่เสมอ					
4. ด้านคุณภาพการเรียนการสอน (วิชาภาษาจีนกลาง)						
25	เนื้อหาวิชาภาษาจีนกลางที่เรียนสอดคล้องกับชีวิตประจำวันและเหตุการณ์ในปัจจุบัน					
26	เนื้อหาวิชาภาษาจีนกลางที่เรียนมีความแปลกใหม่น่าตื่นเต้น ชวนให้ติดตาม					
27	เนื้อหาวิชาภาษาจีนกลางที่เรียนมีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน					

4. ด้านคุณภาพการเรียนการสอน (วิชาภาษาจีนกลาง) (ต่อ)						
ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
28	บรรยากาศในการเรียนวิชาภาษาจีนกลางมีความเป็นกันเอง ทำให้รู้สึกสบายใจ					
29	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นในวิชาภาษาจีนกลาง					
30	ครูมีเทคนิควิธีการสอนที่จูงใจให้นักเรียนอยากมาเรียนวิชาภาษาจีนกลาง					
31	ครูจัดให้มีกิจกรรมหลากหลายในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนกลาง					
32	ครูพานักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง					
33	ครูให้นักเรียนร่วมกำหนดกิจกรรมการเรียนก่อนการสอนวิชาภาษาจีนกลาง					
34	ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน โดยการเล่นเกมส์ แข่งขันทักษะ ฯลฯ ในวิชาภาษาจีนกลางซึ่งทำให้เกิดความสนุกและตื่นเต้น					
35	ครูใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับบทเรียนในวิชาภาษาจีนกลาง					
36	ครูได้ใช้บัตรคำในการสอนคำศัพท์ภาษาจีนกลาง					

4. ด้านคุณภาพการเรียนการสอน (วิชาภาษาจีนกลาง) (ต่อ)						
ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
37	ครูมีอุปกรณ์การสอนหลากหลายทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ในวิชาภาษาจีนกลาง					
38	ครูมีการประเมินความก้าวหน้าโดยใช้แบบฝึกหัด เมื่อเรียนจบแต่ละบทเรียน					
39	ครูประเมินผลการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนกลางโดยใช้วิธีหลากหลาย					
40	ครูประเมินพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละทักษะทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน					
41	ครูใช้การสอบย่อยในการเก็บคะแนนวิชาภาษาจีนกลาง					
5. ด้านคุณลักษณะของนักเรียน						
42	นักเรียนมีสุขภาพแข็งแรง					
43	นักเรียนขาดเรียน เนื่องด้วยปัญหาสุขภาพบ่อยครั้ง					
44	นักเรียนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ					
45	นักเรียนคิดว่าเวลาที่ใช้ไปกับการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ค่ำค่าเสมอ					
46	นักเรียนมักขาดสมาธิในการเรียน					
47	ในเวลาเรียน เมื่อนักเรียนสงสัยในเนื้อหาที่เรียนจะรีบถามครูทันที					
48	นักเรียนได้ทบทวนคำศัพท์ใหม่ๆ					
49	นักเรียนตั้งใจฟัง เมื่อครูอธิบายในชั้น					
50	นักเรียนเข้าเรียนทุกชั่วโมงที่ครูสอน					

5. ด้านคุณลักษณะของนักเรียน (ต่อ)						
ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
51	นักเรียนยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง และพยายามปรับปรุงแก้ไขเสมอ					
52	นักเรียนรู้สึกภูมิใจมากหากคะแนน สอบวิชาภาษาจีนกลางแต่ละครั้ง เพิ่มขึ้น					
53	นักเรียนไม่ยอมให้ครูถามคำถาม ภาษาจีนกลางกับนักเรียนบ่อยนัก					
54	นักเรียนมีความกังวลว่านักเรียนจะ เรียนวิชาภาษาจีนกลางได้ไม่ดี					
55	นักเรียนรู้สึกไม่สบายใจที่ต้องเรียนวิชา ภาษาจีนกลาง					
56	นักเรียนคิดว่าการทำงานกลุ่มทำให้ ได้รับความคิดที่หลากหลาย					
57	นักเรียนยอมรับข้อติติงจากผู้อื่น					
58	นักเรียนพร้อมที่จะปรับปรุงตนเอง เมื่อ ได้รับคำทักท้วง					
59	นักเรียนช่วยสอนวิชาภาษาจีนกลาง ให้กับเพื่อนๆ หรือน้องๆ					

ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

ตารางผนวกที่ 1 จำนวนข้อและค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (แบบสอบถาม)

มาตรวัด	จำนวนข้อ	สัมประสิทธิ์อัลฟา
1. คุณลักษณะของครู	12	.8959
1.1 เข้าใจธรรมชาติของนักเรียน	3	.8682
1.2 ทักษะในการสื่อสาร	4	.8649
1.3 รักและเอาใจใส่ต่อนักเรียน	5	.8758
2. สภาพแวดล้อมทางครอบครัว	6	.8430
2.1 เข้าใจศักยภาพของนักเรียน	2	.8182
2.2 การส่งเสริมความสามารถของนักเรียน	2	.8170
2.3 เอาใจใส่นักเรียน	2	.8230
3. คุณลักษณะของเพื่อน	5	.8058
3.1 พฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่ม	5	.7648
4. คุณภาพการเรียนการสอน	18	.7319
4.1 บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ	4	.7203
4.2 บรรยากาศในชั้นเรียน	3	.7043
4.3 กิจกรรมในการเรียนการสอน	4	.7099
4.4 สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน	3	.7074
4.5 การประเมินผลการเรียนการสอน	4	.7166
5. คุณลักษณะผู้เรียน	18	.7997
5.1 สุขภาพของนักเรียน	3	.8066
5.2 พฤติกรรมความตั้งใจเรียน	6	.7937
5.3 อึดทน โน้ตสนั้	5	.7938
5.4 ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น	4	.7824
รวมทั้งฉบับ	59	.8959

จากตารางภาคผนวกที่ 1 สรุปได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .8959

ภาคผนวก จ
เครื่องมือวิจัย: แนวคำถามกลุ่มสนทนา

ตอนที่ 2 ประเด็นเนื้อหาคำถามในการจัดกลุ่มสนทนา มี ดังนี้

- 1) ในความคิดเห็นของท่าน “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง” ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง
- 2) ท่านคิดว่าบุคลากรกลุ่มใดที่มีบทบาทในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของผู้เรียน
- 3) ท่านคิดว่าคุณลักษณะของนักเรียนมีผลต่อการเรียนภาษาจีนกลางอย่างไร
- 4) ท่านคิดว่าการปฏิบัติงานสอนอย่างมีประสิทธิภาพควรมีลักษณะอย่างไร
- 5) ท่านคิดว่าคุณลักษณะของครู มีผลต่อการเรียนภาษาจีนกลางอย่างไร
- 6) การเรียนการสอนภาษาจีนกลางที่สัมฤทธิ์ผลควรมีลักษณะอย่างไร
- 7) สภาพแวดล้อมของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางอย่างไร
- 8) ลักษณะของเพื่อนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางอย่างไร

ภาคผนวก จ
รายนามผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา (Focus group)

รายนามผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนา

เรื่อง

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนภาษาจีนของนักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

วันที่ 22 มีนาคม 2554 เวลา 13.00-16.00 น. ณ ห้อง 401 ชั้น 4
ภาคอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

ชื่อ-ชื่อสกุล	ตำแหน่ง/สถาบัน
1. อาจารย์ศุจิภา วงศ์รูปทอง	อาจารย์ภาษาจีน/สันติราษฎร์บริหารธุรกิจ
2. อาจารย์วีระยุทธ ประชาตรี	อาจารย์ภาษาจีน/เจริญพัฒนาบริหารธุรกิจ
3. อาจารย์มีชัย เอื้ออรุณกิจ	อาจารย์ภาษาจีน/อรรณวิทย์พัฒนศึกษา
4. อาจารย์ยุวณิตย์ ปัตตพงษ์	อาจารย์ภาษาจีน/ตั้งตรงจิตรพัฒนศึกษา
5. อาจารย์ Pan Bihong	อาจารย์ภาษาจีน/เทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ
6. อาจารย์ Li Jingxian	อาจารย์ภาษาจีน/อัสสัมชัญพาณิชยการ
7. อาจารย์ Li Dezhong	อาจารย์ภาษาจีน/เทคนิคพัฒนศึกษาเจ้าพระยา
8. อาจารย์ Deng Yuhua	อาจารย์ภาษาจีน/พาณิชยการเอเชีย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์

ที่ ศธ ๐๕๑๓.๑๐๙๐๗/๑๑๕

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕๐ พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ
๑๐๙๐๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วย นางมุขรินทร์ หวง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลาง ของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา” ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.สุวรรณา นาควิบูลย์วงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ดร.สมภพ สุวรรณรัฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการทำวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย โดยการใช้แบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ทั้งนี้เพื่อนิสิตจักได้นำข้อมูลที่ได้อัปโหลด และส่งเคราะห์ สรุปและเรียบเรียงประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาในความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ จิวเจริญสกุล)
หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา
โทร.๐๒-๕๗๙-๗๑๔๓ ต่อ ๒๖๑,๒๖๒
โทรสาร ๐๒-๕๗๙-๐๒๐๓

ที่ ศธ ๐๕๑๓.๑๐๙/ ๐๓๗

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕๐ พหลโยธิน จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus Group)
เรียน

ด้วย นางมุขรินทร์ หวง นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา” ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.สุวรรณา นาควิบูลย์วงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ดร.สมภพ สุวรรณรัฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว นิสิตได้ดำเนินการในส่วนของการเก็บข้อมูล เพื่อสรุปผลในระยะที่ 1 ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ด้วยวิธีการประชุมกลุ่ม (Focus Group) จากผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มเพื่อให้แต่ละท่านได้ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะประเด็นความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา เนื่องจากประเด็นและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ท่านให้คำแนะนำ และคำปรึกษานั้นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสรุปผลการวิจัยในเรื่องดังกล่าว ดังนั้น ภาควิชาฯ จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดให้ความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมประชุมกลุ่มในฐานะเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant person) ซึ่งกำหนดการจะแจ้งให้ทราบในภายหลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิต และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ จิวเจริญสกุล)

หัวหน้าภาควิชาอาชีวศึกษา

ภาควิชาอาชีวศึกษา

โทร.๐๒-๕๙๙-๗๑๔๓ ต่อ ๒๖๑,๒๖๒

โทรสาร ๐๒-๕๙๙-๐๒๐๓

บันทึกข้อความ

สำนักราชการ บัณฑิตวิทยาลัย อาคารสารสนเทศ โทร. ๐๒ ๙๔๒๘๔๔๔๕, ๑๑๘๔-๗ ต่อ .....

ที่ ศธ ...../ .....

วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน .....

ด้วย นางมุขรินทร์ หวง นิสิตระดับปริญญาเอก รหัสประจำนิสิต ๕๒๑๗/๖๐๐๒๘๔ สาขาวิชาอาชีวศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีนกลางของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา” ภายใต้การควบคุมของ

1. อ.ดร.สุวรรณา นาควิบูลย์วงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. อ.ดร. สมภพ สุวรรณรัฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การวิจัยครั้งนี้ นิสิตจำเป็นต้องทำการทดลองเครื่องมือวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยขอคำปรึกษาแนะนำเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมนี้ได้แนบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มาจำนวน ๑ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่ นางมุขรินทร์ หวง สามารถติดต่อได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๘-๖๖๘๘๑๗๑ และขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

(.....)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางมุขรินทร์ หวง
สถานที่เกิด	จังหวัดนนทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	101/345 ถนนรัตนาธิเบศร์ นนทบุรี 11000
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาจีน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่และ การศึกษาต่อเนื่อง) มหาวิทยาลัยมหิดล
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านรักภาษา นนทบุรี